

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය නිදහසින් පසු ඉතිහාසයේ වාර්තා වූ ඉහළම වර්ධනය වාර්තා කරමින් සියයට 8.3 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය සියයට 8 කට වඩා වැඩි ආර්ථික වර්ධන වේගයක් අඛණ්ඩව වසර 2 ක් තුළ වාර්තා කළ ප්‍රථම අවස්ථාව විය. සාමයේ ප්‍රතිලාභ පිළිබිඹු කරමින් පාරිභෝගිකයන්ගේ සහ අයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය වැඩි දියුණු වීම, සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් හිතකරවීම, ධාරීතා උපයෝජනය ඉහළ යාම, යටිතල පහසුකම්වල ඇති වූ ප්‍රසාරණය සහ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ඇති වූ ආර්ථික කටයුතු වැඩි දියුණු වීම මෙම ඉහළ ආර්ථික වර්ධන වේගය ළඟාකර ගැනීමට හේතු විය. 2011 වසරේ දී කාර්මික සහ සේවා අංශය මෙම ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. මෙම වසරේ මුල් කාලයේ දී පැවැති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් කෘෂි අස්වැන්නට හානි සිදුවුවද, කෘෂිකාර්මික අංශය යළි යථා තත්ත්වයට පත්විය. ආර්ථික කටයුතුවල වර්ධනය සේවා වියුක්ති අනුපාතය අඩුවීම තුළින් ද පිළිබිඹු වූ අතර, 2011 වසරේ දී සේවා වියුක්ති අනුපාතය මෙතෙක් වාර්තා කළ අඩුම අගය වූ සියයට 4.2 ක් දක්වා පහත වැටිණි.

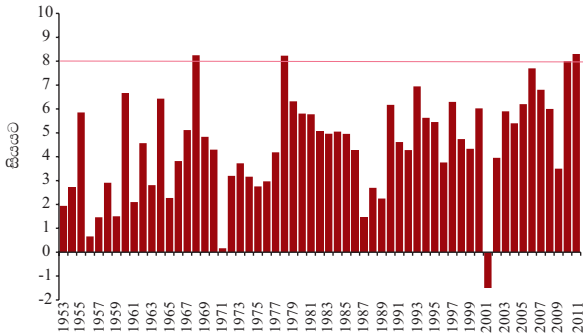
දේශීය සැපයුම් තත්ත්වයන් වැඩි දියුණු වීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවක්ෂණශීලී ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණය සහ උද්ධමන අපේක්ෂාවන් අඩු මට්ටමක පැවතීම, උද්ධමනය අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් තනි අංකයක් ලෙස පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය. 2011 දෙසැම්බර් මාසයේ දී වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය සියයට 6.7 ක් වූ අතර, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය

උද්ධමනය සියයට 4.9 ක් විය. අභිතකර කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් දේශීය ආහාර සැපයුම අඩාලවීම නිසා වසරේ මුල් මාස කිහිපය තුළ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්වීය. කෙසේවුවද, දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග මැයි මාසයේ සිට මෙම උපතනිය වෙනස් වූ අතර වසර අග වන විට උද්ධමනය මැදි තනි අංකයක පවත්වා ගැනීමට හැකි විය.

උද්ධමනය සහ උද්ධමන අපේක්ෂාවන් පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා 2011 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී මහ බැංකුවට තම මුදල් ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් ලිහිල් කිරීමට හැකි නමුත් ණය සහ මුදල් සමස්තයන් පුරෝකථනය කළ මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් අඛණ්ඩව ඉහළ යාම හේතුවෙන් සුපරික්ෂාකාරී ලෙස හා ක්‍රමිකව මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීමට සිදුවිය. වර්ධනය වෙමින් පැවති ආර්ථික කටයුතුවලට පහසුකම් සැලසීම සඳහා පැවති අඩු උද්ධමනකාරී වාතාවරණය හමුවේ 2011 වසරේ ජනවාරි මාසය මැද දී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් ලිහිල් කළ අතර, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවන ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පිළිවෙළින් පදනම් අංක 25 කින් සහ පදනම් අංක 50 කින් සියයට 7.00 සහ සියයට 8.50 දක්වා පහත දමන ලදී. කෙසේවෙතත්, අතිරික්ත රුපියල් ද්‍රවශීලතාව ඉහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා ඉල්ලුමෙන් ඇදුනු උද්ධමනාත්මක පීඩනයන් ඇති වීමට තිබූ ඉඩකඩ හමුවේ, 2011 අප්‍රේල් මාසයේ දී වාණිජ බැංකුවල සියලුම රුපියල් ඉතුරුම් තැන්පතු මත වන

1.1 රූප සටහන

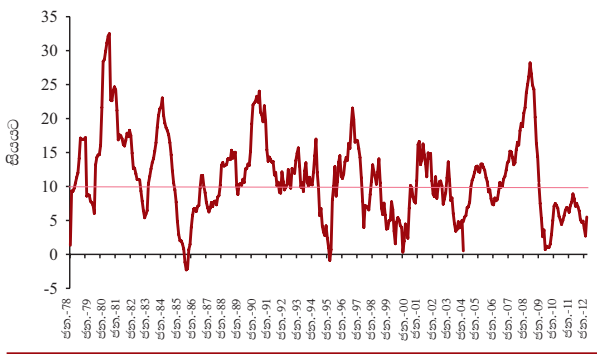
වාර්ෂික මූර්ත ද.දේ.නි. වර්ධන අනුපාතය

ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ප්‍රතිශතයක 1 කින් සියයට 8 දක්වා වැඩි කෙරිණි. ආර්ථික කටයුතු වල සිදුවූ ප්‍රසාරණය පිළිබිඹු කරමින් මුදල් සඳහා ඉල්ලුම වැඩිවීම හේතුවෙන් ගෙන සංචිත මුදල් මෙන්ම පුළුල් මුදල් සැපයුම ද පුරෝකථනය කළ මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය. වසර තුළ දී බැංකු පද්ධතිය විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණයෙහි සාමාන්‍යය සියයට 32.4 කින් වර්ධනය වීම හේතු කොට ගෙන පුළුල් මුදල්හි වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය, 2011 වසර සඳහා වූ මුදල් වැඩසටහනෙහි ඉලක්කගත වූ සියයට 14.5 ට සාපේක්ෂව වසර තුළ දී සියයට 19.3 කින් වර්ධනය විය. සාමකාමී වාතාවරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ද ඇතුළුව ණය සඳහා පැවැති ඉල්ලුම ඉහළ යාම සහ ණය ලබාගැනීමට ඇති හැකියාව වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. රජය වෙත සහ රාජ්‍ය සමාගම් වෙත ලබාදුන් ණය වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාම ද ඉහළ මුදල් ප්‍රසාරණයට හේතු විය. ණය වර්ධනය වීමෙහි අඩුවීමක් දක්නට නොලැබුණු බැවින් 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී මහ බැංකුව විසින් සිය ප්‍රතිලිඳිගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් පිළිවෙලින් සියයට 7.50 සහ සියයට 9.00 දක්වා ඉහළ දමන ලදී. ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමන පීඩනයන් වළක්වාලීමට සහ විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාව ආරක්ෂා කිරීමට ආනයන ඉල්ලුම අඩුකිරීම අරමුණු කොට ගෙන ණය වර්ධනය සියයට 18 කට සීමාකිරීමට සහ එයට අමතරව සියයට 5 ක ණය විදේශීය මූලාශ්‍රවලින් මූල්‍යනය කිරීම මගින් ණය ලබාදීමට අවසර ලබාදෙමින් මුදල් නීති පනතේ 101(1) වගන්තියට අනුව 2012 මාර්තු මාසයේ දී මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට නියෝගයක් ද නිකුත් කරන ලදී.

1.2 රූප සටහන

වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය (පදනම-කො.පා.මී. පාදක වර්ෂ කිහිපයක් එකතු කර)

2011 වසර සඳහා වූ අයවැය ඇස්තමේන්තුවෙහි අගයන්ට බොහෝ දුරට අනුගත වෙමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක පවත්වාගෙන යාම මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව පවත්වාගෙන යාමට ඇති කැපවීම රජය තවදුරටත් තහවුරු කළේය. ආදායම් රැස්කිරීමේ අඩුවක් පැවතිය ද, වර්තන වියදම විවික්ෂණශීලීව කළමනාකරණය කිරීම අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.9 ක මට්ටමේ පවත්වාගැනීමට උපකාරී වූ අතර, එය මූලික අයවැය ඉලක්කය වූ ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.8 ට වඩා සුළු වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. බදු එකතු කරගැනීම ශක්තිමත් කිරීමේ සහ පෞද්ගලික ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව බදු ක්‍රමය සරල කිරීම, බදු පදනම පුළුල් කිරීම, සහ බදු අනුකූලතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා 2011 අයවැය මගින් මූලික බදු ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දී තිබේ. මීට අමතරව, ඇතැම් හඳුනාගත් ක්ෂේත්‍රයන්හි ආයෝජන ධෛර්යමත් කරලීම සඳහා නොයෙකුත් බදු සහන ලබා දී ඇති අතර, මූල්‍ය අංශය වැනි ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශ වැඩි දියුණු කරලීම සඳහා බදු ව්‍යුහයේ වෙනස්කම් ද සිදු කර ඇත. බදු ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මැදිකාලීනව ආදායම් රැස්කිරීම ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කළ ද බදු වර්ග කිහිපයක් ඉවත් කිරීම සහ බදු අනුපාතිකයන් පහත හෙළීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වසර තුළ බදු ආදායම් රැස්කිරීම පහත වැටුණි. වර්තන වියදම තාර්කිකරණය කිරීම සහ පොලී අනුපාතික අඩු මට්ටමක පැවතීමේ තත්ත්වයන් තුළ පොලී වියදම් වැඩිවීමේ වේගය අඩුවීම වර්තන වියදම සීමා කිරීමට ඉවහල් වූ අතර, ආර්ථිකයේ ඉහළ වර්ධන ප්‍රවණතාවයට උපකාරී වීම සඳහා රජය යටිතල පහසුකම් මත සිදු කරන ආයෝජන යහපත් මට්ටමක පවත්වා ගෙන යන ලදී. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින්,

විශේෂ සටහන I

2011 වසරේ ආර්ථිකය සැකෙවින්

ආර්ථික වර්ධනය, උද්ධමනය හා සේවා වියුක්තිය

- ආර්ථික වර්ධනය මෙතෙක් වාර්තාගත ඉහළම අගය වන සියයට 8.3 දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙය ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය අඛණ්ඩව වසර දෙකක් සියයට 8 ඉක්මවා වර්ධනය වූ ප්‍රථම අවස්ථාව වේ.
- ඒක පුද්ගල ආදායම පෙර වසරේ පැවති එ.ජ.ඩොලර් 2,400 ට සාපේක්ෂව එ.ජ.ඩොලර් 2,836 දක්වා ඉහළ ගියේය.
- උද්ධමනය අඛණ්ඩව තුන්වන වසරටත් තනි ඉලක්කමක මට්ටමෙහි පැවතුණි.
- සේවා වියුක්තිය මෙතෙක් වාර්තාගත අඩුම අගය වන සියයට 4.2 දක්වා පහත වැටුණි.
- තරුණයන් අතර සේවා වියුක්තිය සැලකිය යුතු ලෙස පහත බැස ඇත.

විදේශ අංශය

- සියයට 22.4 ක් වූ අපනයන වර්ධනය විශාල වශයෙන් ඉක්මවා යමින් ආනයන සියයට 50.7 කින් වර්ධනය විය.
- ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වෙළෙඳ හිඟය සියයට 16.4ක් දක්වා තියුණු ලෙස ඉහළ ගියේය.
- සංචාරක පැමිණීම් 850,000 ඉක්ම වූ අතර සංචාරක ඉපැයීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 830 ක් ලෙස වාර්තා විය.
- විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.1 ක් විය.
- පසුගිය වසර දහය තුළ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සාමාන්‍යයෙන් සියයට 3.1 ක් පමණ වූ වර්තන ගිණුමේ හිඟයට සාපේක්ෂව මෙම වසර තුළ එය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 7.8 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.
- මෙරටට ලැබුණ සෘජු විදේශීය ආයෝජන ප්‍රථම වරට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ඉක්මවීය.
- ගෙවුම් තුලනය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 ක හිඟයක් වාර්තා කළේය.
- දළ නිල සංචිත 2010 දෙසැම්බර් අග පැවති එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.6 ට සාපේක්ෂව මෙම වසර අවසානයේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.0 ක් විය.
- වසර අග වන විට එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල සියයට 2.6 කින් අවප්‍රමාණය විය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය

- රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව මත වන අවධානය 2011 වසර තුළ ද තවදුරටත් පැවතිණි.
- රාජ්‍ය ආදායම ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 දී පැවති සියයට 14.6 සිට සියයට 14.3 දක්වා අඩු විය.
- වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 21.5 ක පවත්වාගෙන යනු ලැබිණි.
- අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 6.9 ක් වූ අතර මෙය ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා සුළු වශයෙන් වැඩි විය.
- ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය 2010 පැවති සියයට 81.9 සිට සියයට 78.5 දක්වා පහත වැටුණු අතර මෙය පසුගිය වසර 30 කට ආසන්න කාලයක් තුළ සියයට 80 කට වඩා අඩු වූ ප්‍රථම අවස්ථාව විය.
- රජය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක වටිනාකමකින් යුතු හතරවන ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය නිකුත් කරන ලදී.

මුදල් හා මූල්‍ය අංශය

- පෞද්ගලික අංශය විසින් සිදුකරනු ලබන ආයෝජන දිරිගැන්වීම සඳහා 2011 ජනවාරි මාසයේ දී ප්‍රධාන පොලී අනුපාතික පහත දමන ලදී.
- අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයෙන් කොටසක් ස්ථාවර පදනම මත අවශෝෂණය කර ගැනීම සඳහා අප්‍රේල් මාසයේදී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ප්‍රතිශතාංක එකකින් සියයට 8 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
- මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය සියයට 19.3 ලෙස ඉලක්කගත මට්ටම අභිබවා නොකඩවා පැවතුණි.
- වසරේ ප්‍රථම කාර්තු 3 තුළ බොහෝදුරට ස්ථාවර පැවති වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික ඉන් පසුව ඉහළ යන්නට විය.
- මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව තවදුරටත් සුරක්ෂිතව පැවතුණි.
- නව මුදල් ව්‍යාපාර පනතක් හඳුන්වාදුන් අතර ඒ යටතේ නව විධානයන් කිහිපයක් නිකුත් කරන ලදී.
- වසර තුළ දී අක්‍රීය ණය අනුපාත පහත බසින ලදී.
- බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මක අනුපාතය පහළ වැටුණ ද බැංකු පද්ධතියේ සමස්ත ප්‍රාග්ධන අරමුදල් වර්ධනය විය.
- මූල්‍ය ආයතනවල ශාඛා පද්ධතිය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත වීමත් සමඟ මූල්‍ය පහසුකම් වෙත ඇති ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු විය.

2010 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 81.9 ක්ව පැවැති ණය අනුපාතය 2011 වසරේ දී සියයට 78.5 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

2011 වසරේ ප්‍රථම භාගයේ දී විදේශීය අංශය තවදුරටත් ශක්තිමත් වූ අතර, අහිතකර ගෝලීය බලපෑම් සහ ආනයන ශීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය වීම හේතුවෙන් වසරේ අවසාන භාගය තුළ දී තරමක් පසුබෑමකට ලක් විය. 2011 වසරේ දී අපනයන ශක්තිමත් ලෙස සියයට 22.4 කින් වර්ධනය වුවද, ඉහළ ඉන්ධන මිල ගණන් සහ අයෝජන හා අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනයන්හි ශීඝ්‍ර වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් ආනයන සියයට 50.7 කින් විශාල ලෙස වර්ධනය වීම නිසා වෙළෙඳ හිඟය පෙර නොවූවිට අගයක් දක්වා ඉහළ ගියේය. වෙළෙඳ හිඟයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් සහ සංචාරක ඉපැයීම් ඇතුළුව සේවා ගිණුම වෙත වූ අනෙකුත් ලැබීම් මගින් ආවරණය වූ නමුත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ සියයට 2.2 ක් වූ ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී සියයට 7.8 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, විදේශීය ඍජු ආයෝජන ඇතුළුව පෞද්ගලික අංශයේ දිගුකාලීන ආයෝජන සහ රජය වෙත වූ ලැබීම් සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේවෙතත්, ජංගම ගිණුමේ හිඟය පියවීමට මෙම ලැබීම් ප්‍රමාණවත් නොවීය. ඒ අනුව 2011 අගෝස්තු වන විට අතිරික්තයක් වාර්තා කළ ගෙවුම් ශේෂය 2011 වසර අවසන් වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 ක හිඟයක් බවට පත් විය. වෙළෙඳ ශේෂය ඉහළ යාම පිළිබිඹු කරමින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ විදේශ විනිමය සඳහා පැවැති ඉල්ලුම ඉහළ ගිය අතර විනිමය වෙළෙඳපොළ මත ඇති වන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා මහ බැංකුව මැදිහත් විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2011 වසරේ අගෝස්තු මැද භාගය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.2 ක්ව පැවැති දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය 2011 වසර අවසන් වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 දක්වා පහත වැටුණි. විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කරලීම සඳහා 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී, මහ බැංකුව විසින් විනිමය අනුපාතිකයට වඩා නම්‍යශීලීවීමට ඉඩහරමින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත්වීම සීමා කරන ලදී. මීට අමතරව, විනිමය අනුපාතිකයට වඩාත් නම්‍යශීලී වීමට ඉඩ හැරීමත් සමග සමපේක්ෂණ චේතනාවෙන් වෙළෙඳපොළ තුළ කටයුතු කිරීම අවම කිරීම තුළින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි සිදුවිය හැකි අනවශ්‍ය උච්ඡාවචනයන් වැලැක්වීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් විවක්ෂණශීලී ක්‍රියාමාර්ගයන් හඳුන්වා

දෙමින් වාණිජ බැංකුවල නොපියවූ ශුද්ධ වගකීම් ප්‍රමාණය දෛනික ශේෂය මත පදනම්ව සීමාකරන ලද අතර වාණිජ බැංකුවල විනිමය ගනුදෙනුවල ඉදිරි විනිමය ගිවිසුම් සඳහා වන කාලපරිච්ඡේදය දින 90 ක උපරිමයකට සංශෝධනය කරන ලදී. මීට අමතරව, රට තුළට විදේශ විනිමය ගලාපීම ධෛර්යමත් කිරීම සඳහා විනිමය පාලන රෙගුලාසි තවදුරටත් ලිහිල් කිරීම ඇතුළු නොයෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී.

හිතකර සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් සහ අධීක්ෂණය හා නියාමනය ශක්තිමත් වීම මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාවය තවදුරටත් වර්ධනය වීම සඳහා උපකාරී විය. මූල්‍ය ආයතනයන්හි ක්‍රියාකාරිත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්තාවය, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය හා ලාභදායකත්වය යන විවක්ෂණශීලී දර්ශක සතුටුදායක මට්ටමක පවත්වාගෙන යන ලදී. අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය අඩු වීම නිසා ණය අවදානම අඩු වීම පිළිබිඹු කරමින් බැංකු අංශයේ වත්කම්හි ගුණාත්මක බව වැඩි දියුණු විය. බැංකු, මූල්‍ය හා කල්බදු සහ රක්ෂණ යන අංශ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ද ඇතුළුව රටෙහි සිය ශාඛා ජාලය පුළුල් කරන ලද අතර, එය මූල්‍ය සේවාවන් සඳහා ප්‍රවේශීය වීම වර්ධනය වීමට හේතු වී ඇත. බැංකුවල අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතිය දියුණු කිරීම සහ පාරිභෝගික ආරක්ෂාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා මෙම වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිය අධීක්ෂණ හා නියාමන රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. අනවසර මූල්‍ය ව්‍යාපාර සහ විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ “තැන්පතු” රැස්කිරීම තුළින් ඇති වන ගැටලු වළක්වාලීම සඳහා අරමුදල් රැස්කිරීමේ කටයුතුවල පරාසය පුළුල් වන පරිදි තැන්පතු පිළිබඳ නිර්වචනය පුළුල් කිරීම ඇතුළත් නව මුදල් ව්‍යාපාර පනත හඳුන්වාදීමෙන් මෙතෙක් පැවැති මුදල් සමාගම් පනත අවලංගු කරන ලදී. නව මුදල් ව්‍යාපාර පනතට අනුකූලව, නව සහ සංශෝධනය කරන ලද විධානයන් ගණනාවක් බැංකු නොවන මූල්‍ය අංශය වෙත නිකුත් කරන ලදී. බැංකු සමූහයන් ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණයට ලක්කිරීම සඳහා සහ බැංකු අංශයේ ගැටලු විසඳීම සඳහා බැංකු ඒකාබද්ධ වීම් සහ අත්පත් කර ගැනීමට ඉඩ සැලසෙන ලෙස බැංකු පනතට සංශෝධන ඇතුළත් කොට එය අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත. වසර තුළ දී ඉලෙක්ට්‍රොනික ගෙවීම් පියවීමේ යාන්ත්‍රණයට පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් අවශ්‍ය නියාමන රාමුව පුළුල් කළ අතර, ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතිය තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලදී.

විශේෂ සටහන 2

මහකාලිනව මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග

යහපත් සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය

ගැටුම් නිමාවීමෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්වආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය ප්‍රශංසනීය විය. ආර්ථිකයේ සියලුම ප්‍රධාන අංශවල ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය ඉහළයාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නිදහසින් පසු ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය අඛණ්ඩව දෙවන වසරටත් 2011 වසරේ දී සියයට 8 ක ට වඩා වැඩි ආර්ථික වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වසර තුනකට ආසන්න කාලයක් මුළුල්ලේ උද්ධමනය තනි අංකයක පැවතුණි. පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පැවති අතර විනිමය අනුපාතික ද සැලකිය යුතු ලෙස දිගුකාලයක් තිස්සේ ස්ථාවර මට්ටමක පවතිනු දැකිය හැකි විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සහ අයවැය හිඟය වැනි රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක දිගින් දිගටම යහපත් මට්ටමක පැවතුණි. එමෙන්ම මූල්‍ය අංශය ප්‍රසාරණය වූ අතර එහි ස්ථායීතාව තවදුරටත් තහවුරු විය. අපනයන ඉපයුම්, විදේශීය ප්‍රේෂණ, සංචාරක ඉපයුම් මෙන්ම ආයෝජන ප්‍රවාහ ගලාපිම් ඉහළයාම හමුවේ රුපියල විශාල වශයෙන් අධිප්‍රමාණය වීම වළක්වාලමින් මහ බැංකුව මෙම විදේශීය ලැබීම් වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණය කරගැනීමත් සමඟ විදේශීය සංචිත 2011 අගෝස්තු මාසයේ දී ඓතිහාසිකව වාර්තා කළ ඉහළම අගය වෙත ළඟා විය. භෞතික යටිතල පහසුකම්වල සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළ අතර, දැරිතාව සහ සේවා විසුකිතිය වැනි සමාජ දර්ශකවල ප්‍රගතිය මගින් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ජීවන තත්ත්වයේ ඉහළ යාම පිළිබිඹු කෙරිණ. මෙම හිතකර වර්ධනයන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට බාහිර සහ අභ්‍යන්තරික වශයෙන් ඇතිවිය හැකි යම් අනපේක්ෂිත තත්ත්වයන් සමනය කිරීම සඳහා හේතු විය.

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2011 වසරේ දී මුහුණ පෑ අභියෝග

මේ අතර, තුන්වන කාර්තුව අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ යම් අසමතුලිතතාවන් මතු වෙමින් පැවතුණි. 2011 වසර තුළ දී ලෝක ආර්ථිකය තවදුරටත් අයහපත් මට්ටමක පැවති අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි බලශක්ති සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ භාණ්ඩවල මිල ගණන් තවදුරටත් ඉහළ අගයක පැවතුණි. 2011 තුළ දී අපනයන ඉපයුම් සියයට 22 ක ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද දේශීය ආර්ථිකය දිගින් දිගටම ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වීම නිසා ආනයන වියදම සියයට 50 කට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය. මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ඇතුළුව ආර්ථික කටයුතු වැඩිදියුණුවීම සහ ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය ඉහළයාම අන්තර් භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වැඩිවීමට හේතු වූ අතර එය ඉහළ ගිය ආනයන වියදමෙන් සියයට 80 කට දායක විය. 2010 වසරේ දී පැවති බොරතෙල් සාමාන්‍ය මිල ගණන්වලට වඩා 2011 වසරේ දී බොරතෙල් මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළයාම සහ තාප විදුලි බලය ජනනය කිරීම සඳහා තෙල් ආනයනය කිරීම වැඩිවීම නිසා බනිජ තෙල් ආනයන

වියදම ඉහළ ගියේය. කුටුම්භ ආදායම ඉහළයාමත් සමඟ මෝටර් වාහන සහ කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන ද ඉහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2010 දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.8 ක් වූ වෙළෙඳ හිඟය 2011 දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.7 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මුදල් අංශය සැලකූ විට ආයෝජන සඳහා පැවති හිතකර පරිසරය පිළිබිඹු කරමින් ආර්ථික කටයුතු වැඩිදියුණුවීම, දේශීය ඉල්ලුම ඉහළයාම, ණය ලබාගැනීමේ ප්‍රවේශය පුළුල් වීම සහ මූල්‍ය ආයතනවල ශක්තිමත් භාවය තහවුරු වීම මෙන්ම ව්‍යාපාරික විශ්වාසය වැඩිදියුණුවීම හේතුකොටගෙන පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණය නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වෙමින් 2011 වසර තුළ දී සියයට 32 කට වඩා වැඩි සාමාන්‍ය වර්ධන වේගයක් පෙන්නුම් කළේය. මෙසේ ණය ලබා ගැනීමත් සමඟ ආනයන සඳහා ලබාගත් ණය ද සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර, මෙම කාලසීමාව තුළ දී මෝටර් රථ, යන්ත්‍ර සූත්‍ර, කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ හා රත්රන් වැනි ආනයන සඳහා ලබාගත් ණයෙහි ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරිණ. මතුපිට උද්ධමනය සහ මූලික උද්ධමනය තනි අංකයක පැවතුන ද, බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් ඉහළයාම, ඉල්ලුමෙන් ඇදුනු උද්ධමනයක් ජනිත කිරීමට මෙන්ම එමගින් ආනයන ඉල්ලුම ද තවදුරටත් වැඩිවීමට තිබූ ඉඩකඩ සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමත් වීම අවශ්‍ය විය.

මෙම වර්ධනයන්ගේ සමස්ත බලපෑම හේතුකොටගෙන විනිමය අනුපාතික සහ විදේශීය සංචිත මත වූ පීඩනය ඉහළ ගිය අතර, අවශ්‍ය මට්ටමට වඩා අතිරික්ත මට්ටමක පැවති විදේශ සංචිතයෙන් කොටසක් මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳපොළට විවෘතභාවය ලෙස නිකුත් කිරීම ගෝලීය වශයෙන් ඇතිවන කම්පනවල බලපෑම සමනය කරමින් ඉහළ ගිය ආනයන ඉල්ලුම සපුරාලීමට උපකාරී විය. මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත්වීම මගින් විනිමය අනුපාතිකයෙහි අනවශ්‍ය උච්චාවචනයන් ද වළක්වා ගන්නා ලදී.

නිරණාත්මක ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග තුළින් අභියෝගයන්ට මුහුණ දීම

වසර අවසානය වන විට ණය ප්‍රමාණය ඉහළයාම සහ වෙළෙඳ හිඟය අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද ඉහළ ගිය දේශීය ව්‍යාපාරික විශ්වාසය හමුවේ ණය ප්‍රමාණය ඉහළයාම සහ වෙළෙඳ හිඟය පුළුල්වී තවදුරටත් සිදුවිය. ඒ අනුව, වෙළෙඳ ගිණුමේ සහ ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩුකරලීම සහ විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාව තහවුරු කිරීම මෙන්ම 2012 සහ ඉන් ඉදිරියට උද්ධමනය අඛණ්ඩව තනි අංකයක පවත්වාගැනීම පිණිස මහ බැංකුව විසින් 2012 පෙබරවාරි සහ මාර්තු මාසයේ දී මුදල් සහ විදේශීය අංශයට අදාළ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් පහත පරිදි ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.

1
ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1. 2012 පෙබරවාරි 03 වැනි දින, මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන ප්‍රතිමිලදීගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් පිළිවෙලින් සියයට 7.50 සහ සියයට 9.00 දක්වා ඉහළ දමන ලදී.
2. 2012 පෙබරවාරි 03 - 09 කාලසීමාව තුළ දී විනිමය අනුපාතයේ ඉහළ සීමාව වැඩි කිරීම තුළින් මහ බැංකුව එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල ගන 87 කින් (සියයට 0.75 කින්) රුපියල් 114.94 දක්වා අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩ හරින ලදී.
3. 2012 පෙබරවාරි 09 වැනි දින, විනිමය අනුපාතිකයේ අගය තීරණය කිරීම සඳහා කරන වෙළෙඳපොළ මැදිහත්වීම් වලින් ඉවත්වීමට සහ වඩාත් නම්‍යශීලී භාවයක් ලබාදෙමින් විදේශ විනිමය පරිමාව සම්බන්ධයෙන් පමණක් මැදිහත් වීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තීරණය කළේය.
4. 2012 මාර්තු මස 01 වැනි දින, දින 90 ක උපරිම කාලසීමාවකට විදේශ විනිමය විකිණීම සහ /හෝ මිලදී ගැනීම සඳහා ඉදිරි ගිවිසුම්වලට එළඹීම යටත් කිරීමට සහ කාලය දික් කිරීමට අවසර නොදීමට විදේශ විනිමය ගනුදෙනු සඳහා බලයලත් වෙළෙඳුන් වෙත නියෝග නිකුත් කරන ලදී. එසේම භාණ්ඩ හෝ සේවා වෙළෙඳාමට අදාළව හෝ අවසර ලත් ප්‍රාග්ධන ගණුදෙනුවලට අදාළව පමණක් මෙසේ ඉදිරි ගිවිසුම් වලට එළඹීමට ඉඩ ලබාදෙන ලදී.
5. 2012 මාර්තු මස 02 වැනි දින වාණිජ බැංකුවල විදේශ විනිමය ගනුදෙනුවල දෛනික ක්‍රියාකාරී ශේෂයට ආදාළ දෛනික ශුද්ධ නිරාවරණ තත්ත්වය, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන එකක අවමයකට යටත්ව, එම කාලය වන විට නිරාවරණය වූ සීමාවන්ගෙන් තුනෙන් එකකට අඩු කරන ලදී.
6. 2012 මාර්තු මස 12 වැනි දින, මුදල් නීති පනතේ 101 (1) වගන්ති ප්‍රකාරව සියලුම බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත 2012 දී ඔවුන්ගේ සමස්ත රුපියල් මත පදනම් ණය වර්ධනය 2011 වසර අවසාන වන විට පැවති ශේෂයට සාපේක්ෂව සියයට 18 කට හෝ රුපියල් මිලියන 800 ක් යන දෙකෙන් ඉහළ අගයට සීමා කරන ලෙස විධානයක් නිකුත් කරන ලදී. විදේශයන්ගෙන් අරමුදල් රැස්කර ණය නිකුත් කරන බැංකුවලට ණය වර්ධනය සියයට 23 ක් දක්වා හෝ රුපියල් බිලියන එකක් දක්වා යන දෙකෙන් ඉහළ අගයට සීමා කෙරිණ.

මීට සමගාමීව, සත්‍ය නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි බලශක්ති මිල ගණන්වල ඉහළයාම ගැළපීම සඳහා දේශීය බන්ධන තෙල් මිල ගණන් සහ විදුලිබල ගාස්තු බදු වැනි පරිපාලනමය වශයෙන් තීරණය වූ මිල ගණන් ඉහළ දැමීමට පියවර ගන්නා ලදී.

අතර එමගින් බැංකු පද්ධතිය මත ඇති වන පීඩනය අඩු කිරීමට සහ ලංකා බන්ධන තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ වාණිජමය ශක්‍යතාව තහවුරු කිරීම අපේක්ෂා කෙරිණ. මෙය ආර්ථිකයේ කොටස් කරුවන් බලශක්ති පිරිවැය වඩාත් යථාර්ථවාදී ලෙස පිළිගැනීමට දිරිමත් කෙරෙන අතර එය ගෙවුම් ශේෂය මත ඇතිවන පීඩනය අඩුවීමට ද හේතු වනු ඇත. මාර්තු 31 වැනි දින රජය විසින් සිදුකරන ලද මෝටර් වාහන මත නිරුබදු සංශෝධන ද ආනයන යම්තාක් දුරකට අඩුකිරීමට උපකාරී වනු ඇත.

මෑතකාලීන ප්‍රතිපත්ති සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන් මත ඇතිකරන බලපෑම

මහ බැංකුව සහ අනෙකුත් ආයතන විසින් ගනු ලැබූ මෙම ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රමානුකූල සහ කාලෝචිත වූ අතර පසුගිය දෙවසරක කාලය තුළ දී ගොඩනගාගත් අවකාශයන් උපයෝගී කර ගැනීමට තිබූ හැකියාව නිසා මෙම ප්‍රතිපත්ති තීරණ හේතුවෙන් ආර්ථිකය මත ඇතිවන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීමට හැකිවිය. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ, වසර ආරම්භයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද “මුදල් හා මූල්‍ය අංශය සඳහා ප්‍රතිපත්ති පෙර දැක්ම - 2012 සහ ඉන් ඉදිරියට” යෙහි සඳහන් වූ යම් සාර්වආර්ථික විචල්‍යය සඳහා වූ පුරෝකථන, මෙම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වල බලපෑම පිළිබඳව සලකා බලා සංශෝධනය කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් මූලිකවම පාරිභෝගික මිල උද්ධමනයෙහි යම් ඉහළයාමක් පෙන්නුම් කළ හැකි නමුත් සමාහාර ඉල්ලුම අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස උද්ධමනය මූලිකව පුරෝකථනය කරන ලද මැදි තනි අංකයකට ආසන්නව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, 2012 දී ආර්ථික වර්ධනය මූලිකව පුරෝකථනය කරන ලද සියයට 8.0 සිට සියයට 7.2 දක්වා අඩු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ගෝලීය ආර්ථිකයේ වර්තමානයේ පවතින අයහපත් සහ නොපැහැදිලි ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය හමුවේ මෙම සංශෝධිත පුරෝකථනයන් ද යථාර්ථයක් බවට පත්වන අවස්ථාවේ දී එය විශිෂ්ට ජයග්‍රහණයක් බවට පත්වනු ඇත.

විදේශීය වෙළෙඳාම සැලකූ විට, මෑතකාලීන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වලට අනුකූලව, ආනයන වියදමෙහි බලාපොරොත්තු වන අඩුවීම සිදුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මූලිකව ඇස්තමේන්තු කළ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 23.4 ක් වූ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 20.9 ක් දක්වා අඩු වනු ඇත. මේ අතර, අපනයන ආදායම් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 11.7 ක් කරා ළඟා වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව වෙළෙඳ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.2 ක වඩා අඩු අගයක් ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉදිරි ගමන

මහ බැංකුව අනාගතයේ දී මතු විය හැකි අයහපත් තත්ත්වයන්ට එරෙහිව ක්‍රියාකිරීමට අවශ්‍ය අවකාශය නැවත ගොඩනගා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ද හඳුනාගෙන ඇති අතර, සාර්වආර්ථික ස්ථායීතාව අඛණ්ඩවම

පවත්වාගෙන යාමට ක්‍රියාකරනු ඇත. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දැනටමත් විදේශ විනිමය ලැබීම් වර්ධනය කරගැනීමට තවදුරටත් අවශ්‍ය වන ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින සීමිත සම්පත්වලට අතිරේක වශයෙන් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළට සංස්ථාපිත ආයතන යොමු වීම දිරිමත් කිරීම සඳහා ඇතැම් විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කරන ලදී. මීට අමතරව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල විදේශ ආයෝජන සඳහා දැනට පවතින සීමා වන නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල නොපියවූ ශේෂයෙන් සියයට 10 ක සීමාව සියයට 12.5 දක්වා ඉහළ දමන ලදී. මේ අතර, වාණිජ බැංකුවලට ඔවුන්ගේ ප්‍රාග්ධන පදනම ශක්තිමත් කරගැනීම සඳහා එ.ජ.ඩොලර් බිලියනයක් පමණ විදේශයන්ගෙන් දෙවන පෙළ ප්‍රාග්ධනය ලෙස රැස්කර ගැනීමට අවසර ලබා දෙන ලදී. තවදුරටත්, කොළඹ කොටස් හුවමාරුව වෙතට විදේශීය හිමිකම් ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීමේ අරමුණෙන්, කොළඹ කොටස් හුවමාරුව විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ආයෝජන අවස්ථාවන් පිළිබඳව ආයෝජකයන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් රටවල් කිහිපයකදීම පවත්වන ලදී. මහ බැංකුව මෙම විදේශ විනිමය ප්‍රවාහයන් ගලා ඒම තහවුරු කර ගැනීමට අධිකාරි අධීක්ෂණයකින් යුතුව

ක්‍රියාකරනු ඇති අතර, එමගින් 2012 දී ගෙවුම් ශේෂයෙහි ඉහළ අතිරික්තයක් වර්ධනය කර ගැනීමේ හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

වසර තුළදී අනෙකුත් ආයතනයන්හි සහයෝගය ද මේ සඳහා අවශ්‍ය වේ. 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2 ක පමණ වටිනාකමකින් යුතු සෘජු විදේශීය ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ ආයෝජන මණ්ඩලය සමඟ සිදුකරන ලද සාකච්ඡා වලදී තහවුරු කොට ඇත. 2012 දී සැලකිය යුතු ලෙස බනිජ තෙල් ආනයන අවශ්‍යතාව අඩු කිරීම සඳහා බලශක්ති සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව හා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හඳුන්වා දී ඇත.

මෙම ක්‍රියාමාර්ග ණය වර්ධන වේගය අඩු කිරීමට සහ ආනයන වියදම අඩු කිරීම මගින් වෙළෙඳ හා වර්තන ගිණුමේ හිඟය අඩුකර ගැනීමට සහ ගෙවුම් ශේෂයෙහි අතිරික්තයක් ඇති කිරීමට මෙන්ම විදේශීය සංචිත වැඩි කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇති අතර, එමගින් විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාව ශක්තිමත් කරගනිමින් සහ ස්ථායී ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අත්පත් කරගැනීමට අඩු උද්ධමනයක් පවත්වාගැනීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

විශේෂයෙන්ම බනිජ තෙල් මිල ඇතුළු පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිල සම්බන්ධ ගෝලීය ඉදිරි දැක්ම අවිනිශ්චිත වීම හේතුවෙන් උද්ධමනය අඩු හා ස්ථායී මට්ටමක පවත්වා ගැනීම ඉදිරියේ දී මුහුණපෑමට සිදුවන අභියෝගයකි. මෑතකදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ආර්ථික වර්ධනය අඩුවීමට හා ඉල්ලුම් අංශයෙන් ඇති වන පීඩනය යම්තාක් දුරට අඩු කිරීමට හේතු වුවද, තවදුරටත් ඉල්ලුම් අංශයෙන් ඇති වන පීඩනය පාලනය කිරීම තුළින් උද්ධමනය මැදි තනි අංකයක පවත්වා ගැනීමට මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය වේ. ඉල්ලුම කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට අමතරව දේශීය ආහාර සැපයුම සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා සැපයුම් අංශයේ කම්පන පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. දේශීය තත්ත්වයන්ට උචිත පරිදි සංවර්ධනය කරන ලද උසස් තත්ත්වයේ බීජ ප්‍රභේද ලබා දීම, විවිධ කෘෂි දේශගුණික කලාප තුළ වගා ව්‍යාප්ත කිරීම තුළින් සැපයුම අධිකාරිව සුරක්ෂිත කිරීම, ගබඩා පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සහ සැපයුම්-දාම වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් නිෂ්පාදකයාට සහ පාරිභෝගිකයාට සාධාරණ මිලක් ලබාදීම මේ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු වැදගත් අංශ වේ.

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඉහළ ආර්ථික වර්ධන ප්‍රවණතාවය, ශ්‍රී ලංකාව ලෝකයේ මැදි ආදායම්ලාභී ආර්ථිකයන් අතර පවතින රටක් බවට පත්කරමින් ඉහළ වර්ධන මාවතක් කරා ප්‍රවිශ්ච වීමට හේතු වී ඇත. මෙම පසුබිම මධ්‍යයේ ආර්ථික වර්ධන විභවතාවය කෙරෙහි අවදානමක් ඇති කළ හැකි අභියෝග පිළිබඳ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති කළමනාකරණයේ දී සැලකිලිමත් වීම ඉතා වැදගත් වේ. ගෝලීය ආර්ථිකය යථාතත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සම්ප්‍රදායික අපනයන වෙළෙඳපොළවල පවතින භූ-දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතාවයන් අපනයන වර්ධනය කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරනු ඇත. අපනයන වෙළෙඳපොළ සහ නිෂ්පාදිත විවිධාංගීකරණය කිරීම මගින් අපනයන ඉල්ලුම වැඩිදියුණු කළ යුතු වේ. තවද, සුදුසු ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වාදීම හා සාර්ව ආර්ථික පරිසරයක් ගොඩනැංවීම මගින් විදේශීය ලැබීම් විශේෂයෙන්ම සේවා ලැබීම් සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුව ඇත. ලංකාව වැනි බනිජ තෙල් ආනයනය මත රැඳී පවතින ආර්ථිකයකට ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ ඉහළ තෙල් මිල ගණන් වලින් සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇතිවිය හැකිය. ඉහළ යන තෙල් මිල ගණන් මගින් සිදුවන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා බලශක්තිය කාර්යක්ෂමව ප්‍රයෝජනයට

ගන්නා නිෂ්පාදන තාක්ෂණ ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම, පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් වැඩි වශයෙන් යොදාගැනීම සහ බලශක්ති සංරක්ෂණය යනාදිය සඳහා ප්‍රතිපත්ති සැකසීම අවශ්‍ය වේ. තවදුරටත්, දේශීයව බලශක්ති මිල ගණන් එකවර විශාල වශයෙන් සංශෝධනය කිරීම වැළැක්වීම සඳහාත්, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මත සිදුවන පීඩනය අවම කිරීම සඳහාත්, ජාත්‍යන්තරව පවතින තෙල් මිල ගණන්වල විචලනයන් පිළිබිඹු වන පරිදි මිල යාන්ත්‍රණයක් දේශීය මිල සංශෝධනය සඳහා යොදාගත යුතු වේ. විධකියාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි ශ්‍රම සැපයුම පහළ යාමට හේතු වනු ඇත. ශ්‍රම ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සහ ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි ව්‍යුහමය දුර්වලතාවලට පිළියම් යෙදෙන පරිදි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය වන අතර ශ්‍රම හිඟයට පිළියමක් වශයෙන් ප්‍රාග්ධන සුක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමට ද ක්‍රියාකළ යුතුය. මෙම වර්ධන ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවත්වාගැනීමට සරිලන පරිදි අවශ්‍ය කුසලතාවයන්ගෙන් හෙබි මානව සම්පතක් බිහිකිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන පද්ධතිය නිසි ලෙස නැවත සැකසීම සඳහා ද අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

1.2 2011 වසරේ සාර්ව ආර්ථික වර්ධනයන්, ස්ථායීතාවය සහ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාර

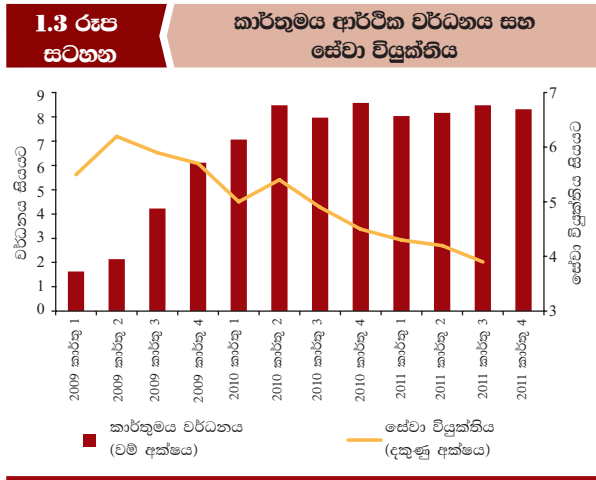
මූර්ත අංශයේ වර්ධනයන්

2010 වසරේ දී මූර්ත වශයෙන් සියයට 8 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2011 වසරේ දී සියයට 8.3 ක ආකර්ෂණීය වර්ධනයක් අත්කර ගත්තේය. කෘෂිකාර්මික අංශයේ වාර්තා වූ පසුබෑම මධ්‍යයේ වුවද, කර්මාන්ත සහ සේවා අංශවල වූ ප්‍රබල වර්ධනය ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා ශක්තිමත් පදනමක් සැපයීය. 2011 වසරේ දී කර්මාන්ත අංශය සහ සේවා අංශය පිළිවෙලින් සියයට 10.3 කින් සහ සියයට 8.6 කින් වර්ධනය විය. කර්මාන්තශාලා නිෂ්පාදන උප-අංශය සහ ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත උප-අංශයේ දැකිය හැකි වූ ඉහළ වර්ධනය කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2011 වසරේ දී එකතු කළ අගය මත කර්මාන්ත අංශය වාර්තාකළ වර්ධනය, පසුගිය වසර 33 තුළ දී වාර්තා වූ ඉහළම වර්ධනය විය. ඒ සමගම, 2010 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 28.7 ක් වූ කර්මාන්ත අංශයේ දායකත්වය 2011 වසරේ දී සියයට 29.3 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර,

1.1 සංඛ්‍යා සටහන කර්මාන්ත මූල්‍ය අනුව ස්ථාවර මිල (2002) යටතේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය

අංශය	වටිනාකම (රු. මිලියන)		ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස		වෙනස්වීමේ අනුපාතිකය%		වෙනස්වීමේ දායකත්වය%	
	2010 (අ)	2011 (ආ)	2010 (අ)	2011 (ආ)	2010 (අ)	2011 (ආ)	2010 (අ)	2011 (ආ)
කෘෂිකාර්මික අංශය	315,610	320,346	11.9	11.2	7.0	1.5	10.4	2.2
කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත් සහ දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	283,203	282,916	10.7	9.9	6.4	-0.1	8.7	-0.1
ධීවර කර්මාන්තය	32,407	37,431	1.2	1.3	12.2	15.5	1.8	2.3
කාර්මික අංශය	760,334	838,932	28.7	29.3	8.4	10.3	30.2	36.0
පතල් හා කැණීම්	60,079	71,191	2.3	2.5	15.5	18.5	4.1	5.1
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	458,660	494,990	17.3	17.3	7.3	7.9	16.0	16.6
විදුලිය, ගෑස් සහ ජලය	63,682	69,547	2.4	2.4	8.0	9.2	2.4	2.7
ඉදිකිරීම්	177,912	203,204	6.7	7.1	9.3	14.2	7.7	11.6
සේවා අංශය	1,569,598	1,704,576	59.3	59.5	8.0	8.6	59.4	61.8
තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම	613,358	676,565	23.2	23.6	7.5	10.3	21.7	29.0
හෝටල් සහ ආපනශාලා	13,845	17,501	0.5	0.6	39.8	26.4	2.0	1.7
ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය	368,643	410,402	13.9	14.3	11.9	11.3	19.9	19.1
බැංකු, රක්ෂණ සහ දේපල වෙළෙඳාම් යනාදිය	234,255	252,677	8.9	8.8	7.5	7.9	8.4	8.4
නිවාස අයිතිය	74,692	75,607	2.8	2.6	0.9	1.2	0.3	0.4
රාජ්‍ය සේවා	202,187	204,704	7.6	7.1	5.4	1.2	5.3	1.2
පෞද්ගලික සේවා	62,617	67,119	2.4	2.3	5.8	7.2	1.8	2.1
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.)	2,645,542	2,863,854	100.0	100.0	8.0	8.3	100.0	100.0
විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-32,939	-31,536			-16.6	4.3		
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (ද.ජා.නි.)	2,612,603	2,832,318			7.9	8.4		

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

තොග හා සිල්ලර වෙළෙඳාම, ප්‍රවාහන හා සන්නිවේදන සහ බැංකු, රක්ෂණ හා දේපල වෙළෙඳාම යන උප-අංශවල ඉහළ දායකත්වය හේතුවෙන්, සේවා අංශය සිය වර්ධන ප්‍රවණතාව පවත්වා ගත්තේය. වසරේ පළමු කාර්තුවේ පැවැති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් නිසා ඇති වූ බරපතල අස්වනු හානි හේතුවෙන්, කෘෂිකාර්මික අංශය සියයට 1.5 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ නමුත්, වසරේ දෙවන භාගය තුළ දී කෘෂිකාර්මික අංශය කැපී පෙනෙන ලෙස යළිත් යථා තත්ත්වයට පත් විය.

ආර්ථිකයේ සියලුම අංශවල වැඩිදියුණු වූ ක්‍රියාකාරීත්වය 2011 වසරේ දී සේවා නියුක්තිය ඉහළ මට්ටමකට ගෙන ඒමට උපකාරී විය. ඒ අනුව, 2010 වසරේ දී සියයට 4.9 ක් වූ සේවා වියුක්තිය අනුපාතිකය, 2011 වසරේ දී මෙතෙක් වාර්තා කළ පහළම අගය වන සියයට 4.2 ක් දක්වා පහත වැටුණි. 2010 වසරේ දී 401,000 ක් වූ සමස්ත සේවා වියුක්තිය 2011 වසරේ දී 342,000 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. පසුගිය වසර කිහිපයේදීම ආර්ථික වර්ධනයට ඉහළම දායකත්වයක් සැපයූ සේවා අංශය 2011 වසරේ දී ද රැකියා අවස්ථා වැඩි ප්‍රමාණයක් උත්පාදනය කළේය. තරුණ සේවා වියුක්තියේ සැලකිය යුතු අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරමින් 2010 වසරේ දී පිළිවෙළින් සියයට 20.3 ක් සහ සියයට 13.8 ක් වූ අවුරුදු 15-19 සහ අවුරුදු 20-29 වයස් කාණ්ඩයන්හි විරැකියාව 2011 වසරේ දී පිළිවෙළින් සියයට 15.4 ක් සහ සියයට 12.4 ක් දක්වා කැපී පෙනෙන ලෙස පහත වැටුණි.

වසරේ ප්‍රථම භාගයේ දී පසුබෑමට ලක් වූ දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය, වසරේ දෙවන භාගය වන විට

නැවතත් යථා තත්ත්වයට පත්වූ අතර, අපනයනාභිමුඛ කෘෂිකර්මාන්තය වසර තුළ දී මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. වසරේ ප්‍රථම කාර්තුවේ ඇති වූ උග්‍ර ගං වතුර තත්ත්වය හේතුවෙන් මහ කන්නයේ වී නිෂ්පාදනය හා අනෙකුත් කෘෂි බෝග නිෂ්පාදන, සැලකිය යුතු ලෙස පහළ වැටුණි. යහපත් කාලගුණ තත්ත්වය නිසා යලි කන්නයේ වී අස්වැන්න ඉහළයාම සහ එළවළු හා වෙනත් කඳුකර බෝගවල නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම හේතුවෙන් වසරේ දෙවන භාගයේ දී කෘෂිකාර්මික අංශය යහපත් වර්ධනයක් අත්කර ගනිමින් යථා තත්ත්වයට පත්විය. උතුරු පළාතේ ධීවර කටයුතු යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සියයට 15.6 කින් ඉහළ ගියේය. එමෙන්ම රජය විසින් දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට දක්වන දැඩි කැපවීම හේතුවෙන් කිරි නිෂ්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. අභිතකර කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් කෘෂි අපනයන බෝග අතුරින් තේ නිෂ්පාදනයේ සුළු අඩු වීමක් වාර්තා වූ නමුත්, ආකර්ෂණීය මිල ගණන් හා රබර් කිරි නිෂ්පාදනයට යොදාගත් වගාබිම් ප්‍රමාණය වැඩි වීම හේතුවෙන් රබර් නිෂ්පාදනයේ අඛණ්ඩ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2010 වසරේ විශාල වශයෙන් පසුබෑමට ලක් වූ පොල් නිෂ්පාදිත උප-අංශය, 2011 වසරේ යහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හා රජය විසින් පොල් නිෂ්පාදනය නගාසිටුවීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ විවිධ වැඩසටහන් හේතුවෙන් නැවතත් ශක්තිමත් ලෙස යථා තත්ත්වයට පත් විය. 2011 වසරේ දී කුරුඳු, කොකෝවා, කරදමුංගු හා බුලත් නිෂ්පාදන වැඩි වූ අතර, ගම්මිරිස් හා කරාබුනැටි නිෂ්පාදනය අඩු විය.

2011 වසර තුළ දී පැවති ආකර්ෂණීය මිල ගණන් කෘෂිකාර්මික අංශය කෙරෙහි වාසිදායක ලෙස බලපෑවේය. ස්වභාවික රබර් සඳහා නැගී එන ආර්ථිකයන්ගේ පැවති ඉල්ලුම ඉහළයාම හේතුවෙන් වසරේ ප්‍රථම කාර්තු තුළ දී රබර් සඳහා වූ මිල ගණන් මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම මට්ටමක් දක්වා වැඩි විය. මේ අතර, කොළඹ තේ වෙන්දේසියේ මිල ගණන්, 2011 වසරේ පළමු කාර්තුව තුළ ඉහළ ගිය ද ඉන් පසුව, ප්‍රධාන වශයෙන් තේ ආනයනය කරන මැදපෙරදිග රටවල ඇතිවූ හු-දේශපාලනික අරගල හේතුවෙන් තේ මිල ගණන් පහළ වැටුණි. රජයේ වී මිල දී ගැනීමේ වැඩසටහන හේතුවෙන් වී මිල ස්ථාවර මට්ටමක පැවතුණි. 2010 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී පොල් නිෂ්පාදනය පහළ වැටීම හේතුවෙන් 2011 වසරේ ප්‍රථම භාගය තුළ දී පොල් මිල ගණන් ඉතා ඉහළ අගයක පැවතිය ද ඉන් අනතුරුව පොල් මිල ගණන් පහළ ගියේය.

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1.2 සංඛ්‍යා සටහන

සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතිරිකිරීම්-ආයෝජන පරතරය

ශීර්ෂය	රු. බිලියන		වර්ධනය %		ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස	
	2010 (අ)	2011 (ආ)	2010 (අ)	2011 (ආ)	2010 (අ)	2011 (ආ)
1. දේශීය ඉල්ලුම	6,069.7	7,494.9	17.9	23.5	108.3	114.6
1.1 පරිභෝජනය	4,524.2	5,536.1	14.0	22.4	80.7	84.6
පෞද්ගලික	3,651.6	4,568.4	17.2	25.1	65.2	69.8
රාජ්‍ය	872.6	967.7	2.5	10.9	15.6	14.8
1.2 ආයෝජන (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය)	1,545.5	1,958.8	30.8	26.7	27.6	29.9
පෞද්ගලික	1,200.8	1,549.6	39.1	29.0	21.4	23.7
රාජ්‍ය	344.7	409.2	8.4	18.7	6.2	6.3
2. ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-465.6	-952.3	-48.3	-104.5	-8.3	-14.6
භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන	1,254.0	1,508.6	21.6	20.3	22.4	23.1
භාණ්ඩ හා සේවා ආනයන	1,719.6	2,460.8	27.8	43.1	30.7	37.6
3. මුළු ඉල්ලුම (ද.දේ.නි) (1+2)	5,604.1	6,542.7	15.9	16.7	100.0	100.0
4. දේශීය ඉතිරිකිරීම් (3-1.1)	1,079.9	1,006.6	24.5	-6.8	19.3	15.4
පෞද්ගලික	1,199.7	1,078.4	14.5	-10.1	21.4	16.5
රාජ්‍ය	-119.8	-71.9	33.4	40.0	-2.1	-1.1
5. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-69.8	-72.0	-25.1	-3.3	-1.2	-1.1
6. විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික ජංගම සංක්‍රාම	413.9	513.2	23.0	24.0	7.4	7.8
7. ජාතික ඉතිරිකිරීම් (4+5+6)	1,424.0	1,447.7	24.0	1.7	25.4	22.1
8. ඉතිරිකිරීම් ආයෝජන පරතරය						
දේශීය ඉතුරුම් - ආයෝජන (4-1.2)	-465.6	-952.3			-8.3	-14.6
ජාතික ඉතිරිකිරීම් - ආයෝජන (7-1.2)	-121.5	-511.1			-2.2	-7.8
9. නිල ප්‍රදානයන් හැර විදේශීය ජංගම ගිණුම් ගිණය (2+5+6) (ඇ)	-121.5	-511.1			-2.2	-7.8

(අ) සංශෝධන
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) මෙම අගය ගෙවුම් ශේෂයෙහි ඇස්තමේන්තුගත අගයන්වලින් වෙනස් වනුයේ ගණනය කිරීමේදී ඇතිවන කාල පමාව හේතුවෙනි.

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2011 වසරේ දී රජය විසින් හඳුන්වා දුන් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වැඩි කිරීමට හේතුවිය. තෝරාගත් බෝග කිහිපයක් සඳහා දෙන ලද පොහොර සහනාධාරය 2011 මැයි මස සිට සියලුම බෝග ආවරණය වන ලෙස පුළුල් කරන ලදී. තේ නැවත වගාව හා අලුතෙන් වගා කිරීම සඳහා දෙන ලද සහනාධාර වැඩි කරන ලද අතර, පාරම්පරික නොවන භූමි ප්‍රදේශවල රබර් වගා කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා ලදී. පොල් අස්වැන්න වැඩි කිරීම සහ පොල් වගා බිම් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් “කප්රුක පුරවර” නමින් වැඩසටහනක් හඳුන්වාදෙන ලදී. 2011 වසරේ දී ගොවිපළෙන් කිරි මිල දී ගන්නා අවම මිල, ලීටරයට රුපියල් 50 ක් දක්වා ඉහළ දැමීමෙන් දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය දිරිමත් කෙරිණි. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අපනයන කෘෂි බෝග සංවර්ධනය සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දෙන

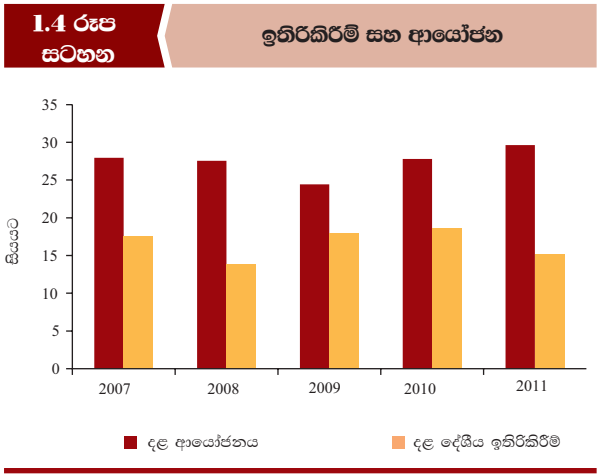
ලද අතර, මේ යටතට නැවත වගා කිරීම, අලුතින් වගා කිරීම සහ දැනටමත් පවතින වගාවන්ගේ ඵලදාව වැඩිදියුණු කිරීම ඇතුළත් වේ.

අභියෝගාත්මක ජාත්‍යන්තර වාතාවරණය හමුවේ වුවද කාර්මික අංශය ශක්තිමත්ව 2011 වසරේ දී සියයට 10.3 කින් වර්ධනය විය. මෙම කාර්මික අංශයේ වර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් මෙහෙයවනු ලැබුවේ කර්මාන්තශාලා නිෂ්පාදන සහ ඉදිකිරීම් අංශ මගිනි. මූලිකවම පොලී අනුපාතික අඩුවීම සහ උද්ධමනය පහළ වැටීම හේතුවෙන් දේශීය සමස්ත ඉල්ලුම ඉහළ යාම කාර්මික නිෂ්පාදිත සඳහා වන දේශීය ඉල්ලුම වැඩි වීමට හේතු වූ අතර, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වුවද, කාර්මික අපනයනවල තරගකාරීත්වය වර්ධනය වීම හේතුවෙන් අපනයනානිමුඛ කර්මාන්ත හිතකර වර්ධනයක් අත්පත් කරගන්නා ලදී. ඵලදායීතාවය වර්ධනය වීම,

ගුණත්මකතාවය වැඩිදියුණු වීම, පිළිගත් ප්‍රමිතීන් මත වන හරිත නිෂ්පාදන ක්‍රමෝපායයන් අනුගමනය කිරීම සහ ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ උපායමාර්ගික සම්බන්ධතා පවත්වාගැනීම සවිමත් කිරීම යනාදී කරුණු අපනයනානිමුඛ කර්මාන්තයන්හි වර්ධන ප්‍රවණතාව තවදුරටත් පවත්වා ගැනීම සඳහා හේතු විය. කාර්මික නිෂ්පාදනවල එකතුකළ අගය ඉහළ නැංවීම, අපනයන සඳහා කර්මාන්ත පෙළගැස්වීම, ආනයන ආදේශනය සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සංවර්ධනය යනාදිය අරමුණු කොටගෙන රජය විසින් සිය රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් වැඩසටහන් තුළින් කර්මාන්තකරුවන් දිරිගන්වන ලදී. තෝරාගත් කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් යුතුව පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතුවල යෙදෙන ව්‍යාපාර සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය දිරිගැන්වීම් ලබාදුන් අතර, පර්ෂද වැඩසටහන් මගින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත අංශය ප්‍රතිලාභ ලැබීය.

රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කළ ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන් සහ පෞද්ගලික අංශයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ඉහළයාම පිළිබිඹු කරමින් ඉදිකිරීම් අංශය 2010 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 9.3 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2011 වසරේ දී සියයට 14.2 ක ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධනය, මහාමාර්ග සංවර්ධනය සහ බලශක්ති උත්පාදන ව්‍යාපෘති යනාදිය රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතීන් විය. පැවති අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය යටතේ බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන මගින් වාණිජමය සහ නේවාසික ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සඳහා සැපයූ ණය පහසුකම් හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වර්ධනය විය.

සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයට සියයට 61.8 කින් දායක වූ සේවා අංශය 2011 වසරේ දී සියයට 8.6 කින් වර්ධනය විය. ආනයන හා අපනයන අංශයන්හි ක්‍රියාකාරිත්වය ඉහළ යාම සහ දේශීය වෙළෙඳාමේ හිතකර වර්ධනය හේතුවෙන් තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාමේ උප අංශ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ප්‍රවාහන, නැව් භාණ්ඩ මෙහෙයවීම්, වරාය හා ගුවන් සේවා සහ තැපැල් හා විදුලි සංදේශ යන උප-අංශ තුනෙහි හිතකර වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරමින් ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදන අංශය වර්ධනය විය. ආර්ථික කටයුතුවල වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන් මූල්‍ය සේවා සඳහා පැවති ඉල්ලුමේ වැඩි වීම පිළිබිඹු කරමින් බැංකු හා බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන මෙන්ම රක්ෂණ අංශවල ආදායම ඉහළ

යාම බැංකු, රක්ෂණ හා දේපළ වෙළෙඳාම් අංශයෙහි වර්ධනය සඳහා හේතු විය.

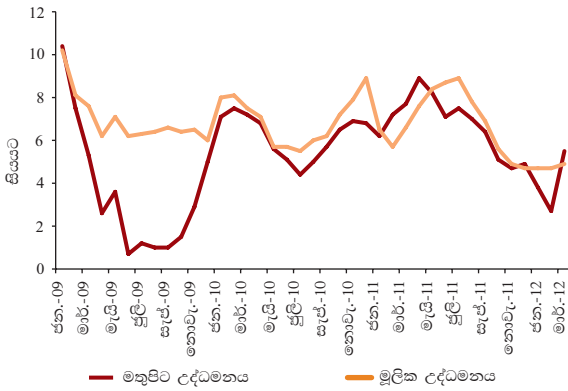
2011 වසරේ දී සමස්ත පරිභෝජන වියදම සියයට 22.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වෙමින් දේශීය ඉතුරුම් සංකෝචනය වීම හේතුවෙන් ඉතිරිකිරීම්-ආයෝජන අතර පරතරය පුළුල් විය. පෞද්ගලික පරිභෝජනය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ දී පැවති සියයට 65.2 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 69.8 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, රජයේ පරිභෝජන වියදම සියයට 15.6 සිට සියයට 14.8 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. දේශීය ඉතිරිකිරීම් සියයට 19.3 සිට සියයට 15.4 දක්වා ද ජාතික ඉතිරිකිරීම් සියයට 25.4 සිට සියයට 22.1 ක් දක්වා පහළ ගියේය. පෞද්ගලික ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ දී පැවති සියයට 21.4 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 23.7 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, රාජ්‍ය ආයෝජන 2010 වසරේ පැවති සියයට 6.2 සිට සියයට 6.3 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. මෙම වර්ධනයන් සමඟ මුළු ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ දී පැවති සියයට 27.6 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 29.9 ක් දක්වා වර්ධනය විය. ඒ අනුව ජාතික ඉතිරිකිරීම් හා ආයෝජන අතර පරතරය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ දී පැවති සියයට 2.2 හිඟයක සිට 2011 වසරේ දී සියයට 7.8 ක හිඟයක් දක්වා පුළුල් වූ අතර, මෙය ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය පුළුල්වීම මගින් පිළිබිඹු විය.

වසර තුළ දී පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය තනි අංකයක පැවතිණ. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත ගණනය කරනු ලබන කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද. 2006/07=100) 2010 වසරේ දෙසැම්බර් මස පැවති සියයට 6.8 සිට 2011 වසරේ දෙසැම්බර් වන විට සියයට 4.9 ක් දක්වා අඩු විය.

1
ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1.5 රූප සටහන

වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය (පදනම කො.සා.මි.ද. : 2006/07 = 100)

එමෙන්ම සාමාන්‍ය වාර්ෂික උද්ධමනය 2010 වසරේ පැවති සියයට 6.2 ට සාපේක්ෂව 2011 දෙසැම්බර් වන විට සියයට 6.7 ක් විය. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ඇතුළුව රටේ දේශීය ආහාර සැපයුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළයාම හේතුවෙන් උද්ධමනය අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් තනි අංකයක පැවතිණි. තවද, උද්ධමනාත්මක පීඩන ඇති වීම වළක්වාගැනීම සඳහා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස හැසිර වූ අතර ඇතැම් පාරිභෝගික භාණ්ඩ මත පනවන ලද බදු පහත හෙළීම වැනි හිතකර රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම උද්ධමනය තනි අංකයක පවත්වාගැනීමට උපකාරී විය.

විදේශීය අංශයේ වර්ධනයන්

ගෝලීය වශයෙන් ඇති වූ අහිතකර තත්ත්වයන් සහ දේශීය වශයෙන් ආනයන ඉල්ලුම ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළයාමත් සමඟ විදේශීය අංශය 2011 වසරේ දී දැඩි අභියෝගයන්ට ලක්විය. යුරෝපා කලාපයේ ස්වෛරීත්ව ණය අර්බුදය තිවු වීම, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වීම මන්දගාමී වීම සහ සමහර තෙල් නිපදවනු ලබන මැද පෙරදිග සහ උතුරු අප්‍රිකානු රටවල ඇති වූ භූ-දේශපාලනික නොසන්සුන්තාවය යනාදී ගෝලීය තත්ත්වයන් ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල ගණන් සහ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ලැබීම් මත පීඩනයක් ඇති කළේය. අපනයනය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වුවද දේශීය වශයෙන් සමස්ත ඉල්ලුම ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් ආනයන ශීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය වීම මගින් වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් වීමට හේතු විය. ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම් වෙත සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක විදේශ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ලැබුණ ද, එම ලැබීම් ජංගම ගිණුමේ හිඟය සම්පූර්ණයෙන් පියවීමට ප්‍රමාණවත් නොවීය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන ඇතුළුව

පෞද්ගලික අංශය වෙත වූ දිගුකාලීන ලැබීම් සහ රජය වෙත ලැබුණු විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහ හිතකර මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේවුවත්, ජංගම ගිණුමෙහි හිඟය ඉහළයෑම හේතුවෙන් 2011 වසර අවසාන වන විට සමස්ත ගෙවුම් තුලනයෙහි එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 ක හිඟයක් වාර්තා කෙරිණ.

2011 වසරේ දී අපනයන ආදායම 2010 වසරේ සමඟ සැසඳීමේ දී සියයට 22.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, ආනයන වියදම සියයට 50.7 කින් ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාවේ සම්ප්‍රදායික අපනයන මිලදී ගන්නා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, යුරෝපා සංගමය, උතුරු අප්‍රිකාව සහ මැද පෙරදිග යන රටවල ආර්ථිකයන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීවීම සහ එම රටවල් මුහුණ පෑ සමාජ හා දේශපාලනික නොසන්සුන්තාවය හමුවේ වුවද කම්පනවලට ඔරොත්තු දීමට ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන කර්මාන්තයන්ට ඇති හැකියාව පිළිබිඹු කරමින් අපනයන වර්ධනය විය. 2011 වසරේ දී මුළු අපනයන ආදායමට සියයට 75.7 ක දායකත්වයක් ලබා දෙමින් කාර්මික අපනයන සියයට 31.1 කින් වර්ධනය විය. කාර්මික අපනයන තුළ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අඛණ්ඩව වැඩිම දායකත්වය ලබාදෙන අංශය ලෙස පැවති අතර, රබර් නිෂ්පාදිත සහ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන ඉන්පසුව වැඩිම දායකත්වයක් ලබා දෙන අංශ ලෙස පැවතුණි. පාරිභෝගික, අන්තර් හා ආයෝජන භාණ්ඩ යන ප්‍රධාන ආනයන සඳහා පැවති ඉහළ ඉල්ලුම මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යාම ආනයන තියුණු ලෙස වර්ධනය වීමට හේතු විය. ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් සහ ඛනිජ තෙල් ආනයන පරිමාව ඉහළ යාම හේතුවෙන් ඛනිජ තෙල් ආනයන වියදම වැඩිවීම, මුළු ආනයන වලින් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 60.6 ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගැනීමට හේතු විය. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාවට නැංවීම කඩිනම් වීම හේතුවෙන් මුළු ආනයන වලින් සියයට 21.2 ක් වූ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය, 2011 වසරේදී සියයට 55.4 කින් වර්ධනය විය. මූර්ත ආදායම ඉහළයාම, මෝටර් රථ වාහන ආනයන සහ තෝරාගත් විද්‍යුත් උපකරණ සඳහා බලපෑ බදු අනුපාතික පහළ දැමීම මෙන්ම තරගකාරී පොලී අනුපාතික යටතේ ණය සඳහා ප්‍රවේශයන් වැඩිවීම 2011 වසරේ දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 47.5 කින් පමණ වර්ධනය වීමට දායක විය. අපනයන ආදායමට සාපේක්ෂව ආනයන වියදමෙහි සිදුවූ සැලකිය යුතු වර්ධනය, 2010 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.8 ක් වූ වෙළෙඳ හිඟය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.7 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීමට හේතු විය.

විශේෂ සටහන 3

ඉතිරිකිරීම් - ආයෝජන පරතරය

ආර්ථිකයෙහි සමස්ත ඉල්ලුම (Y) රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික පරිභෝජනය (C), රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයෝජන (I) සහ භාණ්ඩ හා සේවා ශුද්ධ අපනයන (NX) වලින් සමන්විත වේ. මෙය පහත ආකාරයෙන් දැක්විය හැකිය.

$$Y = C + I + NX$$

ලාභාංශ සහ පොලී ආදායම් ඇතුළත්වන විදේශයන්ගෙන් වන ශුද්ධ ආදායම (Y_f) සහ ප්‍රේෂණ ආදිය ඇතුළත්වන ශුද්ධ පැවරුම් (Y_{fr}) එකතු කළ විට පහත දැක්වෙන පරිදි දළ ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි වැය කළ හැකි ආදායම (GNDI)¹ ලබාගත හැක.

$$GNDI = C + I + NX + Y_f + Y_{fr}$$

මෙම සමීකරණයේ, $NX + Y_f + Y_{fr}$ යනු ගෙවුම් ශේෂයෙහි (BOP) ප්‍රධාන කොටසක් වන වර්තන ගිණුමේ ශේෂයයි (CAB). එම නිසා,

$$GNDI = C + I + CAB$$

මෙය නැවත සකස් කළ විට,

$$GNDI - C = I + CAB$$

$$\rightarrow S = I + CAB$$

$$\rightarrow S - I = CAB$$

මෙයින් පැහැදිලිව පෙන්වනු ලබන්නේ පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය පරිභෝජනයෙන් සමන්විතවන පරිභෝජන මට්ටම, ඉතිරිකිරීම් (S) මට්ටමට බලපාන බවයි. පරිභෝජනය අඩුවීම, ඉහළ ඉතුරුම් මට්ටමක් ඇති කිරීම සඳහා උපකාරීවෙමින් ඉහළ ආයෝජන මට්ටමක් ළඟාකර දෙයි. රටේ මුළු ආයෝජන අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීමට ජාතික ඉතිරිකිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවුනහොත් එය විදේශීය ඉතිරිකිරීම් වලින් සපුරාගත යුතු වන අතර, එය රටක ගෙවුම් ශේෂයෙහි වර්තන ගිණුමේ හිඟයට සමාන වෙයි.

මෑත වසරවල ශ්‍රී ලංකාවේ පරිභෝජනයේ සාමාන්‍යය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 82 ක් පමණ විය. ඒ අනුව, ජාතික ඉතිරිකිරීම් දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 18 ක් පමණ විය. කෙසේ වෙතත්, 2011 වසර සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ජාතික ගිණුම් දත්තවලට අනුව, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික පරිභෝජනය සියයට 65.2 ක සිට සියයට 69.8 ක් දක්වා වර්ධනය වීම සහ රාජ්‍ය පරිභෝජනය සියයට 15.6 ක සිට සියයට 14.8 ක් දක්වා අඩුවීමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත දේශීය පරිභෝජනය 2010 වසරේ පැවති සියයට

80.7 සිට 2011 වන විට සියයට 84.6 ක් දක්වා වර්ධනය විය. ඒ අනුව, 2010 සියයට 19.3 ක් වූ දේශීය ඉතිරිකිරීම් 2011 දී සියයට 15.4 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

2011 වසර තුළ පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් ජනතාවට පරිභෝජන අරමුණු සඳහා සහනදායී ලෙස ණය ලබාගැනීමට හැකිවීම සහ මෝටර් වාහන, විද්‍යුත් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අයිතම වැනි කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ මත වූ තීරු බදු සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීම 2011 දී පරිභෝජන ඉල්ලුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමට බොහෝ දුරට හේතුවිය. 2011 වසර තුළ දී මූල්‍ය ආයතන වලින් ණය ලබාදීම තියුණු ලෙස ඉහළයාම සහ පෙර නොවූ විරූ ලෙස කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය වැඩිවීම මගින් මෙය පිළිබිඹු වේ. උදාහරණයක් ලෙස 2011 වසරේ දී පෞද්ගලික අවශ්‍යතා සඳහා වන මෝටර් රථ ආනයන, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 881 ක් දක්වා සියයට 94 කින් පමණ වර්ධනය විය. විශේෂයෙන්ම උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල වසර ගණනාවක් තිස්සේ මැඩපවත්වාගෙන සිටි ඉල්ලුම නැවත ඉහළයාමක් සමඟ සමස්ත ඉල්ලුම ඉහළ ගිය අතර, එය දේශීය පරිභෝජනය ඉහළයාමට හේතුවක් විය හැක. මේ අතර, වැඩි සම්පත් ප්‍රමාණයක් ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා උපයෝජනය කිරීමට ඉඩ සලසමින් වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමේ රජයේ ප්‍රයත්නය රාජ්‍ය පරිභෝජනය අඩුකිරීමට හේතු විය.

2011 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 22.1 ක් වූ ජාතික ඉතිරිකිරීම්වලට (දේශීය ඉතිරිකිරීම් + විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම + ශුද්ධ පෞද්ගලික වර්තන පැවරුම්), සාපේක්ෂව රටේ ආයෝජන දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 29.9 ක් වූ බැවින් ඉතිරිකිරීම් - ආයෝජන පරතරය විදේශීය ඉතිරිකිරීම් හරහා සපුරා ගන්නා ලදී. දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වර්තන ගිණුමේ හිඟය සියයට 7.8 ක් දක්වා පුළුල්වීම මගින් මෙය පිළිබිඹු වේ. 2012 පළමු කාර්තුව තුළ දී ණය සඳහා වන ඉහළ ඉල්ලුම අඩුකිරීම මගින් අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ සඳහා පවත්නා ආනයන ඉල්ලුම සීමාකිරීම සඳහා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මහ බැංකුව විසින් යොදාගත් දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග සහ බැංකු පද්ධතියෙහි රුපියල් ද්‍රවශීලතාව අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් පොලී අනුපාතික 2011 වසරට සාපේක්ෂව ඉහළ ගිය අතර, මේ අනුව, දේශීය පරිභෝජනය අඩු වනු ඇතැයි ද එමගින් දේශීය ඉතිරිකිරීම් ඉහළයාම මගින් අපේක්ෂිත ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය පවත්වාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන සඳහා පහසුකම් සැලසෙනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. මධ්‍යකාලීන සාර්වආර්ථික රාමුවෙහි (සංඛ්‍යා සටහන 1.5) පුරෝකථනය කර ඇති පරිදි මෙමගින් ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුමේ හිඟය ද අඩුවනු ඇත.

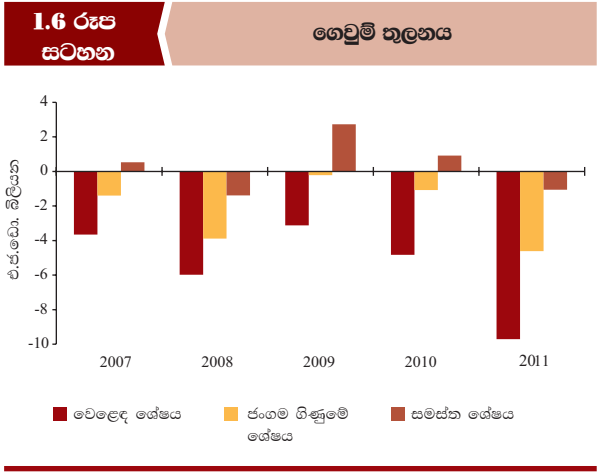
1. Gross National Disposable Income

1 ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

2011 වසරේ දී සේවා ගිණුමෙහි අතිරික්තය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මූලික වශයෙන් ප්‍රවාහන, පරිගණක හා තොරතුරු සේවා, සංචාරක, ඉදිකිරීම් සහ රක්ෂණ යන සේවා ගිණුමෙහි සියලු උප අංශයන් 2011 වසරේ දී ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. සංචාරක ඉපයුම් සියයට 44.2 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 830 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2010 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 617 ක් වූ ආදායම් ගිණුමෙහි හිඟය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 647 ක් දක්වා වර්ධනය විය. විදේශ නිල සංචිත ආයෝජනයෙන් ලද පොලී ආදායම් සහ විදේශ විනිමය සහ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනුවලින් ඉපයූ ලාභ ඉක්මවා රජය විසින් ලබාගත් විදේශ ණය සඳහා වූ පොලී සහ විදේශ සෘජු ආයෝජන විශේෂයෙන් ලාභ හා ලාභාංශ සිය රට කරා ගෙනයාම් ඉහළයාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආදායම් ගිණුමෙහි හිඟයක් වාර්තාකරන ලදී.

පෞද්ගලික සංක්‍රාම වලින් වැඩි ආයතනවලට සපයන ලද විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන ඉපයුම් ඉක්මවා යමින් 2011 වසරේ දී අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් විදේශ විනිමය උපයන ප්‍රධාන මූල්‍ය ලෙස පැවතුණි. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ දළ ප්‍රේෂණ 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.1 ක සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.1 දක්වා සියයට 25 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මැද පෙරදිග රටවල් තුළ පැවති නොසන්සුන්කාරී වාතාවරණය හේතුකොට ගෙන ඉතුරුම් ශ්‍රී ලංකාව කරා ප්‍රේෂණය කිරීම, ශ්‍රමිකයන්ගේ සාමාන්‍ය වැටුප් මට්ටම් ඉහළ යාම, කොරියාව, මැලේසියාව සහ සිංගප්පූරුව වැනි ඉහළ වැටුප් ගෙවනු ලබන රටවල් කරා ශ්‍රමිකයින් වැඩි වශයෙන් සංක්‍රමණය වීම, වෘත්තීය අංශයට අයත් ශ්‍රමිකයින්ගේ සංක්‍රමණ වැඩි වීම, රටවල් කිහිපයක් සමඟ ශ්‍රමිකයන්ගේ සුභසාධන සම්බන්ධව සාමූහික ගිවිසුම්වලට එළඹීම විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ වැඩි වීමට හේතු විය. තවදුරටත්, සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ශ්‍රී ලංකාවට එවීමේදී උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල බැංකු පහසුකම් ව්‍යාප්තවීමත් සමඟ විධිමත් මාර්ග හරහා අරමුදල් ගලා ඒම 2011 වසරේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ වැඩි වීමට උපකාරී විය.

ජංගම ගිණුමෙහි හිඟය 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.6 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. එමගින් ආයෝජන ඉතිරිකිරීම් පරතරය පුළුල්වීම පිළිබිඹු කරමින් 2010 වසරේ දී ද.දේ.නි. හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.2 ක් වූ ජංගම ගිණුමෙහි හිඟය 2011 වසරේ

දී සියයට 7.8 දක්වා ඉහළ ගියේය. පුළුල් වූ වෙළෙඳ හිඟය ජංගම ගිණුමේ හිඟයට මූලික වශයෙන් හේතු වූ අතරම මෙම වෙළෙඳ හිඟයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් සහ සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය මගින් පියවන ලදී.

පෞද්ගලික අංශය සහ රජය වෙත වූ විදේශීය ලැබීම් හේතුකොටගෙන ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ විදේශීය ලැබීම් ඉහළ ගියේය. ආයෝජකයන් තුළ ආර්ථිකය පිළිබඳව වූ ධනාත්මක විශ්වාසය පිළිබිඹු කරමින්, 2011 වසර තුළ දී දළ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් මෙතෙක් පැවති ඉහළම අගය වාර්තා කළේය. විදේශ ණය ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 516 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 දක්වා වර්ධනය විය. ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රජයට ලැබුණු විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහ සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. එසේම, එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ හතරවන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය 2011 වසරේ දී සාර්ථකව නිකුත් කරන ලදී. 2011 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර දෙවර්ගය මත ස්වාධීනව සිදුකරන ලද විදේශීය ආයෝජනවල වටිනාකම රජයට ලැබුණු කෙටිකාලීන විදේශ ලැබීම් වටිනාකමෙහි නොපිය වූ ශේෂයෙන් සියයට 10 ක මට්ටමේ සීමාවට ළඟා වූ අතර, ඒ අනුව, ඉල්ලුමෙහි ඇති වූ වර්ධනයත්, ආර්ථිකයෙහි වර්ධන ප්‍රවණතාවට සහාය වීම සඳහා අරමුදල් වැඩිකිරීමේ අවශ්‍යතාවයත් සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙම සීමාව 2011 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 12.5 ක් දක්වා ඉහළ දමන ලදී. මේ අතර, මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය පාලන රෙගුලාසි ක්‍රමයෙන් ලිහිල් කිරීම මගින් සංස්ථාපිත ආයතනවලට විදේශ මූල්‍ය වෙතින් ණය ලබාගැනීමට අවස්ථාව

ලැබුණු අතර, එමඟින් පෞද්ගලික අංශයට ගලා ආ විදේශීය ලැබීම් ඉහළ ගියේය.

ඉහළ ජංගම ගිණුමේ හිඟය, ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමෙහි අතිරික්තය ඉක්මවා යාම හේතුකොටගෙන 2011 වසර අවසානය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.1 ක ගෙවුම් ශේෂ හිඟයක් වාර්තා විය. 2011 වසරේ අගෝස්තු මාසය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.2 ක ඉහළ ගෙවුම් තුලන අතිරික්තයක් වාර්තා වූ අතර ඒ සඳහා සේවා ගිණුමේ ලැබීම්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ සහ රජයට සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලැබුණු අනෙකුත් මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ඉවහල් විය. ධනික තෙල් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ වියදම වැඩිවීම හේතුවෙන් මුළු ආනයන වියදම ඉහළ යාම නිසා 2011 වසරේ දෙවන භාගය වන විට වෙළෙඳ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් වූ අතර, එය ගෙවුම් ශේෂයෙහි පැවති සමස්ත අතිරික්තය 2011 වසර අවසානය වන විට හිඟයක් බවට පත් කළේය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය සතු විදේශීය සංචිතවලින් සමන්විත දළ නිල සංචිත (ආසියානු නිෂ්කාගන සංගමයේ ශේෂයන් රහිත), 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,610 සමග සසඳන කල 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,958 ක් විය. 2010 වසරේ දී මාස 5.9 ක ආනයන සඳහා ප්‍රමාණවත් වූ දළ නිල සංචිත මට්ටම, මෙම වසර අවසානයේ දී මාස 3.5 ක ආනයන වලට සමාන විය. ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් සහ රජයට ලැබුණු විදේශ විනිමය ලැබීම් ඇතුළුව විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව එම වෙළෙඳපොළට මැදිහත් වීම, සහ ජා.මු. අරමුදලේ සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වූ ලැබීම් යනාදියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2011 වසරේ අගෝස්තු මස මැද භාගය වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.2 ක තරම් පෙර වාර්තා නොවූ ආකාරයෙන් ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා විය. කෙසේ නමුත්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම්, සංචාරක ඉපැයීම් සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම වෙත ලැබීම් ඉහළ යාම මධ්‍යයේ වුවද, 2011 වසරේ අවසාන භාගයේ දී වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය පුළුල් වීම හමුවේ ඉහළ ගිය විදේශ විනිමය ඉල්ලුමෙන් කොටසක් සපුරාලීම සඳහා මහ බැංකුවට දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීමට සිදු විය. මේ අතර, මහ බැංකුව විසින් රට තුළට විදේශ විනිමය වැඩි වශයෙන් ආකර්ශණය කරගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කරමින් දේශීය සමාගම්වලට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙන් සෘජුවම ණය ලබාගැනීම දිරිමත් කරන ලද අතර,

1.3 සංඛ්‍යා සටහන විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන		වර්ධනය %
	2010 (අ)	2011 (ආ)	
අපනයන	8,626	10,559	22.4
කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන	2,306	2,528	9.6
කාර්මික නිෂ්පාදන	6,096	7,992	31.1
ධනිජමය අපනයන	24	33	35.7
වෙනත් අපනයන	199	7	-96.7
ආනයන	13,451	20,269	50.7
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	2,476	3,654	47.5
අතරමැදි භාණ්ඩ	8,054	12,275	52.4
ආයෝජන භාණ්ඩ	2,758	4,286	55.4
වෙනත්	162	54	-66.8
වෙළෙඳ ශේෂය	-4,825	-9,710	101.2
සේවා (ශුද්ධ)	707	1,099	55.4
ලැබීම්	2,474	3,084	24.7
ගෙවීම්	1,768	1,985	12.3
ආදායම් (ශුද්ධ)	-617	-647	4.9
ලැබීම්	323	467	44.6
ගෙවීම්	940	1,114	18.5
ජංගම සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	3,660	4,643	26.9
පෞද්ගලික සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	3,608	4,583	27.0
ලැබීම්	4,116	5,145	25.0
ගෙවීම්	508	562	10.6
නිල සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	52	60	15.4
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	-1,075	-4,615	329.3
ප්‍රාග්ධන ගිණුම	164	164	0.0
මූල්‍ය ගිණුම	2,713	4,097	51.0
සෘජු ආයෝජන (ශුද්ධ)	435	896	106.0
ලැබීම්	478	956	100.0
ගෙවීම්	43	60	39.5
පෞද්ගලික දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	149	153	2.7
ලැබීම්	580	364	-37.2
ගෙවීම්	431	211	-51.0
රජයේ දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	1,796	2,244	24.9
ලැබීම්	2,460	3,029	23.1
ගෙවීම්	665	785	18.0
පෞද්ගලික කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	-198	572	-388.8
එයින්: විවිධ ආයෝජන (ශුද්ධ)	-230	-171	-25.7
රජයේ කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	531	233	-56.1
වැරදීම් සහ අන්තර්ගම්	-881	-707	
සමස්ත ශේෂය	921	-1,061	
දළ නිල වත්කම් (අ)	6,610	5,958	
ආනයන මාස ගණන	5.9	3.5	
මුළු විදේශ වත්කම් (අ)	8,035	7,199	
ආනයන මාස ගණන	7.2	4.3	
අපනයන මිල දර්ශකය	100.0	110.9	10.9
ආනයන මිල දර්ශකය	100.0	122.4	22.4
වෙළෙඳ අනුපාතය	100.0	90.7	-9.3
විනිමය අනුපාත (සාමාන්‍යය)			අධිප්‍රමාණ (+)/ අප්‍රමාණ (-)
රුපියල්/එ.ජ.ඩොලර්	113.06	110.57	2.3
රුපියල්/ජපන් යෙන්	1.29	1.39	-7.2
රුපියල්/යුරෝ	150.10	153.86	-2.4
රුපියල්/බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	174.81	177.23	-1.4

(අ) සංශෝධිත මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) කාවකාලීන
 (ඇ) ආසියානු නිෂ්කාගන සංගමයේ ලැබීම් ඇතුළත් නොවේ.

1
 ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

වාණිජ බැංකුවලට ඔවුන්ගේ දෙවන ස්ථරයේ ප්‍රාග්ධනය (Tier II capital) ඉහළ නංවාගැනීම සඳහා විදේශ අරමුදල් රැස්කිරීමට අවසර දෙන ලදී. තවද, රාජ්‍ය සුදකුම්පත් වෙළෙඳපොළ වෙත විදේශීය ලැබීම් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කරවල විදේශීය ආයෝජන සඳහා පවතින සීමාව ඉහළ නංවන ලදී.

මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, ද.දේ.නි. හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ පැවති සියයට 43.3 සිට 2011 වසරේ සියයට 41.3 ක් දක්වා අඩු විය. එ.ජ.ඩොලර්වලින් ප්‍රකාශ කිරීමේදී, මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ දී පැවති එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 21.4 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 24.5 ක් දක්වා සියයට 14.1 කින් වර්ධනය වීම සඳහා මැදි හා දිගුකාලීන ණයවල වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2011 වසරේ ජූලි මාසයේ දී නිකුත් කළ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව ද ඇතුළුව රජය වෙත ලැබුණු විදේශ ණය ප්‍රමාණය වැඩි වීම හේතුවෙන්, 2011 වසරේ දී රජයේ විදේශ ණය ප්‍රමාණය සියයට 15 කින් වැඩි විය. මේ අතර, රජයේ මුළු විදේශීය ණයවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලැබුණු ණය ප්‍රමාණය, 2010 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 71 සිට 2011 වසර අවසානයේ දී සියයට 63 ක් දක්වා අඩු විය. කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.62 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.58 ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. මෙයට හේතුවූයේ, නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ප්‍රමාණය වැඩි වූවත්, ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවෙන් නොපියවූ වෙළෙඳ ණය අඩු වීමය. මේ අතර, සමස්ත ණය සහ වගකීම් වල අනුපාතයක් ලෙස කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී සියයට 9 දක්වා අඩු වීමක් වාර්තා කළේය. ණය වාරික ආපසු ගෙවීම හා පොලී ගෙවීම්වලින් සමන්විත විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නාමික වටිනාකම 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.8 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.7 ක් දක්වා අඩු විය. තවද, සමස්ත විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනයන්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 15.9 ට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී සියයට 12.6 ක් දක්වා අඩු විය.

2011 වසරේ දී විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්තිය යොමු වූයේ විනිමය අනුපාතයේ අනවශ්‍ය උච්ඡාවචනයන් වළක්වා ගැනීම සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ

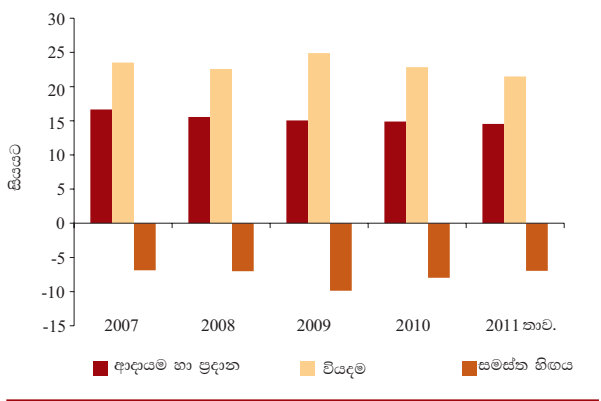
මත ඇති වන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා විය. දේශීය විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළේ උච්ඡාවචනයන් වළක්වා ගනිමින් ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතාවයක් විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි පවත්වා ගැනීම තහවුරු කිරීම සඳහා විදේශ විනිමය සැපයීම සහ අවශෝෂණය කර ගැනීම යන දෙයාකාරයෙන්ම මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත් විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, සංචාරක ලැබීම් සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ සැලකිය යුතු විදේශ මුදල් ලැබීම් හේතුවෙන්, 2011 පළමු භාගයේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල සියයට 1.23 කින් අතිප්‍රමාණය වූ අතර, පසුව බනිජ් තෙල් ආනයන බිල්පත් ඇතුළු ආනයන වියදම් අධික ලෙස ඉහළ යාම හේතු වෙන් 2011 තෙවන කාර්තුවේ දී සියයට 0.54 කින් අවප්‍රමාණය විය. අපනයන තරඟකාරීත්වය වැඩි කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරිව, 2011 නොවැම්බර් මාසයේ දී රුපියල තවදුරටත් සියයට 3 කින් අවප්‍රමාණය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල සියයට 2.59 කින් අවප්‍රමාණය වී එය රුපියල් 113.90 ක් විය. 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල් 113.06 ක් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය 2011 වසරේ දී රුපියල් 110.57 ක් විය. 2012 පෙබරවාරි මාසයේ සිට මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත්වීම සීමා කරන ලද අතර, ඒ අනුව බනිජ් තෙල් ආනයන බිල්පත්වලින් කොටසක් පියවීම සඳහා පමණක් විදේශ විනිමය සැපයීමට තීරණය කරන ලදී. තවද, වාණිජ බැංකුවල දෙවන පෙළ ප්‍රාග්ධනය සහ කොටස් හා බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ වෙත ලැබෙන විදේශීය මුදල් ප්‍රවාහ හේතුවෙන් රුපියල අනවශ්‍ය ලෙස අධිප්‍රමාණය වීම සිදු විය හැකි බැවින් වෙළෙඳපොළේ පවතින අතිරික්ත විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගැනීමට මැදිහත් වීමට ද තීරණය කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණ වූයේ වෙළෙඳ හිඟය මෙන්ම ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු කිරීම සඳහා ආනයන අධෝරයමත් කිරීම සහ අපනයන දිරිමත් කිරීම විය. තවදුරටත් මහ බැංකුව 2012 මාර්තු මාසයේ දී වාණිජ බැංකුවලට විදේශ විනිමය ඉදිරි ගිවිසුම් දින 90 උපරිමයකට සීමාකරන ලෙස විධානය කළ අතර, විනිමය අනුපාතයේ ඇති විය හැකි අධික උච්ඡාවචනයන් සහ සමපේක්ෂණ වර්යාව අවම කිරීම සඳහා වාණිජ බැංකුවල පැවති නොපියවූ ශුද්ධ වගකීම් නිරාවරණ සීමාව අඩු කරන ලදී. නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාත දර්ශක 2010 වසරේ දක්නට ලැබුණු ප්‍රවණතාව පෙන්නුම් කරමින් 2011 වසර තුළ දී ද අධිප්‍රමාණය විය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

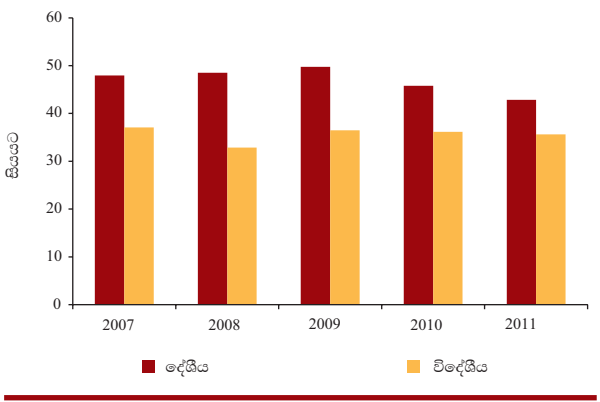
රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින්, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගෙන යෑමට අවශ්‍ය ආයෝජන දිරිගන්වන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම කෙරෙහි 2011 අයවැයෙහි අවධානය යොමු විය. මධ්‍යකාලීනව රාජ්‍ය ආදායම් වර්ධනය කර ගැනීමේ අරමුණෙන් යුතුව බදු ක්‍රමය සරල කිරීම සහ බදු පදනම පුළුල් කිරීම වැනි ප්‍රධාන බදු ප්‍රතිසංස්කරණ 2011 අයවැයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. රාජ්‍ය ආයෝජනය ඉහළ අගයක පවත්වාගෙන යන අතර, වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය ඇති කිරීමට රජයේ ඇති කැපවීම නැවත මෙමගින් පෙන්නුම් කෙරිණි. ඒ අනුව, ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සමස්ත අයවැය හිඟය 2010 වසරේ පැවති සියයට 8 ක සිට 2011 වසරේ දී සියයට 6.9 ක් දක්වා අඩු විය. රාජ්‍ය ආදායම අපේක්ෂිත මට්ටම වඩා අඩු වුවත් වර්තන වියදම් පාලනයත්, ප්‍රමුඛතා පදනම මත ප්‍රාග්ධන වියදම් සිදුකිරීමත් 2011 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන් ඇස්තමේන්තුගත මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය.

2011 වසර තුළ දී, බදු වර්ග කිහිපයක් ඉවත් කිරීම, බදු අනුපාත අඩු කිරීම, සහ බදු ගණනය කිරීම සඳහා යොදාගන්නා පදනම් සීමාවන් ඉහළ නැංවීම බදු ආදායම් අඩුවීමට හේතු විය. කෙසේ නමුත්, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම සහ බදු පදනම පුළුල් කිරීම සඳහා 2011 අයවැයෙන් හඳුන්වාදුන් ප්‍රධාන බදු ප්‍රතිසංස්කරණ නිසා කෙටි කාලයේ දී ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම අඩු වුවද, මධ්‍යකාලීනව රාජ්‍ය ආදායම් රැස්කිරීම වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.

1.7 රජය සටහන රාජ්‍ය ආදායම, වියදම සහ සමස්ත අයවැය හිඟය (ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

1.8 රජය සටහන රාජ්‍ය ණය (ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

තවද, අන්තර්ජාතික මිල ගණන් ඉහළ යෑමෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළ මිල ගණන්වලට ඇතිවන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා ආනයනික ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන සහ කිරිපිටි සඳහා ලබාදුන් බදු නිදහස් කිරීම් ද 2011 වසරේ බදු ආදායම අඩුවීමට හේතු විය. මේ හේතුවෙන් 2010 වසරේ ද.දේ.නි.යෙහි අනුපාතයක් වශයෙන් සියයට 14.6 ක් වූ රාජ්‍ය ආදායම 2011 වසරේ දී සියයට 14.3 දක්වා අඩු විය.

උපායමාර්ගික වැදගත්කමක් ඇති යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රාජ්‍ය ආයෝජනවල ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙමින් වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමට රජය විසින් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් 2010 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 22.9 ක්ව පැවති මුළු වියදම් සහ ශුද්ධ ණයදීම 2011 වසරේ දී සියයට 21.4 ක් දක්වා අඩුකර ගැනීමට උපකාරී විය. වර්තන වියදම ප්‍රතිශතාංක 1.4 කින් සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ශුද්ධ ණයදීම් ප්‍රතිශතාංක 0.1 කින් පහළ යෑමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණයදීම් ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ප්‍රතිශතාංක 1.5 කින් අඩු විය. පෙර වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව පවත්වා ගැනීමට ගන්නා ලද ක්‍රියා මාර්ග සහ පැවති අඩු පොලී අනුපාතික පැවතීම හේතුවෙන් පොලී ගෙවීම්වල වර්ධනය අඩුවීම, 2011 වසරේ වර්තන වියදම් අඩු කිරීමට උපකාරී විය. කෙසේ නමුත්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් මහා මාර්ග, වරාය, විදුලිබල හා බලශක්තිය, දුම්රිය, ජල සැපයුම සහ වාරිමාර්ග ආදී ප්‍රමුඛ අංශවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා තවදුරටත් ආයෝජනය කිරීම නොකඩවා සිදු කෙරිණි.

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

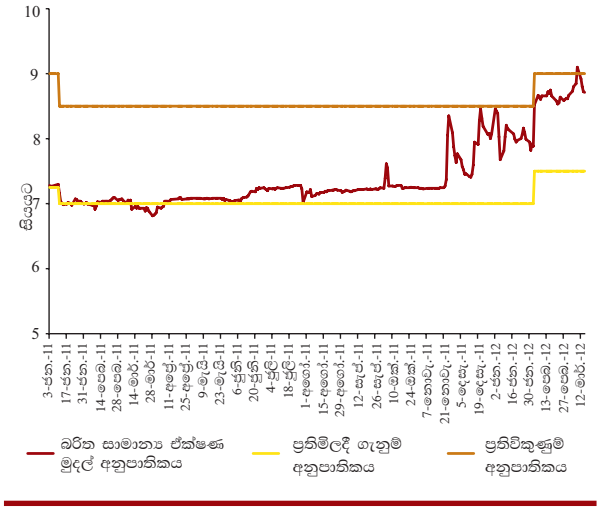
අයවැය නිගමන මූල්‍යනිය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය මූල්‍යමය සිදුකරන ලද අතර, එම අරමුදල්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයකට බැංකු අංශය දායක විය. බැංකු නොවන අංශය තම සීමිත අරමුදල් විකල්ප ආයෝජන අවස්ථාවන්වල යෙදවීම නිසාත්, වර්ෂයේ අවසාන භාගය වනවිට දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ ද්‍රවශීලතාවය අඩු මට්ටමක පැවතීම නිසාත්, ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් රජයේ සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම වැඩි කිරීමට මහ බැංකුවට සිදු විය. අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොළේ සාපේක්ෂව අඩු පොලී අනුපාතිකයන් පැවතීම සහ විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ සතුටුදායක ප්‍රතිචාරයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, දේශීය පොලී අනුපාතික සඳහා වන පීඩනය අඩු කිරීම සහ බැංකු අංශය අයවැය මූල්‍යනිය සඳහා යොදා ගැනීමෙන් පෞද්ගලික අංශයට ණය ලබා ගැනීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථාවන් ඇතිවී යෑම වැලැක්වීම අරමුණ කරගෙන, අවුරුදු 10 ක කල් පිරීමේ කාලයක් ඇතිව ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයක් නිකුත් කරන ලදී. මේ අනුව, 2011 වසරේ ඉද්ධ දේශීය මූල්‍යනිය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 3.5 ක් වූ අතර, ඉද්ධ විදේශීය මූල්‍යනිය සියයට 3.4 ක් විය.

නොපියවූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 81.9 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 78.5 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, එමඟින්, රාජ්‍ය ණය තිරසාරභාවයෙහි ඇති වූ අඛණ්ඩ වර්ධනය පිළිබිඹු විය. වසරේ අවසාන භාගය වනවිට ප්‍රධාන විදේශ මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණයවීම, නොපියවූ ණය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑමක් ඇති කල ද, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය පවත්වාගැනීමට ගන්නා ලද ප්‍රයත්නයන් සහ ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීම ණය බර අඩු වීමට දායක විය.

මුදල් අංශයේ වර්ධනයන්

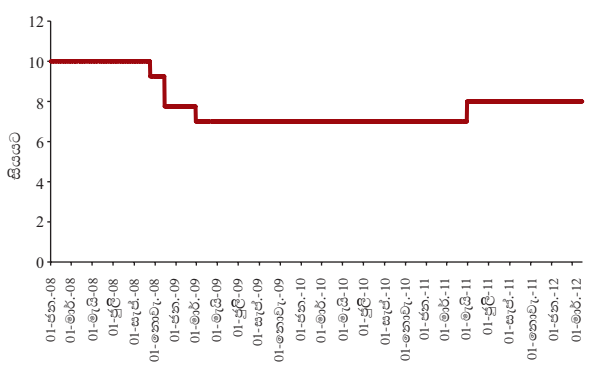
මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය 2011 මුල් මාස කිහිපය තුළ ද පැවතුණු අතර, ණය සහ මුදල් සමස්තයන් දිගින් දිගටම ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වීම පිළිබඳව සලකා බලා වසරේ ඉතිරි කාලසීමාව තුළ දී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය මෙහෙයවීමේ දී වඩාත් සුපරීක්ෂාකාරී ප්‍රවේශයක් යොදා ගන්නා ලදී. 2011 ජනවාරි මාසයේ දී ප්‍රතිමිලදීගැනුම් හා ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පිළිවෙලින් සියයට 7.25 හා සියයට 9.00 සිට සියයට 7.00 සහ සියයට 8.50 දක්වා පහත දමන ලද අතර, ඉන්පසුව වසර තුළ දී එම අනුපාතික නොවෙනස්ව පවත්වාගෙන යන ලදී. දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළ තුළ රුපියල් ද්‍රවශීලතාව අඛණ්ඩවම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා ස්ථාවර පදනමින් අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයෙන් කොටසක්

1.9 රජය සටහන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරඩෝව සහ බර්ත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය

අවශෝෂණය කර ගැනීම සඳහා මෙන්ම මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති දිශාව සංඥා කිරීම සඳහා 2011 අප්‍රේල් මාසයේ දී වාණිජ බැංකුවල සියලුම රුපියල් තැන්පතු වගකීම් මත අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR) වැඩි කරන ලදී. වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය ශීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනයවීමත් සමග මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රසාරණය අඩුකිරීම සඳහා ශීඝ්‍ර ප්‍රයෝග වෙත යොමුවූ අතර, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අඩුවෙමින් පැවතීම හමුවේ කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික අභිමත මට්ටමේ පවත්වාගැනීම සඳහා වසරේ අවසාන භාගය වන විට විවිධ වෙළෙඳ කටයුතු යටතේ දෛනික වෙන්දේසි පැවැත්වීම නැවත ආරම්භ කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම, විදේශීය අංශයේ මතුවෙමින් පැවති සාර්වආර්ථික අසමතුලිතතාවයන් පිළිබඳව සලකා බලමින් සහ උද්ධමනය අඛණ්ඩවම අපේක්ෂිත පරිදි තනි අංකයක දිගින් දිගටම පවත්වාගැනීම තහවුරු

1.10 රජය සටහන වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් මත ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය

කිරීමට, මහ බැංකුව විසින් 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පිළිවෙළින් සියයට 7.50 සහ සියයට 9.00 දක්වා පදනම් අංක 50 බැගින් ඉහළ දමන ලද අතර, 2012 මාර්තු මාසයේ දී ණය වර්ධනය සීමා කිරීමට වාණිජ බැංකුවලට නියෝග නිකුත් කරන ලදී.

2011 වසරේ අවසාන කාලයේ දී දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති අතිරික්ත රුපියල් ද්‍රවශීලතාවයෙහි තියුණු පහළ බැසීමක් දක්නට ලැබුණි. 2010 අවසානයේ රුපියල් බිලියන 113.5 ක් වූ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවට සාපේක්ෂව 2011 දෙසැම්බර් අග වන විට රුපියල් බිලියන 5.4 ක ද්‍රවශීලතා හිඟයක් බවට පත්විය. රජය විසින් 2011 ජූලි මාසයේ දී නිකුත් කරන ලද එ.ජ.ඩොලර් බිලියන එකක වටිනාකමකින් යුත් ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව සහ වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළ දී මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිල දී ගැනීම හේතුකොට ගෙන සැලකිය යුතු ද්‍රවශීලතා ප්‍රමාණයක් වෙළෙඳපොළට සැපයූව ද, වාණිජ බැංකු මගින් ලබා දුන් ණය ඉහළ යාමට අමතරව, 2011 අප්‍රේල් මාසයේ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය වැඩිකිරීම සහ මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය විකිණීම හේතුකොට ගෙන වෙළෙඳපොළෙන් සැලකිය යුතු ද්‍රවශීලතා ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී. මහ බැංකුව විසින් විවට වෙළෙඳ කටයුතු යටතේ නිත්‍ය පහසුකම හරහා වසර මුළුල්ලේම සහ 2011 සැප්තැම්බර් මාසයේ ඇරඹුණු දෛනික විවට වෙළෙඳ කටයුතු වෙන්දේසි හරහා ද දෛනික පදනමින් ද්‍රවශීලතාව කළමනාකරණය කරන ලදී.

ආර්ථිකය තුළ සිදුවෙමින් පවත්නා ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම් මෙන්ම මහජනතාවගේ මූල්‍ය පුරුදු වෙනස්වීම් ද ආවරණය වන පරිදි වඩාත් සවිස්තරාත්මක ආර්ථික විශ්ලේෂණයක් සහ මුදල් විශ්ලේෂණයක් සහිතව මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව තවදුරටත් සවිමත් කරන ලදී. මුදල් ගුණකය හරහා මෙහෙයුම් ඉලක්කය වන සංචිත මුදල් සමග බැඳී පවතින මුදල් ප්‍රතිපත්තියේ අතරමැදි ඉලක්කය වන පුළුල් මුදල් සැපයුම පිළිබඳව මහ බැංකුව විසින් තවදුරටත් අවධානය යොමු කරන ලදී. ආර්ථිකයේ ප්‍රවණතා සියල්ල සලකා බලා සකස් කරන ලද මුදල් වැඩසටහනට අනුව, පුළුල් මුදල් හි සියයට 14.5 ක සාමාන්‍ය වර්ධනයක් අපේක්ෂා කළ අතර, එය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි නාමික වර්ධනයට අනුරූපී විය. මූලික ඇස්තමේන්තුවලට අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ මූර්ත වර්ධනය සියයට 8.5 ක් හා දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ගමා අවධමනකය සියයට 6 ක් පමණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ අතර, මෙය පුළුල්

මුදල් සැපයුමෙහි අපේක්ෂිත වර්ධනය සඳහා පදනම විය. ව්‍යවහාර මුදල් හා තැන්පතු අතර අනුපාතය ඉහළයාම නිසා 2009 සිට මුදල් ගුණකයෙහි අඩුවීම හේතුවෙන් සංචිත මුදල්හි වර්ධනය සියයට 16.4 ක් පමණ වූ වඩාත් ඉහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී. කෙසේ වුවද, ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2011 අප්‍රේල් මාසයේ දී ඉහළ දැමීමත් සමග මුදල් ගුණකය සහ එමගින් පුළුල් මුදල් මත ඇතිවන බලපෑම සමනය කිරීම සඳහා සංචිත මුදල්හි වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධන ඉලක්කය සියයට 19.5 දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.

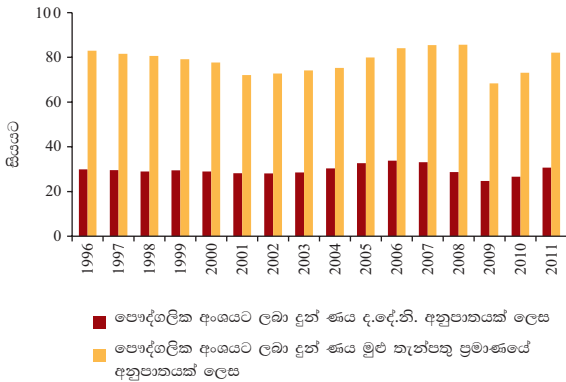
2011 වසරේ දී සංචිත මුදල් මෙන්ම පුළුල් මුදල් (M_{2b}) ද පුරෝකථනය කරන ලද මට්ටම ඉක්මවා වර්ධනය විය. වසරේ පළමු මාස තුන තුළ දී වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සංචිත මුදල්හි වර්ධනය සියයට 18 කට වඩා අඩු මට්ටමක පැවතුණද ඉන්පසුව, මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් වර්ධනය වීම නිසා එය සියයට 20 කට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වූ අතර, මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2011 වසර තුළ දී අඩු විය. දෛනික සාමාන්‍ය සංචිත මුදල්හි ඉලක්කගත වර්ධනය වූ සියයට 19.5 ට සාපේක්ෂව සියයට 22.1 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් සංචිත මුදල් 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 409.2 ක් ලෙස පැවතුණි. 2011 වසරේ දී පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වී එහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2010 අවසානයේ දී පැවති සියයට 15.8 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2011 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට සියයට 19.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මුදල් වැඩසටහනට අනුව පුළුල් මුදල්හි වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය, වසර සඳහා වූ සියයට 14.5 ක ඉලක්කගත මට්ටමට සාපේක්ෂව 2011 දී සියයට 19.3 ක් විය.

පෞද්ගලික අංශය සහ රාජ්‍ය අංශය යන දෙඅංශයම වෙත ලබාදුන් ණය හේතුකොට ගෙන බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළ යාම පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි (M_{2b}) වර්ධනයට මුළුමනින්ම හේතු විය. පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය, 2010 දෙසැම්බර් මාසයේ දී පැවති සියයට 24.9 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2011 අප්‍රේල් සිට වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 30 කට වඩා වැඩි අනුපාතයකින් වර්ධනය වූ අතර, 2011 දෙසැම්බර් මස වන විට සියයට 34.5 ක ඉහළම වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ දී වැඩි වූ රුපියල් බිලියන 297 කට සාපේක්ෂව මෙම වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 515 කින් වැඩි විය. ආයෝජන සඳහා පවත්නා හිතකර පරිසරය, දේශීය ඉල්ලුම ඉහළ යාම, අඩු පොලී අනුපාතික නොකඩවාම පැවතීම සහ ණය

1.11 රජය සටහන

පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ද.දේ.නි. සහ මුළු තැන්පතු ප්‍රමාණයේ අනුපාතයක් ලෙස

ලබාගැනීම සඳහා පැවති ඉඩ ප්‍රස්ථා පිළිබිඹු කරමින් ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය වීම ණය ඉල්ලුම ඉහළ යාම සඳහා බලපෑවේය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම මුළු තැන්පතුවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය පිළිවෙළින් සියයට 30.7 ක් සහ සියයට 82.1 ක් ලෙස පැවතුණි. ණය සහ මුදල් ප්‍රසාරණයට දායකත්වය ලබාදෙමින් රාජ්‍ය අංශය විසින් බැංකු පද්ධතියෙන් ලබාගන්නා ලද ණය ගැනීම් ද වර්ධනය විය. වසර තුළ දී බැංකු පද්ධතියෙන් රජය ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය මූලික ඇස්තමේන්තුව වූ රුපියල් බිලියන 42 ක් ඉක්මවමින් රුපියල් බිලියන 206 කින් වර්ධනය වූ අතර, 2010 අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 145 ක් පමණ වූ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත ලබාදුන් ණය, 2011 තුළ දී රුපියල් බිලියන 54 කින් රුපියල් බිලියන 198 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

බැංකු පද්ධතියෙහි ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල පහළ බැසීම පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය යම්තාක් දුරකට මන්දගාමී කිරීමට හේතු විය. බැංකු පද්ධතියෙහි ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2010 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 377.4 ට සාපේක්ෂව, 2011 තුළ දී රුපියල් බිලියන 279.4 කින් පමණ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී රුපියල් බිලියන 98.1 ක් විය. විනිමය අනුපාතය මත ඇති වන පීඩනය අවම කිරීමට මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම හේතුවෙන් ගෙන මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් අඩු වූ අතර, වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ බැංකු විසින් දේශීය වත්කමක් වන ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල ආයෝජන වැඩි කිරීම සහ ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ ඉන්ධන ආනයන බිල්පත් පියවීමට පහසුකම් සැලසීමය. මීට අමතරව, වැඩි වූ ආනයන වියදම්

මූල්‍යනය කිරීමත් සමග විදේශ විනිමය රටෙන් පිටතට ගලායාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් තවදුරටත් අඩු විය.

දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි අතිරික්ත මුදල් ද්‍රවශීලතාවයෙහි අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් දැඩි වූ මුදල් වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් වසරේ අවසාන භාගය වන විට පොලී අනුපාතික ව්‍යුහය මත ඉහළ යාමේ පීඩනයක් ඇති විය. අන්තර් බැංකු වෙළෙඳපොළෙහි බරිත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකය (AWCMR) වසරේ මුල් කාර්තු තුනේ දී බොහෝදුරට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මධ්‍යයට ආසන්නව පැවතුණු නමුත්, අවසාන කාර්තුව තුළ දී මුදල් වෙළෙඳපොළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අඩුවීමත් සමග යම්තාක් දුරකට ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. තැන්පතු අනුපාතික සම්බන්ධයෙන්, 2010 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 6.23 ක් ලෙස පැවති බරිත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය (AWDR) වසර තුළ දී පදනම් අංක 101 ක ඉහළ යාමක් වාර්තා කරමින් 2011 දෙසැම්බර් වන විට සියයට 7.24 ක් බවට පත්විය. 2011 දෙසැම්බර් මාසයේ දී බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය, (AWFDR) සැලකිය යුතු ලෙස සියයට 8.95 ක් දක්වා ඉහළ යාමට පෙර ජනවාරි සිට නොවැම්බර් කාලපරිච්ඡේදය තුළ සියයට 8.11-8.24 ක පරාසය තුළ පැවතුණි. 2011 වසර අවසාන සතිය තුළ සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය (AWPR) සැලකිය යුතු මට්ටමකින් සියයට 10.77 දක්වා ඉහළයාමට පෙර නොවැම්බර් මුල් කාලය වන තුරු සියයට 8.92-9.96 ක පරාසයක් තුළ උච්ඡාවචනය විය. ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ඵලදා අනුපාතිකය ද වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී ඉහළ ගියේය. රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ ඵලදා වක්‍රය ඉහළට විතැන් වූ නමුත් පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2011 වසර අවසානය වන විට වඩාත් පැහැලි ස්වරූපයකින් යුක්ත විය.

මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ පද්ධති ස්ථායීතාව

ගෝලීය සාර්ව මූල්‍ය වාතාවරණය තුළ පැන නැගුණු අවදානම් සහගත තත්ත්වය හමුවේ වුවද, දේශීය ආර්ථිකය ශක්තිමත්ව වර්ධනයවීම නිසා මූල්‍ය පද්ධතිය ස්ථායීව සහ කම්පනවලට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාවෙන් යුක්ත විය. ආර්ථික කටයුතු පුළුල්වීම සහ ණය සඳහා වන ඉල්ලුම ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළයාමත් සමග දේශීය ආර්ථික තත්ත්වයන් යහපත්ව පැවති අතර වසරේ අග භාගය වන විට දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතා පීඩනය ඇතිවීමට

පටන් ගත්තේය. මූල්‍ය ආයතනවල කාර්යසාධනය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනය, ද්‍රවශීලතාව සහ ලාභදායීත්වය පවත්වා ගනිමින් විවිධත්වය දර්ශක යහපත් මට්ටමක පවත්වා ගැනුණි. පසුගිය අවුරුදු දෙකේ වාර්තා කළ ඉහළ වර්ධනයෙන් පසුව කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ මිල දර්ශක පහළ වැටුණු අතර, මූලික කොටස් නිකුතු හා හිමිකම් නිකුතු ඔස්සේ අරමුදල් රැස් කිරීම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මේ හා සම්බන්ධ ඉතා වැදගත් වූ ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු කාර්යක්ෂම ලෙස පවත්වාගෙන ගිය අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ වැඩි දියුණු කළ සැලසුම් පවත්වා ගන්නා ලදී. නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කළ අතර, විවිධත්වයේ අවශ්‍යතාවන් ඉහළ මට්ටමකට ගෙන එන ලදී.

වර්ධනය වන ආර්ථිකයේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සිදු වූ මූල්‍ය ගනුදෙනුවල වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් සමස්ත මූල්‍ය තත්ත්වයන් සහ මූල්‍ය ආයතනවල ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි දියුණු විය. බැංකු, මූල්‍ය, කල්බදු සහ රක්ෂණ යන අංශ විශේෂයෙන්ම උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ඇතුළුව රටපුරා සිය ශාඛා ජාලය ව්‍යාප්ත කළ අතර, එය මූල්‍ය සේවා සඳහා වන ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීමට හේතු විය. අවදානම් කළමනාකරණ රීතීන් ශක්තිමත් වූ අතර බැංකු අංශයේ ණයදීම් ඉහළයාම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ කටයුතු තවදුරටත් වේගයෙන් වර්ධනය විය. බැංකු අංශයේ වත්කම්වල ද ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු විය. අක්‍රීය ණය සම්බන්ධයෙන් පෙන්වුම් කළ යහපත් වර්ධනය ණය අවදානම පහළ යාම පිළිබිඹු කරයි. අධික ණය ප්‍රසාරණය හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මක අනුපාතය සුළු වශයෙන් පහළ වැටුණ ද, බැංකු අංශය ප්‍රමාණවත් ලෙස ප්‍රාග්ධනීකරණය වී පැවතුණි. පොලී ආන්තිකය පහළ වැටීම හමුවේ ලාභදායීත්ව දර්ශක සුළු වශයෙන් පහළ වැටුණ ද, බැංකු අංශයේ ලාභදායීත්වය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යන ලදී. ආර්ථිකයේ විශාල කොටසකට ණය හා මූල්‍ය පහසුකම් සැලසීම සඳහා බැංකු නොවන අංශයේ ආයතනවලට අදාළ ප්‍රාග්ධන හා විවිධත්වයේ අවශ්‍යතා තවදුරටත් ඉහළ නංවන ලදී. බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන වල ලාභදායීත්වය සහ වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රාග්ධන මට්ටම අවම නියාමන අවශ්‍යතාවට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගන්නා ලදී. රක්ෂණ වාරික ආදායම් හා අනිකුත් වත්කම් ඉහළයාම හේතුකොටගෙන රක්ෂණ සමාගම්වල ද වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ කොටස් මිල ගණන්

පහළ වැටීම හා පැවති අඩු පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් රක්ෂණ සමාගම්වල ආයෝජන ප්‍රතිලාභ පහළ වැටුණි. කෙසේ නමුත්, සියළුම රක්ෂණ සමාගම් නුබුන්වත් අවශ්‍යතාවට අනුකූල මට්ටමේ පවත්වා ගන්නා ලදී.

දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ වසර තුළ දී බොහෝදුරට ස්ථායී මට්ටමක පැවතුණි. වසර අවසාන කාලය වනවිට වෙළෙඳපොළේ ද්‍රවශීලතාව හිඟවීම හේතුවෙන් පොලී අනුපාතික මත පීඩනයක් ඇති විය. 2009 හා 2010 කාලයේ වාර්තා කළ ඉහළ වර්ධනයෙන් පසුව, 2011 වසරේ දී කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ කොටස් මිල දර්ශක පහළ වැටුණි. තැරැව්කරුවන් විසින් ආයෝජකයන්ට ලබාදුන් ණය සීමා කිරීම, ශුද්ධ විදේශීය ගලායාම් අඛණ්ඩව පැවතීම, මූලික කොටස් නිකුතු, හිමිකම් නිකුතු සහ පෞද්ගලික කොටස් මිලදී ගැනීම් කිහිපයක් මගින් ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කර ගැනීම හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් කොටස් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. වෙළෙඳපොළ මිල මත ඉපැයුම් අනුපාතය පහළ වැටුණු අතර, 2009 වසර අවසන් කාලයේදී ශුද්ධ විදේශීය කොටස් විකුණුම් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වෙමින් කොටස් වෙළෙඳපොළ කටයුතු පහළයාමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබුණි. මූලික කොටස් නිකුතුව හා හිමිකම් කොටස් නිකුතු මගින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක අරමුදල් ප්‍රවාහයක් වෙළෙඳපොළ තුළින් එක්රැස් කරගත හැකි විය.

මූල්‍ය පද්ධතිය සඳහා වූ නියාමන රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. වසර තුළ දී බැංකුවල අවදානම් කළමනාකරන පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සහ පාරිභෝගික ආරක්ෂාව සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් තවදුරටත් තම අධීක්ෂණ හා නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කරන ලදී. අනවසර මූල්‍ය ව්‍යාපාර සහ විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ තැන්පතු රැස්කිරීම තුළින් ඇතිවන ගැටළු වළක්වාලීම සඳහා මෙතෙක් පැවති මූල්‍ය සමාගම් පනත වෙනුවට නව මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනත හඳුන්වා දෙන ලදී. මෑතකදී ක්‍රියාත්මක කළ මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනතට අනුගතව බැංකු නොවන මූල්‍ය අංශය සඳහා අලුත් සහ සංශෝධනය කරන ලද විධිවිධාන නිකුත් කරන ලදී. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන නියාමනය සඳහා නව නීති සැකසීම අවසන් කෙරිණි. බැංකු සමූහයන් ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණයට ලක් කිරීම සඳහා සහ බැංකු අංශයේ ගැටලු විසඳීම හා ඒවායේ පැවැත්ම සඳහා බැංකු ඒකාබද්ධ වීම් සහ අත්පත් කර ගැනීමට ඉඩ සැලසෙන ලෙස බැංකු පනතට සංශෝධන ඇතුළත් කොට එය අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කොට ඇත. 2011

ජනවාරි මස රක්ෂණ කර්මාන්ත නියාමන පනතට සංශෝධන ඇතුළත් කර නීතිගත කරමින් රක්ෂණ අංශයේ නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම, වත්කම් තක්සේරුකරණය සඳහා නුබුන්වත් ආන්තිකය පිළිබඳ නීති සංශෝධනය කරමින් නියාමන නිකුත් කරන ලදී. කොටස් වෙළෙඳපොළ සම්බන්ධයෙන් බලනවිට තැරැව්කරුවන් සපයනු ලබන ණය සම්බන්ධ රෙගුලාසි හඳුන්වාදුන් අතර, විනිමය අරමුදල් හුවමාරු සම්බන්ධ නියාමනය සඳහා නව ඒකක භාර සංකේත හඳුන්වා දෙන ලදී.

වසර තුළ දී, ඉලෙක්ට්‍රොනික ගෙවීම් පියවීමේ යාන්ත්‍රණයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා අවශ්‍ය නියාමන රාමුව පුළුල් කළ අතර, ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතිය තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලදී. වාණිජ බැංකු දෙකක් සහ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවකු සාමාජිකත්වය ලබාගැනීම හේතුවෙන් “ලංකාසෙට්ල්” පද්ධතියේ කටයුතු පුළුල් විය. ජංගම දුරකථන හරහා කෙරෙන බැංකු සම්බන්ධ ගෙවීම් කටයුතු හා භාරකාරත්ව ගිණුම්වල ආරක්ෂාව, කාර්යක්ෂමතාව සහ ස්ථාවරභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධතියේ නියාමනකරු වන මහ බැංකුව විසින් නියාමන කාණ්ඩ දෙකක් වෙන් වෙන්ව නිකුත් කරන ලදී. ඉලෙක්ට්‍රොනික සිල්ලර ගෙවුම් නිෂ්කාශණය සහ නිරවුල් කිරීම සඳහා ජාතික මට්ටමේ පොදු ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ලංකා ක්ලියර් පුද්ගලික සමාගම හා එක්ව පොදු කාඩ්පත් සහ ගෙවුම් හැසිරුම් පොලක් (Common Card and Payment Switch) පිහිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. තවද, ණය කාඩ්පත් හා හර කාඩ්පත්වලින් සමන්විත ගෙවුම් කාඩ්පත්වල සුරක්ෂිතභාවය සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගෙවුම් කාඩ්පත් කර්මාන්තකරුවන්ගේ සංගමය, මහ බැංකුවේ දිරි දීමෙන් ඇරඹුණු අතර, ඒ තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් කාඩ්පත් සඳහා රේඛා කේතාංකන යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වාදීමට අදහස් කෙරේ.

1.3 ගෝලීය ආර්ථික පරිසරය හා ඉදිරි දැක්ම

2011 වසර තුළ දී මතු වූ නව අභියෝගයන් හමුවේ ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම දිගින් දිගටම අවිනිශ්චිත ස්වභාවයක පැවතුණි. වසර මුලදී, අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩුවෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීමක් පෙන්නුම් කළ දියුණු ආර්ථිකයන් වසර අවසානයේ දී මතු වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය හා මූල්‍ය අවිනිශ්චිතතාවයන් හමුවේ කම්පනයන්ට මුහුණ පෑවේය. විශේෂයෙන්ම යුරෝපා කලාපය තුළ තීව්‍ර වූ ගැටලු හමුවේ ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් පිරිහීමට ලක් වූ අතර, ණය ශ්‍රේණිගත කරනු ලබන

ශීර්ෂය	ප්‍රත්‍යක්ෂ අගයන්		පුරෝකථන	
	2009	2010	2011	2012
ලෝක නිෂ්පාදනය	-0.7	5.2	3.8	3.3
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	-3.7	3.2	1.2	1.2
ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය	-3.5	3.0	1.8	1.8
යුරෝ කලාපය	-4.3	1.9	1.6	-0.5
එක්සත් රාජධානිය	-4.9	2.1	0.9	0.6
ජපානය	-6.3	4.4	-0.9	1.7
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්	2.8	7.3	6.2	5.4
සංවර්ධනය වන ආසියාව	7.2	9.5	7.9	7.3
චීනය	9.2	10.4	9.2	8.2
ඉන්දියාව	6.8	9.9	7.4	7.0
ලෝක වෙළෙඳ පරිමාව (භාණ්ඩ හා සේවා)	-10.7	12.7	6.9	3.8
ආනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	-12.4	11.5	4.8	2.0
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	-8.0	15.0	11.3	7.1
අපනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	-11.9	12.2	5.5	2.4
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	-7.7	13.8	9.0	6.1
මිල හැසිරීම				
පාරිභෝගික මිල				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	0.1	1.6	2.7	1.6
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	5.2	6.1	7.2	6.2
වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය මිල (එ.ජ.ඩොලර්)				
ඉන්ධන	-36.3	27.9	31.9	-4.9
ඉන්ධන නොවන	-15.7	26.3	17.7	-14.0
එ.ජ.ඩොලර් තැන්පතු මත සය මාසික				
ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ				
පොලී අනුපාතිකය (සියයට)	1.1	0.5	0.5	0.9

(අ) වෙනත් සඳහනක් නොමැති විට මූලාශ්‍රය: World Economic Outlook, ජා.මු.අ. වාර්ෂික ප්‍රතිගත වෙනස (2012 ජනවාරි සහ 2011 සැප්තැම්බර්)

ජාත්‍යන්තර ආයතන විසින් බොහෝ රටවල ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහත හෙලනු ලැබීමෙන් සහ ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පහළ යාමේ අවධානම වැඩිවීමෙන් පිළිබිඹු වන පරිදි ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීමට ලක් විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2010 වසරේ දී සියයට 5.2 කින් වර්ධනය වූ ගෝලීය ආර්ථිකය 2011 වසරේ දී සියයට 3.8 ක අඩු අගයකින් වර්ධනය වී ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කොට ඇත¹. 2010 වසරේ ආර්ථික වර්ධනය සමඟ සසඳාබලන කල, ප්‍රධාන ආර්ථික කලාප සියල්ලකම 2011 වසරේදී අඩු වර්ධනයක් දැකිය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල කැපී පෙනෙන ලක්ෂණය නම් රටවල් අතර පවතින වර්ධනයේ අසමාන ස්වභාවයයි. මෙහි දී, 2011 වසර තුළ දී දියුණු ආර්ථිකයන් සියයට

1 As per the estimates of the IMF, reported in the World Economic update in January 2012.

1.6 කින් ප්‍රසාරණය වූයේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් සියයට 6.2 කින් වර්ධනය වූයේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. 2010 වසරේ දී යථා තත්ත්වයට පත් වෙමින් සියයට 9.5 ක් වැනි ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළ දියුණු වෙමින් පවත්නා ආසියානු ආර්ථිකයන් 2011 වසරේ වාර්තා කරනු ලැබුවේ සියයට 7.9 ක අඩු වර්ධනයකි.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය සම්බන්ධව දියුණු වෙමින් පවත්නා හා දියුණු රටවල් අතර දිගින් දිගටම පුළුල් වෙමින් පවතින අසමානතාවය තවදුරටත් පැවතීම ශක්තිමත් හා තීරසාර ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනයක් සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රතිතුලනයක් පැවතීම අවශ්‍ය වනු ඇත². මෙම ප්‍රතිතුලනය අභ්‍යන්තරිකවත් බාහිරවත් සිදුවිය යුතු අතර, අභ්‍යන්තරිකව බොහෝ දියුණු රටවල් රාජ්‍ය මූල්‍ය උත්ප්‍රේරණයන් වෙතින් පෞද්ගලික ඉල්ලුම ඉහළ දැමීම වෙතට විතැන් විය යුතු අතර, බාහිර අංශය තුළ, ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟයක් පවත්නා ආර්ථිකයන් සිය විදේශ ඉල්ලුම ඉහළ දැමීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුව ඇත. මෙහිදී ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් පවත්නා ආර්ථිකයන් (විශේෂයෙන්ම නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්) සිය දේශීය ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුව ඇත.

කෙසේ වෙතත්, පුරෝකථනය කළ ජංගම ගිණුමේ ශේෂයන්ට අනුව, නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් තුළ සිදුවිය යුතු ප්‍රතිතුලන ක්‍රියාවලිය අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා අඩු වේගයකින් සිදුවන බැව් පෙනෙන්නට තිබේ. විශේෂයෙන්ම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ කලාපීය ආර්ථික ඉදිරි දැක්මෙහි (2011 අප්‍රේල්) සඳහන් ආකාරයට ආසියා පැසිපික් කලාපය තුළ පෞද්ගලික ඉල්ලුම වැඩිවීම සම්බන්ධයෙන් සිදුවන ආර්ථික වර්ධන ප්‍රතිතුලනය, දේශීය ඉල්ලුමෙහි පවත්නා ව්‍යුහමය සංරෝධකයන් නිවැරදි කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ගයන් එනම්, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම හා සමාජ ආරක්ෂණ පද්ධතීන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වැඩිපුර ආයෝජනය කිරීම යනාදී ක්‍රියාමාර්ග සමග ඒකාබද්ධව සිදුවිය යුතුය. නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි වර්ධන වේගය මැදිකාලය තුළ දී මන්දගාමී වීම හා දිගුකාලයේ දී සමතුලිත මට්ටමට හැඩගැසීම සිදුවිය හැකි නමුත්, ඔවුන් මැදිකාලීන ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනයේ තීරණාත්මක සාධකය බවට පත් වී ඇත. විශේෂයෙන්ම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ නවතම ලෝක ආර්ථික ඉදිරි දැක්මෙහි

(World Economic Outlook) සඳහන් ඇස්තමේන්තුවලට අනුව, නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි හා දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල ආර්ථික වර්ධනය 2011 වසරේ දී පුරෝකථනය කළ ප්‍රමාණයට වඩා පහළ අගයක් ගන්නා අතර, ඒ සඳහා වැඩි වශයෙන් බලපා ඇත්තේ මෙම රටවල් අනුගමනය කළ දැඩි සාර්වආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන්ය.

2011 වසරේ අවසාන භාගය වන විට වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළයාමේ වේගය අඩු වුවද වසර තුළ දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බණිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. 2010 වසරේ දෙවන භාගය තුළ ආරම්භ වූ වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවය 2011 වසර දක්වා ද බලපවත්වනු ලැබීය. ඒ අනුව, දියුණු රටවල සහ නැගී එන ආර්ථිකයන් හා දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිල ගණන් 2010 දී පැවති පිළිවෙලින් සියයට 1.6 හා සියයට 6.1 සිට සියයට 2.7 ක් හා සියයට 7.2 ක් ලෙස ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම සැපයුමෙහි පැවති බාධා හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර බොර තෙල් මිල ගණන් 2011 වසර තුළ දී ඉහළ මට්ටමක පැවැති අතර, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදුවුවද, 2012 වසර තුළ දී බොර තෙල් මිල ගණන් තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විශේෂයෙන්ම, තෙල් අපනයන කරන රටවල භූ-දේශපාලනික බලපෑම හේතුවෙන් ආහාර හා බලශක්ති මිල ගණන් ඉහළයාම නුදුරු අනාගතයේ දී අවධානයට ලක්වන ප්‍රධාන කරුණක් වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ පුරෝකථනයන්ට අනුව, 2012 සඳහා වන ගෝලීය ඉදිරි දැක්ම දුර්වල වීම හේතුවෙන් පාරිභෝගික මිල ගණන් මත ඇති පීඩනය අඩු වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අනුව දියුණු රටවල් හා නැගීඑන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් හා දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් සියයට 1.6 ක් හා සියයට 6.2 ක සාමාන්‍ය උද්ධමනයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2011 වසර තුළ දී දියුණු රටවල් බොහොමයක කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පැවති අතර, ණය සහ වත්කම් මිල ගණන්වල සිදුවූ ශීඝ්‍ර වර්ධනය හේතුවෙන් ඇති වූ උද්ධමනාත්මක පීඩනය මධ්‍යයේ සමහර නැගී එන ආර්ථිකයන් සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීය. ආර්ථික කටයුතු යථාතත්වයට පත්වීම මන්දගාමී මෙන්ම දුර්වල තත්වයක පැවතීම හා ව්‍යාපාරිකයන්ගේ විශ්වාසය පහත මට්ටමක පැවතීම නිසා දියුණු රටවල් තවදුරටත් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, චීනය, ඉන්දියාව සහ මැලේසියාව වැනි නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්, සංකෝචනාත්මක

2 World Economic Outlook September 2011.

1
ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

ප්‍රතිපත්ති හරහා උද්ධමනය පාලනය කිරීම අඛණ්ඩව සිදුකරන ලදී.

2011 වසර තුළ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ කැපී පෙනෙන උච්ඡාවචනයන් දක්නට ලැබුණි. 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල් බොහොමයක් අධිප්‍රමාණයට ලක් වීමේ ප්‍රවණතාවයක් දැකිය හැකි වූ අතර, මුදල් වර්ග කිහිපයක් හැරුණු කොට සෙසු සියලුම මුදල් වර්ග 2011 වසර තුළ දී අවප්‍රමාණය විය. 2010 වසරේ දී විශාල වශයෙන් අධිප්‍රමාණය වූ යුරෝ මුදල් සහ ස්ටර්ලින් පවුමේ අගය, ස්වෛරීත්ව ණය අර්බුදය සහ යුරෝපීය රටවල් තුළ පවතින ආර්ථික අර්බුදය පිළිබඳ අවදානම මධ්‍යයේ 2011 වසර තුළ දී පහළ වැටුණි. මේ අනුව, ස්ටර්ලින් පවුම් සහ යුරෝ මුදල් ඒකක, පිළිවෙලින් සියයට 0.73 කින් සහ සියයට 2.29 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, 2011 වසර අවසානය වන විට එහි අගය පිළිවෙලින් එ.ජ.ඩොලර් 1.54 ක් සහ එ.ජ.ඩොලර් 1.29 ක් විය. මේ අතර, රටේ මූල්‍ය සහ ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ප්‍රමාණාත්මක පාලනයන් සහ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත්වී හේතුකොට ගෙන එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ජපාන යෙන් අගය 2011 වසර තුළ දී සියයට 5 කින් ඉහළ ගිය අතර, එම වර්ධනය 2010 වසරට සාපේක්ෂව මන්දගාමී විය. තවද, චීන ආර්ථිකය තුළ අධි ඉල්ලුම සහ භාණ්ඩ මිල ඉහළයාමේ වේගය පාලනය කිරීම සඳහා චීන මහ බැංකුව විසින් 2011 වසර තුළ දී පොලී අනුපාතික දෙවරක් ඉහළ දැමීම සිදු කළ අතර, ඉහළ යන පොලී අනුපාතික පසුබිම යටතේ, චීන රෙන්නි නම් මුදල් ඒකකය එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 5 කින් අධිප්‍රමාණය විය. එසේම, ආර්ථිකයේ අධි මුදල් සැපයුම සහ ණය සීමා කිරීම සඳහා චීන මහ බැංකුව විසින් ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවය ද ඉහළ නංවන ලදී. වසර අවසානයේ දී රෙන්නි වටිනාකම එ.ජ.ඩොලර් 0.16 ක් විය (එ.ජ.ඩොලරයකට රෙන්නි හුවමාරු අනුපාතය 6.31 කි). මේ අතර, 2011 වසර තුළදී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව සමහර කලාපීය ව්‍යවහාර මුදල් කිහිපයක් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, උදාහරණ ලෙස ඉන්දියානු රුපියල් සහ බංග්ලාදේශ ටකා පිළිවෙලින් සියයට 15 කින් සහ සියයට 14 කින් අවප්‍රමාණය විය.

ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ විෂමතාවය හේතුවෙන් පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධන ගලායාම්වල විශාල උච්ඡාවචනයක් ඇති වූ අතර, එය යුරෝපා ණය අර්බුදය තවදුරටත් උග්‍ර කිරීමට සහ යුරෝපා අන්තර් බැංකු වෙළෙඳපොළේ ද්‍රවශීලතා අර්බුදයකට හේතු විය. මේ අතර, දියුණු ආර්ථිකයන්හි

දැඩි මූල්‍ය විනයක් ඇති කිරීම සඳහා හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග සහ එම රටවල ස්වෛරීත්ව ණය අර්බුද හේතුවෙන් නිල සංවර්ධන සහනාධාර වැනි නිල ප්‍රාග්ධන ගලා ඒම ද බලපෑමට ලක්විය. දියුණු ආර්ථිකයන් තුළ පැවති අඩු පොලී අනුපාතිකයන්ගේ බලපෑම මත ප්‍රාග්ධන ගලා ඒම නැඟී එන ආර්ථිකයන් වෙතට හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් වෙතට යොමු වීමට හේතුවන්නට ඇත. මේ තත්ත්වය යටතේ නැඟී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්හි ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල්වල අවශෝෂණ ධාරිතාවන් ඉක්මවා ගලා එන ප්‍රාග්ධනය (නොඑසේ නම් සමපේක්ෂණ ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන්) එම රටවල විනිමය අනුපාත අධිප්‍රමාණය වීම කෙරෙහි ද, ණය වෙළෙඳපොළ උත්පාත තත්ත්වයක් ඇති වීමට ද වත්කම් මිල බුබුළු ඇති වීමට ද බලපානු ඇත. මෙම තත්ත්වය මෙම රටවල සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය කෙරෙහි සැලකිය යුතු අභියෝගයක් වනු ඇත.³ මෙම තත්ත්වයන් නැඟී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් හා දියුණුවෙමින් පවත්නා ආර්ථිකයන් තම ආර්ථිකයන්හි සුරක්ෂිතතාවය උදෙසා 2011 වසර තුළ එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.1 කින් වැඩිවී වසර අවසානය වන විට එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 7 ඉක්මවා ඔවුන්ගේ ජාත්‍යන්තර සංචිත ගොඩනගා ගැනීමට පෙළඹී විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම විශාල ප්‍රමාණයක ජාත්‍යන්තර සංචිත දියුණු රටවල අඩු පොලී ප්‍රතිලාභ දෙන රාජ්‍ය සුරැකුම්වල (ප්‍රධාන වශයෙන් එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්වල) ආයෝජනය කර ඇති අතර, මෙම සුරැකුම් ආයෝජනයන්හි සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳවම ඇති ඉහළ පිළිගැනීම ඒ සඳහා ආයෝජකයන් පෙළඹවීමට හේතු විය. මෙම තත්ත්වය ගෝලීය ආර්ථිකයේ අසමතුලිතතාවය වැඩි කිරීම සඳහා දායක විය.⁴

2012 වසරේ දී ගෝලීය ආර්ථික ඉදිරි දැක්මෙහි මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වුම් කරනු ඇති අතර, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීමේ අවදානම තවදුරටත් පවතිනු ඇත. 2012 වසරේ දී ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය සම්බන්ධයෙන් පවතින විෂමතාව තවදුරටත් පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. රාජ්‍ය වියදම ඉහළ දැමීම මගින් ආර්ථිකය උත්ප්‍රේරණය කිරීම, ප්‍රසාරණාත්මක මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සහ ක්‍රමිකව ආයෝජන හා පෞද්ගලික පරිභෝජනය ශක්තිමත් කිරීම ආදී ක්‍රියාමාර්ග තුළින් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය තුළ ආර්ථික වර්ධන

3 World Economic Situation and Prospects 2012, United Nation 2012
4 ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන් පිළිබඳ 5 වන පරිච්ඡේදයේ ඇති 10 වෙනි විශේෂ සටහන බලන්න.

අපේක්ෂාවන් වැඩි දියුණු වෙමින් පවතී. මේ අතර, 2011 මාර්තු මාසයේ ජපානයේ ඇති වූ සුනාමි හා හු- වලනයන්වල අහිතකර බලපෑම් කලින් අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා සැපයුම් දාමයන් අවහිර කිරීම කෙරෙහි අඩු බලපෑමක් ඇති කළ අතර, එය ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම කෙරෙහි පැවති පීඩනය අඩු කිරීමට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි නවතම පුරෝකථනයන්ට අනුව යුරෝපා කලාපයේ ආර්ථික 2012 වසර තුළ දී මූල්‍ය අංශයේ ස්ථායීතාව හා රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසාරභාවය පිළිබඳ වර්ධනය වෙමින් පවතින සැලකිලිමත්භාවය මධ්‍යයේ සුළු පසුබැස්මක් පෙන්නුම් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2012 වසර තුළ දී නැගී එන ආර්ථිකයන්හි හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්හි ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන්, විදේශීය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිරිහීම සහ දැඩි සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති අඛණ්ඩව පැවතීම තුළ දේශීය ඉල්ලුමට එහි ඇති අයහපත් බලපෑම හේතුවෙන් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විදේශ ඉල්ලුමේ පවතින අඩු වීම සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දීම මගින් නිවැරදි කර ගැනීමට ඇති හැකියාව හේතුවෙන් 2012 වසර තුළ දී නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් හි ආර්ථික වර්ධනය සාපේක්ෂ වශයෙන් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ණය වෙළෙඳපොළේ හා වත්කම් මිල ගණන්වල ඉහළ වර්ධනය නැගී එන ආර්ථිකයන් හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් බොහොමයක ප්‍රධාන ගැටලු ලෙස තවදුරටත් පවතිනු ඇති අතර, හු-දේශපාලන ගැටලු හේතුවෙන් ලෝක තෙල් සැපයුමට ඇති කරනු ලබන බාධාවන් ලෝකය පුරාම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

1.4 මධ්‍යකාලීන සාර්ව ආර්ථික දැක්ම, අභියෝග හා ප්‍රතිපත්ති

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය, 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 8.3 ක ප්‍රශංසනීය වර්ධන අනුපාතයට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ දී සියයට 7.2 ක අනුපාතයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. දේශීය සහ විදේශීය පරිසරයේ ඇති වූ වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගනිමින්, එමෙන්ම සමස්ත ඉල්ලුම අඩු කිරීමට සහ විදේශීය අංශය ශක්තිමත් කිරීමට 2012 වසර ආරම්භයේදී ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමෝපායයන් ආර්ථික වර්ධනය මත යම් බලපෑමක් ඇති කරනු ඇති අතර, ඒ අනුව, 2012 වසර සඳහා වූ පුරෝකථනය කරන ලද ආර්ථික වර්ධනය සියයට 8 සිට සියයට 7.2 දක්වා පහළ දමන ලදී. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීම, දේශීය ණය ප්‍රසාරණය සීමා කිරීම සහ

දේශීය ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළයාම රටේ ආර්ථික කටයුතු යම් ප්‍රමාණයකින් අඩුවීමට හේතු වනු ඇත. මෑතක දී විනිමය අනුපාතය අවප්‍රමාණය කිරීම මගින් ආනයන අඩුවෙනැයි අපේක්ෂා කරන අතර, අපනයන තරගකාරීත්වය ද ඉහළයාම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මිලදීගන්නා රටවල ආර්ථිකයන්හි මතු වෙමින් පවතින අහිතකර තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අපනයන අඩුවීම කෙරෙහි ඇති විය හැකිව තිබූ බලපෑම යම්තාක් දුරට සමනය කරනු ඇත. තවදුරටත්, විශේෂයෙන්ම බනිජ තෙල් වැනි ජාත්‍යන්තර බලශක්ති මිල ගණන් ඉහළ අගයක පැවතීම, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීවීම මෙන්ම, ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ආයෝජන විශ්වාසය අඩුවීම ද 2012 සඳහා වූ ආර්ථික වර්ධන පුරෝකථන පහළට ගෙන ඒමට හේතු විය.

අපේක්ෂිත ලෙස ගෝලීය ආර්ථිකය යථාතත්ත්වයට පත්වීමත් සමගම, 2013 වසරේ දී ආර්ථිකය සියයට 8 කින් පමණ වර්ධනය වනු ඇතැයි ද මධ්‍යකාලීනව වාර්ෂිකව සියයට 8 කට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. ධාරිතා උපයෝජනය ඉහළයාම, යටිතල පහසුකම් අඛණ්ඩව දියුණු වීම හේතුවෙන් ඵලදායීතාව හා විවිධාංගීකරණය වැඩි දියුණුවීම සහ උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල ආදායම් ඉපැයීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව ප්‍රසාරණයවීම මධ්‍යකාලීනව ආර්ථික වර්ධනය ස්ථායීවීම සඳහා අවශ්‍ය පදනම සපයනු ඇත. අපේක්ෂිත ඉහළ වර්ධනය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාම සඳහා මධ්‍යකාලීනව සමස්ත ආයෝජන මට්ටම සියයට 32-33 දක්වා ක්‍රමිකව වර්ධනය කර ගැනීම අවශ්‍ය වන අතර, මෙම ආයෝජන මට්ටම ළඟාකර ගතයුත්තේ මූලිකවම දේශීය ඉතුරුම්වලිනි. මේ අතර, 2011 වසරේ ඒක පුද්ගල ආදායම, එ.ජ.ඩොලර් 2,836 වූ අතර “මහින්ද චින්තන ඉදිරි දැක්ම” යටතේ දක්වා ඇති ඉලක්කගත වසරට වඩා වසරක් කලින් එනම්, 2015 දී එය එ.ජ.ඩොලර් 4,000 ඉක්මවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2011 වසරේ දී දක්නට ලැබුණු ණය සහ මුදල් සමස්තයන්හි සීඝ්‍ර වර්ධනය අඩු කිරීමට ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමෝපායයන් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, එමගින් මධ්‍යකාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අංකයක පවත්වා ගැනීම තහවුරු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. බැංකු අංශයේ දේශීය වත්කම් තුළ, රජයට ලබාදුන් ශුද්ධ ණය අයවැයගත මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර, ණය ලබාදීම මත පනවන ලද සීමාවන් සහ ඉහළ පොලී අනුපාතිකවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2012 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ණය වර්ධන අනුපාතය සැලකිය යුතු

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

ලෙස අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, අපේක්ෂිත විදේශීය ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ ගලා ඒමත් සමඟ මධ්‍යකාලීනව බැංකු අංශයෙහි විදේශීය වත්කම් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වා ගන්නා අතරම, ආර්ථිකය තිරසාර වර්ධන මාවතකට ප්‍රවේශ වීමට හැකියාව ලබාදෙන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යොමු වනු ඇත. මෙම කාල සීමාව තුළදී බදු ප්‍රතිසංස්කරණ මුළුමනින්ම ක්‍රියාත්මක වීමත් සමඟ රාජ්‍ය ආදායම්

වැඩි දියුණුවීම සහ වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම මගින් 2016 වනවිට සමස්ත අයවැය හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5 කට වඩා අඩු කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙමගින් දේශීය ඉතුරුම් ජනිත කරමින් රාජ්‍ය ණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි අනුපාතයක් ලෙස සියයට 60 ක් දක්වා අඩුකර ගැනීමට හැකි වනු ඇත. ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය තිරසාර මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා ආයෝජන ඉහළ මට්ටමක පැවතීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගනිමින්, රජය

1.5 සංඛ්‍යා සටහන **මැදිකාලීන සාර්වආර්ථික රාමුව (අ)**

දර්ශකය	ඒකකය	2010 (අ)	2011 (ඇ)	පුරෝකථන			
				2012	2013	2014	2015
මුර්ත අංශය							
වෙළෙඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි.	රුපියල් බිලියන	5,604	6,543	7,504	8,631	9,909	11,290
මුර්ත ද.දේ.නි. වර්ධනය	සියයට	8.0	8.3	7.2	8.0	8.3	8.5
ද.දේ.නි. අවධමනකය	සියයට	7.3	7.8	7.0	6.5	6.0	5.0
ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි	එ.ජ.ඩොලර්	2,400	2,836	2,939	3,435	3,969	4,574
මුළු ආයෝජන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	27.6	29.9	30.5	31.6	32.0	32.3
දේශීය ඉතිරි කිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	19.3	15.4	18.3	21.9	23.8	25.0
ජාතික ඉතිරි කිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	25.4	22.1	26.7	30.2	31.6	32.5
විදේශීය අංශය							
වෙළෙඳ පරතරය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	-4,825	-9,710	-9,183	-9,110	-9,433	-9,994
අපනයන	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	8,626	10,559	11,703	13,030	14,557	16,302
ආනයන	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	13,451	20,269	20,885	22,139	23,990	26,296
සේවා (ශුද්ධ)	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	707	1,099	1,617	2,028	2,415	2,788
වෙළෙඳ සහ සේවා ගිණුමේ ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	-4,118	-8,611	-7,566	-7,082	-7,018	-7,206
විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	4,116	5,145	6,481	7,341	8,079	8,876
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	-1,075	-4,615	-2,325	-995	-336	168
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-2.2	-7.8	-3.8	-1.4	-0.4	0.2
සමස්ත ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	921	-1,061	1,250	1,700	2,400	2,500
විදේශීය නිල සංචිත (අ) (ඉ)	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	6,610	5,958	7,945	9,157	10,776	12,823
ණය සේවා අනුපාතය (ඊ)	සියයට	15.9	12.6	16.1	15.7	16.8	16.6
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය							
සමස්ත ආදායම් සහ ප්‍රදාන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	14.9	14.5	15.0	15.1	15.6	15.7
සමස්ත ආදායම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	14.6	14.3	14.7	15.0	15.5	15.6
ප්‍රදාන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	0.3	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1
වියදම හා ශුද්ධ ණයදීම	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	22.9	21.4	21.2	20.9	20.8	20.7
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-2.1	-1.1	0.0	0.5	1.0	1.0
සමස්ත අයවැය ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-8.0	-6.9	-6.2	-5.8	-5.2	-5.0
දේශීය මූල්‍යනය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	3.6	3.5	3.6	3.6	3.5	3.6
රජයේ ණය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	81.9	78.5	77.7	73.2	69.0	65.4
මූල්‍ය අංශය (උ)							
සංචිත මුදල් වර්ධනය	සියයට	18.8	21.9	15.0	15.0	15.0	14.0
පුළුල් මුදල් වර්ධනය (M ₂)	සියයට	15.8	19.1	15.0	15.0	15.0	14.0
රාජ්‍ය අංශයට ණය දීමිවල වෙනස	රුපියල් බිලියන	-13.1	206.4	64.0	25.0	15.0	10.0
පෞද්ගලික අංශයට ණය දීමිවල වෙනස	රුපියල් බිලියන	296.9	514.8	380.4	334.3	431.9	456.1
පෞද්ගලික අංශයට ණය දීමිවල වර්ධනය	සියයට	24.9	34.5	19.0	14.0	15.9	14.5

(අ) 2012 මාර්තු මැද වන විට පැවති තොරතුරු මත පදනම් වී ඇත. මූලයන්: මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය

(ආ) සංශෝධිත ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

(ඇ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(ඈ) ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ලැබීම් රහිතව

(ඉ) විදේශීය නිල සංචිත ප්‍රමාණය තුළ 2009 වසරේ දී අනුමත කරන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සම්පස්ට ණය පහසුකම යටතේ ලැබීම් ද ඇතුළත් කර තිබේ.

(ඊ) මුළු ණය සේවා ගෙවීම්, හාණ්ඩ අපනයන සහ සේවාවන්ගේ ඉපැයීම්වල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්

(උ) වසර අවසානයේ ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

විශේෂ සටහන 4

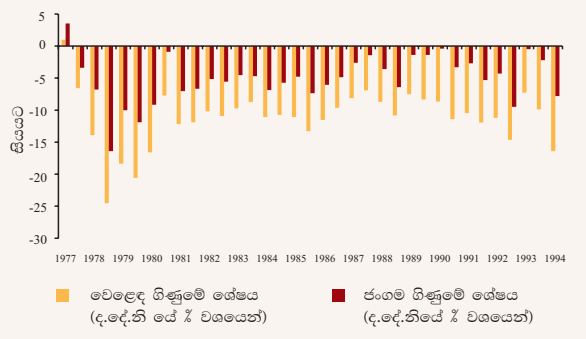
විදේශීය අංශයේ 2012 වසරේ අභියෝගයන් සහ ඉදිරි දැක්ම

පසුගිය දශක පහ තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළෙඳ ගිණුමේ මෙන්ම ජංගම ගිණුමෙහි ද හිඟයක් වාර්තා විය¹. 1977 වසරේ සිට විවෘත ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීමත් සමඟ මෙම හිඟයන් සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. ප්‍රාථමික කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන අපනයනය කරනු ලබන සහ අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය කරනු ලබන බොහොමක් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට වෙළෙඳ හා ජංගම ගිණුම්හි හිඟයන් පැවතීමේ ස්වභාවය පොදු කරුණක්වේ. ශ්‍රී ලංකාවෙහි ආර්ථික ව්‍යුහය මෙන්ම අපනයනයන් ද මූලික වශයෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන මත පදනම් වූ අතර, 1990 දශකය මුල් කාලයේ සිට රෙදිපිළි සහ ඇඟළුම් මූලික කොටගත් කාර්මික අපනයන ප්‍රමුඛ අංශය බවට පත් විය. කෙසේ නමුත්, ආනයන වියදම ඉක්මවාලීමට අපනයන සංයුතියෙහි සිදු වූ මෙම ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම් ප්‍රමාණවත් නොවීය. ඒ අනුව, 1977 සිට සාමාන්‍යයෙන් වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ (ද.දේ.නි.) ප්‍රතිශතයක් ලෙස, සියයට 11 ක් පමණ වූ අතර, ජංගම ගිණුමේ හිඟය සියයට 5 ක් පමණ විය (රූප සටහන වි.ස. 4.1).

2011 වසර තුළ දී වෙළෙඳ ගිණුමේ සහ ජංගම ගිණුමෙහි හිඟයන් ඓතිහාසික වශයෙන් මෙතෙක් පැවති සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 22 කින් පමණ සැලකිය යුතු අයුරින් වර්ධනය වූ අපනයන හමුවේ වුවද, ආනයන වියදමෙහි දැඩි ලෙස සිදු වූ වර්ධනය (2010 වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 51 කින් පමණ) මෙයට මූලික වශයෙන් හේතුවිය. සීඝ්‍රයෙන් සිදුවන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සහ බනිජ තෙල් ආනයනයන්ගේ මිල සහ ප්‍රමාණය තීව්‍ර ලෙස වැඩිවීම හේතුකොටගෙන අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩවලට ඉල්ලුම වැඩිවීම ආනයනවල සිදු වූ මෙම වර්ධනයට මූලික වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, භාණ්ඩ අපනයනයන්ගේ වර්ධනය සහ සේවා සහ සංක්‍රාමයන්ගේ ශුද්ධ ලැබීම්හි සිදු වූ වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී ආනයන වර්ධනය එය ඉක්මවා යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2011 වසර තුළ දී ජංගම ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 7.8 ක් විය. සාමාන්‍යයෙන් ජංගම ගිණුමේ

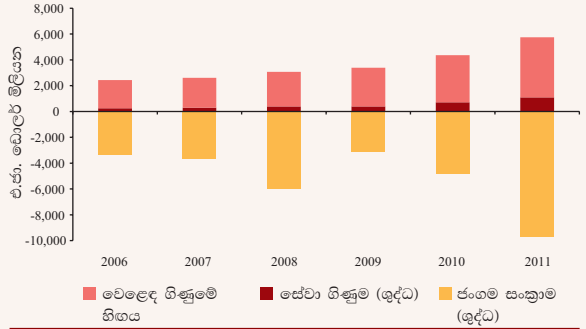
¹ ආර්ථිකයක යම් නිශ්චිත කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ අපනයන සහ ආනයනයන්ගේ මුදල්මය වටිනාකම අතර වෙනස වෙළෙඳ ශේෂය වේ. රටෙහි සමස්ත අපනයනවලට වඩා සමස්ත ආනයන විශාල වූ විට වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟයක් ඇති වේ. රටක භාණ්ඩ, සේවා, ආදායම් සහ සංක්‍රාමයන්ගෙන් සමන්විත මුළු අපනයන වටිනාකම සහ ඒවායේ ආනයන වටිනාකම අතර වෙනස ජංගම ගිණුමේ ශේෂය වේ. සමස්ත ආනයන භාණ්ඩ, සේවා, ආදායම් සහ සංක්‍රාමයන්ගේ සමස්ත අපනයනවලට වඩා වැඩි වූ විට ජංගම ගිණුමෙහි හිඟයක් ඇති වේ.

රූප සටහන වි.ස. 4.1 වෙළෙඳ ගිණුමේ හා ජංගම ගිණුමේ ශේෂයන් (1977-2011)

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රූප සටහන වි.ස. 4.2 වෙළෙඳ ගිණුම, සේවා ගිණුම සහ ජංගම සංක්‍රාම

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ශේෂය, ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය මගින් පිළිබිඹු කරයි. කෙසේ නමුත්, ජංගම ගිණුමේ හිඟය, හිතකර සාධක තුළින් ද ඇතිවිය හැකි බැවින් එය සැමවිටම අයහපත් ප්‍රතිඵල ඇති කරන දෙයක් නොවේ. නිදසුනක් වශයෙන්, විශාල වශයෙන් සිදු කරනු ලබන ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සඳහන් කළ හැක (Blanchard and Milesi-Ferretti, 2011). කෙසේ නමුත්, ජංගම ගිණුමේ හිඟය මැදි කාලීනව තිරසාර මට්ටමක පවත්වාගෙනයාම, විශාල මූල්‍ය අවහිරතා ඇතිවීමේ අවදානම වැළැක්වීම පිණිස ඉතා වැදගත් වේ.

මැදි කාලීනව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය සියයට 8 ට වඩා වැඩි සාමාන්‍ය වර්ධන වේගයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින්, මැදිකාලීනව, ආනයන සහ අපනයන යන දෙඅංශයෙන්ම සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා වැඩි වර්ධන වේගයක් පවතියැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එමනිසා, අපේක්ෂිත ආයෝජන මට්ටම ළඟාකරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ආනයන ඉල්ලුම ඉහල යනු ඇත. මේ අතර, අපනයනවල

එලදායීතාවය සහ විවිධාංගීකරණය පුළුල් වීමත් සමඟ අපනයනවල ඉහළයෑමක් සිදු විය හැකි අතර, ඒ සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් ගතවනු ඇත. එබැවින්, වෙළෙඳ හිඟය අඩුකිරීම මත සම්පූර්ණයෙන්ම නොරැඳී, අනෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග තුළින්, ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු කරගැනීමට පියවර ගැනීම යෝග්‍ය වේ. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා විශේෂයෙන්ම මෑත වසරවලදී, ජංගම ගිණුමේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් සිදුවෙමින් පවතී. වි.ස. 4.2 රූප සටහනෙන් පෙන්වුම් කරන පරිදි, පුළුල් වන වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් සේවා ගිණුමේ සහ ජංගම සංක්‍රාම ගිණුමේ අතිරික්තය මගින් ආවරණය විය. නිදසුනක් ලෙස, 2011 වසරේ දී වෙළෙඳ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.7 ක් වූ අතර, සේවා ගිණුමේ සහ ජංගම සංක්‍රාම ගිණුමේ ශුද්ධ ලැබීම්වල එකතුව එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.7 ක් විය. වෙළෙඳ හිඟය පියවීම සඳහා ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම (ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ) මේ වනවිටත් සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබාදෙන අතර, සේවා ගිණුම මගින් ජංගම ගිණුමේ ශේෂය මත ධනාත්මක බලපෑමක් කිරීමේ හැකියාවක් ඇත. එමනිසා, ශ්‍රී ලංකාවේ මැදිකාලීන උපායමාර්ගය වන්නේ මෙම සේවා අපනයනවලින් ලබාගත හැකි විශාල වාසිය අත්කර ගැනීමයි.

සේවා ගිණුමෙහි ප්‍රධාන උපාංග, සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 4.1 න් පෙන්වුම් කරයි. එහි ප්‍රධාන දායකත්වය ප්‍රවාහන කාණ්ඩයෙන් පිළිබිඹු වෙයි. වරාය හා ආශ්‍රිත සේවාවන්හි මෑතකාලීනව ඇති වූ සංවර්ධනයන් නිසා, අන්තර් වෙළෙඳාම සම්බන්ධ කටයුතුවලින් වැඩි වාසි ලබාගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකි වී ඇත. ඉහළ විදේශ විනිමය ඉපැයුම් සඳහා ශක්‍යතාවයක් පවතින අන්තර් වෙළෙඳාමේදී (Entrepot Trade) වැදගත් ප්‍රභවයක් ලෙස රෙදිපිළි කර්මාන්තය හඳුනාගෙන ඇත. තවද, වාහන එකලස් කිරීමේ, පොහොර මිශ්‍ර කිරීමේ සහ ඇසුරුම් කිරීමේ සහ තේ මිශ්‍ර කිරීමේ කර්මාන්ත, අන්තර් වෙළෙඳාමෙන් බෙහෙවින් වාසි ලබා ගනු ඇත. කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන පහසුකම් පැවතීම සහ ප්‍රමාණාත්මක ලෙස

යටිතල පහසුකම් පැවතීම නිසා, තීරුබදු රහිත වරාය කලාපයන්හි (Free Port area) ඇති කර්මාන්ත සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ තරඟ කිරීම ලාභදායී වනු ඇත. එවැනි තීරුබදු රහිත වරායක් ලෙස හම්බන්තොට ඉදි වූ මාගම්පුර වරාය පත් කිරීමට අවකාශ පවතින අතර, එය ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළකින් සහ ඒ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත පුරයකින් සමන්විත වේ. මහ පරිමාණ කර්මාන්ත සංවර්ධන කටයුතු සඳහා, තීරු බදු රහිත වරායක් සඳහා ක්‍රියාමාර්ගය තුළ යෝජිත කර්මාන්තපුරය තවත් මූලාරම්භයක් වෙයි.

මෑත වසරවල දී සංචාරක ඉපැයුම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය විනිමය ඉපැයීමේ ප්‍රධාන මාර්ගය වීමේ හැකියාව සංචාරක අංශයට පවතී. සංචාරක අංශය විවිධ තේමාවන් යටතේ ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය දැනටමත් කටයුතු අරඹා ඇත. 2012 වසරේ දී සංචාරක ඉපැයුම් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ඉක්මවාලනු ඇතැයි ද ඉන්පසු එය තවදුරටත් වැඩිවනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ.

මීට අමරතව, ශ්‍රී ලංකාව, ක්‍රියාවලීන් බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ (Business Process Outsourcing - BPO) ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස බොහෝ සෙයින් ප්‍රවලිතව ඇති අතර, එබැවින්, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ සහ දැනුම පදනම් කරගත් ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ (Knowledge Process Outsourcing - KPO) සේවාවන් වැනි තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් කර්මාන්ත වර්ධනය වීම සඳහා ඉහළ ශක්‍යතාවයක් ඇති අංශ ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂ වාසියක් ලබාගැනීමට හැකි වෘත්තීයන් වන ඉංජිනේරු, වෛද්‍ය, කළමනාකරණ, ගිණුම්කරණ යනාදී අංශවල ඉහළ සුදුසුකම්ලත් වෘත්තීයවේදීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටින බැවින් ඉංජිනේරු, ඖෂධ, සෞඛ්‍යය, විදුලි සංදේශ, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන යනාදී කර්මාන්ත ශ්‍රී ලංකාව වෙත ආකර්ෂණය වනු ඇත.

ඉහත සාකච්ඡා කළ කරුණුවලට අනුව, 2012 වසර සඳහා වන අපේක්ෂාවන් සහ මැදිකාලීන උපායමාර්ගය වනුයේ, ජංගම ගිණුමේ හිඟය හිතකර මට්ටමකට ගෙන ඒමට හැකිවන පරිදි සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය වර්ධනය කිරීම වේ.

මූලාශ්‍ර:

Blanchard, O. and Milesi-Ferretti, G.M. (2011): (Why) Should Current Account Balances Be Reduced? IMF Staff Discussion Note, SDN/11/03

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 4.1	සේවා ගිණුමේ ප්‍රධාන අංශයන් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ප්‍රවාහන	751	838	1000	865	1162	1392
විදේශ ගමන්	410	385	342	350	576	830
සන්නිවේදන	68	72	81	80	83	85
පරිගණක සහ තොරතුරු තාක්ෂණය	98	175	230	245	265	355

සටහන : දළ අගයන් වාර්තා කර ඇත.

විසින් සාර්ථක රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබාදෙනු ඇත. යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු වීම මඟින් පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එය සමස්ත ආයෝජන අභිමත මට්ටමට ගෙන ඒමට උපකාරී වනු ඇත.

2011 වසරේ දී සැලකිය යුතු අභියෝගයන්ට මුහුණදුන් විදේශීය අංශය, 2012 දී නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වනු ඇතැයි ද මධ්‍යකාලීනව එය තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයට සමගාමීව මැදිකාලයේ දී විදේශ වෙළඳාමද අඛණ්ඩව වර්ධනය වනු ඇත. අපනයන වර්ධනය සඳහා අනුගමනය කළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග, භාණ්ඩ හා වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය සඳහා අපනයනකරුවන් විසින් අඛණ්ඩවම දරන ලද ප්‍රයත්නයන් සහ මෑතක දී කර්මාන්තකරුවන් විසින් සිය ඵලදායීතාව වැඩි දියුණු කර ගැනීමට සහ අපනයන නවීකරණයට ලක් කිරීමට කටයුතු කිරීම යන කරුණු අපනයන වර්ධනය වීමට හේතු වනු ඇත. යන්ත්‍ර-සූත්‍ර, උපකරණ සහ අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය සඳහා අදාළ වූ සෙස් සහ තීරු බදු සම්බන්ධයෙන් සහන ලබාදීම දේශීය අපනයනකරුවන්ට වාසිදායක වන අතර, එමගින් දියුණු තාක්ෂණය වෙත ප්‍රවේශ වීමට සහ ගෝලීය වශයෙන් තරගකාරී නිෂ්පාදිත බෙදාහැරීම සඳහා හැකියාව ලබා දෙනු ඇත. ඇඟළුම් කර්මාන්තය එහි ඉලක්කගත වෙළෙඳපොළ වෙත නිෂ්පාදන සිදු කිරීමේ හැකියාවන් වර්ධනය කර ගැනීම, දේශීයව එකතු කළ වටිනාකම ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සහ දැනට පවතින සහ අලුත් කර්මාන්තශාලාවල නිෂ්පාදන හැකියාව වැඩිකර ගැනීම මෙන්ම කර්මාන්තය තුළ පිළිගන්නා ආචාර ධර්මවලට අනුකූලව නිෂ්පාදන සිදුකිරීම මෙම කර්මාන්තය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට හේතු වනු ඇත. මධ්‍යකාලීනව ආනයන වියදම් වැඩි වනු ඇති වුවද, එය වැඩිවන වේගය අඩු වනු ඇත. සංචාරක කර්මාන්තය, වරාය සහ ගුවන් සේවා ආශ්‍රිත කටයුතු ඇතුළත් ප්‍රවාහන අංශයේ ඉහළ වර්ධනය හේතුවෙන්, සේවා අපනයන වර්ධනය වීම සේවා ගිණුමේ අතිරික්තයක් පැවතීමට හේතු වනු ඇත. 2012 වසරේදී සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තුකොට ඇති සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ දේශීය ආර්ථික කටයුතු ප්‍රසාරණය වීම හමුවේ මධ්‍යකාලීනව අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ

2009 වසරේ සිට මේ දක්වා සැලකිය යුතු ඉහළ වර්ධන අනුපාතයක් වාර්තා කළ ද දේශීය ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ ශ්‍රම සැපයුම අඩු වීමත් සමඟ විදේශ සේවා නියුක්තිය සඳහා සංක්‍රමණය වීම ක්‍රමයෙන් අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ 2013 සහ ඉන් ඉදිරියට පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ ආනයන වියදම් වෙළෙඳ ශේෂය කෙරෙහි බලපෑම ද විදේශීය ප්‍රේෂණ ලැබීම සහ අනෙකුත් සේවා ලැබීම හේතුවෙන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය ක්‍රමයෙන් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විනිමය පාලන රෙගුලාසි තවදුරටත් ලිහිල් කිරීමත් සමඟ 2012 සහ ඉන් ඉදිරියට පෞද්ගලික අංශය වෙත සෘජු ආයෝජන සහ කොටස් වෙළෙඳපොළ වෙත කෙරෙන ආයෝජන ලැබීම් සහ රජය වෙත ලැබෙන මූල්‍ය ප්‍රවාහ සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2010 වසර අවසානය වන විට රජය සතු ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් ලබාදීමට එකඟවී ඇති අරමුදල්වල එකතුව එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 7.1 කට සාපේක්ෂව, 2011 අවසානය වනවිට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 7.3 පමණ විය. මෙම ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන්ම වසර 2-5 ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාලසීමාවක් සහිත යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා විය. මෙම ආයෝජන ප්‍රවාහ ගලා ඒමත් සමඟම ගෙවුම් තුලනයේ, සමස්ත ශේෂය අතිරික්තයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර, රටේ විදේශ සංචිත, මධ්‍යකාලීනව මාස 5 ආනයන සඳහා ප්‍රමාණවත් වෙමින් හිතකර මට්ටමක පවත්වාගෙන යාමට මැදිකාලයේදී හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

ගෝලීය වශයෙන් පැන නගින විවිධ අවදානම් කළමනාකරණය කර ගැනීම 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාව මුහුණපාන ප්‍රධාන අභියෝගය වනු ඇත. ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ සලකුණු මෙතෙක් දක්නට නොලැබෙන අතර, සමහර බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය කරන රටවල පවතින භූ-දේශපාලනමය නොසන්සුන්තාවය, අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්ගෙන් ඇතිවන ඉල්ලුම ඉහළ යාම හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි ඉන්ධන සහ අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩවල මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පවතිනු ඇත. පසුගිය වසර දෙක තුළ දී වැඩි දියුණු වූ දේශීය සැපයුම් තත්ත්වයන්, දේශීය ඉල්ලුම ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළයාම සහ ප්‍රධාන සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන්ගේ යහපත් ක්‍රියාකාරිත්වය සමඟ ශ්‍රී ලංකාවට බාහිර කම්පන හමුවේ නොසැලී සිටීමට හැකියාව ලැබුණි.

කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවට ගෝලීය ආර්ථිකය තුළ දිගින් දිගටම පවතින මෙම අවිනිශ්චිතතාවයන්ට මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව 2012 වසරේදීත් තවදුරටත් පුළුල් ලෙස පරීක්ෂා කෙරෙනු ඇති අතර, එලදායීතාව සහ නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මක භාවය තවදුරටත් වර්ධනය වීම, අපනයන විවිධාංගීකරණය, පුනර්ජනනීය බලශක්තිය භාවිතා කිරීම, බලශක්ති සංරක්ෂණය, එලදායී ඉල්ලුම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ දේශීය ආහාර සැපයුම යනාදිය තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම බාහිරව ඇතිවන ගැටළුවලට එලදායී විසඳුම් සෙවීම සඳහා අවශ්‍ය වනු ඇත.

විශේෂයෙන්ම ආර්ථිකයට විදේශීය අංශය තුළින් මතු වෙමින් පවතින අසමතුලිතතාවයන් නිවැරදි කිරීමට 2012 වසරේ දී මහ බැංකුව සහ රජය විසින් දැඩි තීරණ කිහිපයක්ම ගන්නා ලදී. දේශීය ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළ දැමීම දේශීය මිල මට්ටම් එක්වරම ඉහළයාමට සහ දේශීය කර්මාන්ත හා සේවාවල පිරිවැය ව්‍යුහයේ යම් වැඩිවීමක් ඇති කිරීමට හේතු වන නමුත් එය විදේශීය අංශයේ අසමතුලිතතාවයන් නිවැරදි කිරීමට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවල මූල්‍ය තත්ත්වය යහපත් කිරීමට හේතු වනු ඇත. විනිමය අනුපාත වඩාත් නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීම ආනයන අඩුකිරීමට සහ භාණ්ඩ මෙන්ම සේවා අපනයන ඉහළ නැංවීමට ආධාර වීම හේතුවේ. වෙළෙඳ හිඟයේ අසමතුලිතතාවය නිවැරදි කිරීමට උපකාරී වනු ඇත. මෝටර් රථ වාහන සඳහා නිෂ්පාදන බදු වැඩි කිරීම ද වෙළෙඳ ගිණුමේ ශේෂය කෙරෙහි යහපත් ලෙස බලපානු ඇත. ඉහළ පොලී අනුපාතික මෙන්ම වාණිජ බැංකු විසින් ලබාදෙන ණය පහළ මට්ටමක පැවතීම වෙළෙඳ කටයුතු ආශ්‍රිත ණය අඩුවී ඉදිරි උද්ධමනය අඩු කරන අතර එය ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි යම් බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම ගැලපුම් තිරසාර වර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය වන සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතතාව පවත්වා ගැනීම තහවුරු කර ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙය මධ්‍යකාලීන වශයෙන් තීරණය කරන ලද සාර්ව ආර්ථික ඉලක්කයන් එලෙසම ඉටුකර ගැනීමට නොහැකි වීමට හේතු වුවද, එය තාවකාලික තත්ත්වයක් වනු ඇත.

දේශීය සැපයුම් තත්ත්වයන්ගේ වැඩි දියුණුවීම තිරසාරව පවත්වා ගැනීම සඳහා මෙන්ම සියලුම පළාත්වලින් ඒ සඳහා ඉහළ දායකත්වයක් සහිතව කෘෂිකාර්මික අංශයේ එලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා දේශීය නිෂ්පාදකයන් ප්‍රමාණවත් ලාභ ආන්තිකයක් පවත්වා ගෙනයාම තහවුරු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන්ම, සහල් සහ නැවුම් එළවළු වැනි කෘෂිකාර්මික බෝග නිෂ්පාදන සම්බන්ධයෙන් ඉතා සරු අස්වැන්නක්

ලබන කාලයේ දී සමහර අවස්ථාවන්වල නිෂ්පාදිත පිරිවැයටත් වඩා අඩු මිල ගණන්වලට තම නිෂ්පාදන විකිණීමට ගොවියන්ට සිදු වේ. කෘෂිකර්මාන්තය තවමත් ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසකගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වන බැවින්, දේශීය ගොවියා සුරක්ෂිත කිරීමට ප්‍රයත්න දැරීම අවශ්‍ය වන අතර, එමගින් දේශීය වශයෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිතවල අඛණ්ඩ සැපයුම තහවුරු කරගත හැකි වේ. නිෂ්පාදිත විවිධාංගීකරණය, ආහාර කල්තබා ගැනීම සහ ඇසුරුම්කරණය පිළිබඳ පර්යේෂණ සඳහා පෙළඹවීම, අතිරික්ත සහල් පලතුරු සහ එළවළු තොග අපනයනයට ඇති ඉඩකඩ පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම, දේශීය වෙළෙඳපොළේ ඉදිරි වෙළෙඳ සහ ඉදිරි රැකුම් ශක්තිමත් කිරීම, පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ තොග අලෙවිකරුවන්ට ගබඩා පහසුකම් සපයාදීම වැඩිදියුණු කිරීම සහ කෘෂිකාර්මික අලෙවිකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට ගොවි සමාජ, රජය සහ පෞද්ගලික අංශය අතර පවතින හවුල්කාරිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ගොවීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා යම් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමෝපායයන් යොදාගත යුතු වේ.

දේශීය සහ අපනයන වෙළෙඳපොළ තුළ ප්‍රධාන තැනක් ගන්නා මූලික කර්මාන්තයක් වන මත්ස්‍ය කර්මාන්තයේ ඇති විභවතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සුදුසු ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දිය යුතුව තිබේ. මීට අමතරව, මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය එහි විභවතාවයට වඩා පහළ මට්ටමක පැවතීමට, දේශගුණික හේතුවලට අමතරව ඇත මුහුදේ මසුන් ඇල්ලීම සඳහා අවශ්‍ය බහු දින යාත්‍රාවල පවතින හිඟකම ද හේතු වී තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවට අයත් මසුන් ඇල්ලීම සඳහා වෙන් වූ සාගර කලාපය, විශාල වශයෙන් උෟෂණ උපයෝජනයට ලක්ව ඇති අතර, පසුගිය වසර කිහිපය පුරා මුහුදු යාත්‍රා එක් ගමන් වාරයකදී අල්ලා ගන්නා මසුන් සංඛ්‍යාව පහළ වැටී ඇති බව ද ජාතික සමුද්‍ර සම්පත් ඒජන්සියේ නිරීක්ෂණයට ලක්ව ඇත. එම නිසා පවත්නා ධීවර බෝට්ටු නවීකරණය කිරීම හෝ ඒ වෙනුවට නවීන පහසුකම් සහිත නව ධීවර බෝට්ටු හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත. ධීවර කර්මාන්තයට අවශ්‍ය නවීන පහසුකම් යටතට ප්‍රමුඛ වශයෙන් අධිශීතකළ මුහුදු ජල භාවිත ක්‍රමය හා ශීත කළ මුහුදු ජල භාවිත ක්‍රමය සමග අනෙකුත් උපකරණ එනම්, මාළු බහුලව පවතින මුහුදු කලාප සෙවීම, වන්දිකා භාවිතයෙන් යාත්‍රා හැසිරීම්, දියුණු පණිවිඩ හුවමාරුව හා මරුවැල් පන්නය ආදිය පෙන්වා දිය හැක. එසේම, ගොඩබිම යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණුවීම මසුන්ටින්කිරීමේ පහසුකම් සහිතකම් හල්පිහිටුවීම සහ නව ශීතාගාර පහසුකම් හා අනෙකුත් යාත්‍රාංගන සම්ප වරාය පහසුකම් පැවතීම මත්ස්‍ය

නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මක භාවය දියුණු කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් අවශ්‍ය වේ. වාණිජ මත්ස්‍ය ජලජීවී වගාවන් එනම්, වෙරළාශ්‍රිත මත්ස්‍ය වගාව, මුහුදු පැලෑටි වගාව, මෝදා වගාව, මට්ටි වගාව, මිරිදිය ඉස්සන් වගාව, බෙල්ලන් වගාව සහ මුහුදු කැකිරි තර කිරීම ආදිය සංචාරක කර්මාන්තය හේතුවෙන් ඇති වී තිබෙන ඉල්ලුම සපුරාලීමට සහ රටේ අපනයන ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා දියුණු කළ හැකි අංශ වේ.

සාම්ප්‍රදායිකව විදේශ විනිමය උපයන ප්‍රධාන අංශයක් වන තේ කර්මාන්තය, දේශීයව සහ ජාත්‍යන්තරව පැන නැගී ඇති ගැටලු නිසා අභියෝග රැසකට මුහුණ පා සිටී. පසෙහි සාරවත් බව අඩුවීම, තේ ගස් බොහෝ පැරණි ඒවා වීම හා තේ නැවත වගාව ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් තේ වෙළෙඳපොළේ අනෙකුත් තරගකරුවන් හා සසඳා බලන කල, ශ්‍රී ලංකාවේ තේ කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය ඵලදායිතාවය අඩු මට්ටමක පවතී. ප්‍රාදේශීය වැවිලි සමාගම්වලට අයත් වතු වල අස්වනු නෙලන තේ පඳුරුවලින් සියයට 90 ක්ම අවුරුදු 60 ට වඩා පැරණි අතර, කුඩා තේ වතු හිමියන්ට අයත් තේ වතු වල බෝ කරන ලද තේ පඳුරු අවුරුදු 20 - 40 ක් ආයු කාලයක් ඇති ඒවා වීම හේතුවෙන් පොහොර භාවිතය වැඩි කිරීමෙන් පමණක් ඵලදාව වැඩි කළ නොහැකි අතර, වගාව සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කොට නැවත වගා කිරීම තුළින් පස පුනරුත්ථාපනය කළ යුතුව ඇත. පවත්නා මිල ගණන් යටතේ හෙක්ටයාරයකට තේ නැවත වගා කිරීමට නම්, රුපියල් මිලියන 2 ක පමණ පිරිවැයක් දැරිය යුතු අතර, එම නැවත වගා කරන තේවලින් ලාභ ඉපැයීමට අවම වශයෙන් අවුරුදු 3 ක් වත් ගතවන හෙයින් ද යළි වගා කිරීමට වගාකරුවන් නොපෙළඹේ. වතු සේවකයන් සඳහා ගෙවන ලද වැටුප් හා දීමනා සංශෝධනය වීම, තෙල් මිල ගණන් ඉහළයාම සහ තේ ඇසුරුම් සඳහා යොදා ගන්නා ද්‍රව්‍ය වල මිල ගණන් ඉහළයාම නිසා නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළයාම ද තේ නිෂ්පාදකයන් මුහුණපාන ගැටලු වේ. මේ හැරුණුවිට, ප්‍රධාන වශයෙන් මැද පෙරදිග රටවල භූ-දේශපාලනික කැළඹීම් නිසා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාවයන් ද තේ කර්මාන්තය කෙරෙහි අයහපත් ලෙස බලපා ඇත. එමනිසා, නව වෙළෙඳපොළවල් සොයා ගැනීම, පර්යේෂණ සඳහා ආයෝජනය කිරීම සහ රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව වැඩ පිළිවෙලවල් තුළින් පිරිසිදු ශ්‍රී ලාංකීය තේ සඳහා විභවතාවයක් ඇති වෙළෙඳපොළවල පරිභෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා මහා පරිමාණ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම වැදගත් වේ. සැපයුම්

අංශයේ පවතින ගැටලුවලට පිලියම් යෙදීම සඳහා ඉලක්කගත, තේ නැවත වගා කිරීමේ කටයුතුවලට සහන සැපයීම, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් ප්‍රතික්ෂේප වන තේ ප්‍රමාණය අඩු කිරීම, වතු අංශයේ කරනු ලබන වැටුප් සංශෝධනයන් ඵලදායිතාවය මත පදනම්ව සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ආර්ථික වර්ධන වේගය තිරසාර ලෙස පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය මානව ප්‍රාග්ධන පදනම බිහි කිරීමෙහිලා ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය සැලකිය යුතු ලෙස නවීකරණයකට ලක්විය යුතු බව පැහැදිලිව හඳුනාගෙන ඇත. අධ්‍යාපනයේ නිසි ප්‍රතිලාභ ලැබෙනුයේ, අධ්‍යාපන සේවා ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපුනහොත් පමණි. එමනිසා, අධ්‍යාපන ක්‍රමය විභාග මූලික කරගත් විෂය කරුණු මත පදනම් වූ විෂය මාලාවන්ගෙන් පරිබාහිරව ශිෂ්‍යයන්ට ජීවිතයට අවශ්‍ය කුසලතා සහ ස්වාධීනව සිතීමේ හැකියාව ලබාදෙන ආකාරයෙන් නිපුණතා මත පදනම් වූ විෂය මාලාවක් බවට වෙනස් කළ යුතුව තිබේ. විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතිය තුළ සිදුකරන ප්‍රතිසංස්කරණ මගින්, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතා සහ උපාධිධාරීන්ගේ කුසලතා අතර පවතින නොගැලපීම අඩු කළයුතු අතර, එය තරුණ කොටස් අතර සේවා විසුකූතිය හා උෟණ සේවා නියුක්තිය අඩු කිරීමට හේතු වනු ඇත. රජය, උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා කරනු ලබන ආයෝජන ප්‍රමාණය ඉහළ ගිය ද, ශ්‍රී ලංකාවට දැනුමේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස නැගී සිටීමට නම්, පෞද්ගලික අංශය සමග ඒකාබද්ධව ආයෝජන ධෛර්යමත් කිරීම මගින් අධ්‍යාපන අංශය වැඩි දියුණු කළ යුතුව ඇත. අන්තර්ජාල පහසුකම් ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල ජාත්‍යන්තරයට ඉදිරිපත් කිරීම, ජාත්‍යන්තර විශ්ව විද්‍යාල සමග ඒකාබද්ධව ශිෂ්‍යයන් හා කාර්ය මණ්ඩල හුවමාරු කිරීමේ වැඩ සටහන්, පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා විදේශීය සිසුන් සඳහා විවෘත කිරීම, මෑතකදී උසස් අධ්‍යාපන අධිකාරීන් විසින් අනුගමනය කළ ප්‍රශස්ථ ක්‍රියා මාර්ග වේ. මේ අතරම, ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවත්නා සමහර තාක්ෂණික වෘත්තීය පුහුණු ආයතන තරුණ කොටස් අතර සේවා විසුකූතිය යම්තාක් දුරකට අඩු කිරීමට හේතු වී ඇති අතර, විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශයට සුදුසුකම් නොලබන ශිෂ්‍යයන් පාසැල් අධ්‍යාපනයෙන් පසුව රැකියාවක් සඳහා යොමු කිරීමට පහසුකම් සලසන ආකාරයෙන් එම ආයතන සැලකිය යුතු ලෙස ව්‍යාප්ත විය යුතුව ඇත. අධ්‍යාපනය වසරකින් දිගුවීම හේතුවෙන් අත්වන ආන්තික ප්‍රතිලාභය තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ද ඉතා ඉහළ අගයක්

ගන්නා බැවින්, මෙම තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අවශ්‍යතා තවදුරටත් වැඩි දියුණු කිරීම දෙබරයමත් කළයුතුව තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවත්නා පොදු ප්‍රවාහන ක්‍රමය ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් මෙන්ම ගුණාත්මක වශයෙන් ද, ප්‍රවාහනය සඳහා ඇතිවන ඉල්ලුම සපුරාලීමට ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, මහජනයා මිල අධික අකාර්යක්ෂම පෞද්ගලික ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් වෙත යොමුවීමට ද හේතු වී ඇත. ප්‍රවාහන ජාලය රටක ආර්ථික වර්ධනයට උපකාරී විය යුතු අතර, නගරවල වැඩිවන ජනගහනයට නගර, උප නගර හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ අතර සංචලනය සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීමට හැකිවිය යුතුය. පොදු ප්‍රවාහනයේ පවතින අකාර්යක්ෂමතාව, මගීන් අඩු ප්‍රමාණයක් සහිතව ධාවනය වන වාහන විශාල ප්‍රමාණයක් පැවතීමට හේතු වී ඇති අතර, එය මාර්ග තදබදය ඇතිවීමටත්, කුටුම්භ මෙන්ම සමස්ත ආර්ථිකය ඉන්ධන සඳහා දරන වියදම ඉහළ යාමටත්, එදාදා මිනිස් පැය විශාල වශයෙන් අපතේ යාමටත් හේතු වී ඇත. රජය, මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සහ බස් රථ ඇණය වැඩි දියුණු කිරීම ඇතුළු ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා ඉතා විශාල ආයෝජනයක් දරා ඇති නමුදු, ගුණාත්මක සහ විශ්වසනීය ප්‍රවාහන ක්‍රම නොපැවතීම හේතුකොටගෙන මාර්ග තදබදය තවදුරටත් පවතී. එමනිසා, විශේෂයෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශවල පවතින මාර්ග හා දුම්රිය ප්‍රවාහන ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුව ඇත. මුල් අවස්ථාවේ දී කෙටි දුර සඳහා වාණිජ කටයුතු කෙරෙන ප්‍රදේශ, තදබදයට ප්‍රදේශ සමඟ සම්බන්ධ කිරීමට තනි පිල්ලේ දුම්රිය හඳුන්වාදීම, නාගරික ප්‍රදේශවල පවතින දැඩි මාර්ග තදබදයට යෝග්‍ය විසඳුමක් වනු ඇත. එසේම පැහැදිලිව සලකුණු කල පාපැදි තීරු සහ මැනකදී අළුත්වැඩියා කරන ලද ඇල මාර්ග ද, පොදු ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගැනීම මාර්ග තදබදය යම්තාක් දුරකට අඩු කිරීමට හේතු වනු ඇත.

රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ මූල්‍යමය ශක්‍යතාව පවත්වාගෙන යාම සඳහා සුදුසු මිල තීරණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් පැවතීම අවශ්‍ය වේ. 2011 වසරේ දී, රජය මෙම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියා මාර්ග හඳුන්වා දුන් අතර, ආර්ථිකමය වශයෙන් දරාගත හැකි පිරිවැය පිළිබිඹු කරන මිල ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම තුළින් ඔවුන් කළ ආයෝජන සඳහා ප්‍රතිලාභ ලැබෙන ලෙස කටයුතු කිරීම සහ රටේ සංවර්ධනයට හවුල් වීම

සඳහා එම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ට පෞද්ගලික ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ක්‍රමෝපායයන්ට යොමුවීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කර ඇත. මෙම ක්‍රියාමාර්ග රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ඔවුන් ලබන අලාභ හේතුවෙන් බැංකු අංශය සහ රජයේ අයවැය මත යැපීමේ තත්ත්වයෙන් වෙනස් කොට එම ආයතනවල මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට හේතු වේ. විශේෂයෙන්ම, නම්‍යශීලී මිල නියම කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීම තුළින් එම ආයතනවල නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් ඒවායේ සත්‍ය පිරිවැය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ මිල ගණන්වල වෙනස්වීම පිළිබිඹු කරනු ඇති අතර එය මිල ගණන් එක්වර විශාල වශයෙන් වෙනස් කිරීම වලක්වාලීමට ද, එමගින් ආර්ථිකයට ඇතිවන අයහපත් ප්‍රතිඵලයක වලක්වාලීමට ද හේතු වනු ඇත.

ඉහළ යන ජාත්‍යන්තර මිල ගණන්, අඩු පිරිවැය විදුලි උත්පාදන ධාරිතාව සීමා වීම සහ ආර්ථිකයේ බලශක්ති අවශ්‍යතාව ඉහළයාම හමුවේ, බලශක්ති සංරක්ෂණ සඳහා දරන උත්සාහය වැඩි කළයුතුව ඇත. රටෙහි බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා විවිධ පියවර ගෙන තිබුණ ද, බලශක්ති මිල නියම කිරීම, බදු ප්‍රතිපත්තිය හා පොදු ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තිය සමඟ ඒකාබද්ධ වූ බලශක්ති සංරක්ෂණ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ අතර, අඩු පිරිවැය පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් දෙබරයමත් කිරීමට ද කටයුතු කළ යුතු අතර, එය ඉහළ ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ගණන් හේතුවෙන් ආර්ථිකයට ඇතිවිය හැකි බාධා අඩු කිරීමට ද හේතු වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව 2011 වසරේ දී ඓතිහාසික වැදගත්කමක් සනිටුහන් කරමින් එ.ජ.ඩොලර් බිලියනයකටත් වඩා වැඩි විදේශ සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් වුවද, කලාපයේ අනෙකුත් සම තත්ත්වයේ රටවල් හා සසඳන කළ විදේශීය ආයෝජන ගලා ඒම් රටේ විභවතා මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමක පවතින අතර, ශ්‍රී ලංකාව තවමත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් ප්‍රධාන රටක් බවට පත් වී නොමැත. ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් අරමුණු කොටගෙන 2012 වසරේදී මෙම විදේශීය සෘජු ආයෝජන ගලා ඒම් ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2 ක් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විභවතාවන් පවතින ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල විදේශීය ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීම, ව්‍යාපාර සඳහා කාර්යක්ෂම ලෙස පහසුකම් සැපයීම සහ විභවතාවක් පවතින ආයෝජන අවස්ථා පිළිබඳ අදාළ තොරතුරු ක්ෂණිකව සපයා දීම යනාදිය සඳහා ඉදිරි කාලයේදී දැඩි

කැපවීමකින් කටයුතු කිරීම සෘජු විදේශීය ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. ආයෝජනයේ සෑම අදියරකදීම, එනම් අනුමැතිය ලබාගත යුතු සෑම අවස්ථාවකදීම පරිපාලනමය සහයෝගීතාව ලබාදීම, ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට පෙර හා පසු අදාළ සේවා ලබාදීම, සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා අදාළ ප්‍රතිපත්තීන් අතර සැලකිය යුතු ප්‍රමුඛතාවක් ලබාදිය යුතු අංශ වේ. විභවතාවක් පවතින හා නැගී එන ආයෝජන අවස්ථා වන නැනෝ තාක්ෂණය, නැව් සහ බෝට්ටු නිෂ්පාදනය, සංචාරක කර්මාන්තය, තොරතුරු තාක්ෂණය හා ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශ්ව වෙත පැවරීම, පුනර්ජනනීය බලශක්තිය, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය සහ මූල්‍ය සේවා යන කර්මාන්ත විදේශීය ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ ප්‍රධාන අංශ වශයෙන් සලකා ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුව ඇත. එම ප්‍රතිපත්තීන්ට අමතරව, රජය දැනටමත් කරගෙන යනු ලබන ප්‍රතිපත්තීන් වන ව්‍යාපාර පරිසරය දියුණු කිරීම හා සෘජු විදේශ ආයෝජන සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමට අවශ්‍ය පරිපාලන කටයුතු එක් ස්ථානයකින් සිදුකර දීමේ ඒකකයක් පිහිටුවීම වැනි ක්‍රියා මාර්ගද, තවදුරටත් සෘජු විදේශීය ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත.

විදේශීය අංශය ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි දිගු හා මැදිකාලීන වශයෙන් බලපාන මූලික අංශය වන හෙයින්, විදේශ විනිමය උපයන කර්මාන්ත වර්ධනය සඳහා හිතකර වාතාවරණයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය උපායමාර්ග සැකසීමට ද අවධානය යොමු කළ යුතුය. ශ්‍රී ලංකාව තවමත් අපනයනය කරනුයේ අඩු එකතු කළ අගයක් සහිත කාර්මික නිෂ්පාදන වන අතර, ඉලක්කගත ජාතික මට්ටමේ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධන උපාය මාර්ගයක් ඔස්සේ නවීන තාක්ෂණයෙන් යුත් කර්මාන්ත මගින් අපනයන නවීකරණයකට ලක් කළ යුතුව ඇත. අපනයනවල එකතු කළ අගය වැඩි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය, වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය මගින් සිදු කළ යුතුය. තවද, දැනට ස්ථාපිතව ඇති වෙළෙඳපොළවල් වලට වැඩි ආදායමක් ඉපැයිය හැකි භාණ්ඩ සැපයීම තුළින් වෙළෙඳපොළ කොටස වැඩි කර ගැනීම වරණාත්මක හා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම් යටතේ වෙළෙඳාම සඳහා ඇති අවස්ථා ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට දේශීය ව්‍යවසායකයන් පෙළඹවීම සහ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු මත ආයෝජනය කිරීම තුළින් නිෂ්පාදන සහ සොයාගැනීම් සඳහා දිරිගැන්වීම

යනාදිය මේ සඳහා අනුගමනය කළ හැකි අනෙකුත් උපාය මාර්ගයන් වේ. එසේම, නිදහස් වරායක් බිහි කිරීමට ඇති විභවතාවයෙන් ප්‍රයෝජන ගනිමින් ආනයන සකස් කර ප්‍රති අපනයනය කිරීම, ප්‍රති නැව්ගත කිරීම, අනෙකුත් අදාළ සේවා සැපයීම සහ ප්‍රධාන ගැනුම්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ වෙළෙඳ මූලස්ථාන ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටුවීමට අනුබල දීම අවධානය යොමුකළ යුතු අනෙකුත් අංශ වේ.

ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන සංචාරකයන් ප්‍රමාණය ඉහළ යාමත්, සංචාරක ව්‍යාපාරයට අදාළ යටිතල පහසුකම් කඩිනමින් සංවර්ධනය වීමත් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තය වැදගත් සන්ධිස්ථානයකට පැමිණ තිබේ. 2011 වසරේ දී සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම හා සංචාරක ඉපැයීම් ඉහළයාම, ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රසිද්ධ හෝටල් දාමයන්ට අයත් හෝටල් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපිත කිරීම සහ පිළිගත් ගුවන් සේවා ශ්‍රී ලංකාව තම ගමනාන්තයක් බවට පත්කර ගැනීම හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. 2016 වන විට සංචාරක කර්මාන්තය සංචාරකයින් මිලියන 2.5 ක් ආකර්ෂණය කරගැනීමටත් අපේක්ෂා කරයි. එමෙන්ම ඉහළ ආදායම් ගෙන දෙන සංචාරකයන් ආකාර්ෂණය කරගැනීමටත් යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම තුළින් ඔවුන් වියදම් කරන ප්‍රමාණය රැයකට එ.ජ.ඩොලර් 150 ක් වන ලෙස ඉහළ නැංවීමටත් ඉලක්ක කර ඇත. උරුමය, උත්සව, සෞඛ්‍ය දහම, සංස්කෘතික හරය, ත්‍රාසය, ප්‍රීතිය, පෞරාණික සහ වන සම්පත යන ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වූ තේමාවන් 8 ක් යටතේ සංචාරක කර්මාන්තයේ අපේක්ෂිත වර්ධනය අත්පත් කරගැනීමට සහ තවදුරටත් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට නම් පවතින ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ වැඩිවන මගී ඉල්ලුම සපුරාලීමටත්, දැනට ගොඩනැගෙමින් පවතින මත්තල ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ වෙත මගීන් යොමුකොට සංචාරක ආකර්ෂණය දිනාගත් ස්ථාන සමග සම්බන්ධ කිරීමටත් කටයුතු කළ යුතුව ඇත. තව දුරටත් සංචාරක කර්මාන්තයේ දැනට පවත්නා හෝටල් කාමර ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් වැඩි විය යුතු අතර, පවත්නා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ ආගන්තුක සේවා කර්මාන්තයට අවශ්‍ය වෘත්තිකයන් පුහුණු කිරීම ද කළ යුතුව ඇත. දේශීය ඉල්ලුම සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිල ගණන් කෙරෙහිත්, පරිසරය කෙරෙහිත්, සංචාරක ව්‍යාපාරය නිසා ඇතිවිය හැකි බලපෑම් ගැන ද අදාළ බලධාරීන් සැලකිලිමත් විය යුතුය.

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන රාජ්‍ය මූල්‍ය පසුබිම සකස් කිරීම සඳහා ආදායම් හා වියදම් ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය වෙත ඇති ප්‍රධාන අභියෝගය වේ. රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන බදු ප්‍රතිසංස්කරණවලින් උපරිම ඵල නෙළාගත හැක්කේ මැදිකාලීන වශයෙනි. අවම බදු අනුපාත හඳුන්වා දීම බදු ක්‍රමය සරල කිරීම හා බදු පදනම පුළුල්වීම තුළින් බදු ගෙවීම් ඉහළ යන අතර, ඒ හේතුවෙන් රජයේ ආදායම් ඉහළ යනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, බදු ගෙවිය යුතු සියළුදෙනා බදු ජාලයට ඇතුළත් කර ගැනීම, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම තුළින් බදු ගෙවන්නන්ට හිතකර වූ පරිසරයක් සැකසීම සහ බදු අනුකූලතාවය වැඩි දියුණු කිරීම යනාදිය ද මගින් බදු ප්‍රතිසංස්කරණ වලට සමගාමීව සිදු විය යුතුය. වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම මගින් ද බදු ප්‍රතිසංස්කරණවලට පහසුකම් සැලසිය යුතුව ඇත. පුනරාවර්තන වියදම් අවම කිරීම සඳහා සුභසාධන ගෙවීම් ඉලක්ක කිරීම වැඩි දියුණු කළ යුතු අතර, පිරිවැය පිළිබිඹු කරන මිල ක්‍රමයක් ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් වර්තන වියදම අඩු කිරීම මගින්, ආර්ථිකමය වශයෙන් වැදගත් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා සම්පත් යොමු කිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. තවදුරටත්, රාජ්‍ය ණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස තිරසාර මට්ටමක පවත්වාගෙන යාම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යාමට කැපවීම අවශ්‍ය වේ.

ආර්ථික කටයුතුවල ඇති වූ වර්ධනය හේතුවෙන් ශ්‍රම බලකායෙන් බහුතරයක් සේවා නියුක්ත වී ඇති අතර, එය විරැකියා අනුපාතය අවම වීමට හේතු වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ ශ්‍රම සැපයුම තවදුරටත් සීමාවීම ආර්ථික හා මිල ස්ථායීතාව මෙන්ම සමාජ ස්ථාවරභාවය ද අභියෝගයට ලක් කරනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විරැකියා අනුපාතය 2010 වසරේ දෙවන භාගයේ සිට සෑම කාර්තුවකම සියයට 5 කට වඩා අඩු අගයක් වාර්තා කළ අතර, ලෝක ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී තත්ත්වයක පැවතියද, විදේශ රැකියා සඳහා පවතින අවස්ථා ඉහළයාම හමුවේ දේශීය ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ ශ්‍රම සැපයුම තවදුරටත් සීමාවනු ඇත. මෙම තත්ත්වය වැටුප් මත පීඩනයක් ඇති කරන අතර, වැටුප් වැඩිවීම මිල ඉහළ යාමට ද, මිල ඉහළ යාම යලි වැටුප් වැඩිවීමකට ද මග පෑදිය හැක. කෙසේ වුවද පසුගිය වසර 3 මුළුල්ලේම පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය තනි ඉලක්කමක පැවතුණ අතර එමගින් යම් සහනදායී තත්ත්වයක් ඇති වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථිකයේ ඉහළ වර්ධන වේගය පවත්වා ගැනීම සඳහා ශ්‍රම ඵලදායීතාව සහ

ප්‍රාග්ධන තීව්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගතයුතුය. ශ්‍රම සහභාගීත්ව අනුපාතය 2011 වසරේ දෙවන කාර්තුවේ සියයට 48.2 ක් වූ අතර, එය තවදුරටත් ඉහළ දැමීම සඳහා ඉඩකඩ පවතී. දැනට ශ්‍රම බලකායේ නොමැති ජනගහනය දුර්වල ඇතුළත්වීම් තුළින් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ ඇති පීඩනය අවම වනු ඇත. ඒ සඳහා, හොඳ තත්ත්වයේ පොදු ප්‍රවාහන සේවා, නාගරික නිවාස සහ ළමා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන වැනි භෞතික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම වැදගත්වන අතර, ඒ තුළින් ශ්‍රම ඵලදායීතාව හා ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්වය ඉහළ නැංවිය හැක. ශ්‍රී ලංකාවේ මෑතක දී ඇති වූ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ ප්‍රගමණය තුළින් ඇතැම් සේවා සඳහා, විකල්ප නම්‍යශීලී වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි අතර, එමගින් ශ්‍රම පිරිවැය අවම කිරීමට මෙන්ම, දැනට ශ්‍රම බලකායේ නොමැති පුද්ගලයන් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළට ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත.

ජනගහණය ශීඝ්‍ර ලෙස වියපත් වීම හේතුවෙන් නුදුරු අනාගතයේදී නොයෙක් ආර්ථික හා සමාජ බලපෑම් ඇති විය හැකි අතර, මෙම ජනවිකාසය හේතුවෙන් ඇති වන ගැටලු අවම කිරීම සඳහා පියවර ගතයුතුව ඇත. දැනට සිදුවෙමින් පවතින ජනගහන ව්‍යුහයේ වෙනස්කම් හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලංකාව දියුණුවෙමින් පවතින රටවල් අතර වේගයෙන්ම වියපත් වන ජනගහණයක් සහිත රටක් බවට පත්ව ඇත. ආයු අපේක්ෂාව ඉහළ යාමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රටෙහි වයස අවුරුදු 60 ට වැඩි ජනගහණය ශීඝ්‍ර ලෙස වැඩිවන ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. වසර 2030 වන විට වයස අවුරුදු 60 ට වැඩි ජනගහන අනුපාතය සියයට 25 ක් කරා ළඟාවනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. එය ජනගහන පිරමීඩය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස්වීමට හේතුවන අතර, එමගින් ඇති වන ආර්ථික හා සමාජ බලපෑම් නිරූපණය කරමින් ශ්‍රම සැපයුම, ශ්‍රම බලකායේ ව්‍යුහය, ඵලදායීතාව, ආයෝජනය, පරිභෝජනය, ඉතිරිකිරීම්වල සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති කිරීමට ද, වැඩිහිටියන්ගේ සුබසාධන වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමට ද හේතුවනු ඇත. වැඩිහිටියන්ගේ පරිභෝජන හා ඉතිරිකිරීම් රටාව තුළින් ඇති වන වෙනස්කම් රටෙහි සමස්ත පරිභෝජනය හා ආයෝජනය මත ද බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා ඇති වන ඉල්ලුම ඉහළ යාම හමුවේ සෞඛ්‍ය සඳහා රජයේ වියදම ඉහළ යනු ඇති අතර, විශ්‍රාම වැටුප් සඳහා කළයුතු ගෙවීම් වැඩිවීම රජයේ වියදම් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත. එබැවින්, කම්කරු නීති සම්බන්ධ අත්‍යවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදුකිරීම

සහ විශ්‍රාම වැටුප්වල දිගුකල් පැවැත්ම සහතික කිරීම වැනි සුදුසු ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදුකළයුතු අතර, වැඩිහිටියන් සුරැකීම සඳහා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම හා ඉතිරිකිරීම්වල මූර්ත අගය රැකගැනීම සහතික කිරීමට ද පියවර ගතයුතුය.

පසුගිය වසර දෙක මුළුල්ලේ අත් කරගත් සැලකිය යුතු ජයග්‍රහණ බොහොමයක් මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2012 වසරේ දී මධ්‍යස්ථ තත්ත්වයක් අත්දැකිණු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විදේශ අංශයේ හා මූල්‍ය අංශයේ මතු වූ ගැටලු සඳහා දැඩි ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාර 2012 වසරේ මුල් භාගයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එබැවින්, මෙම ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග මෙන්ම, ලෝක ආර්ථිකයේ

මතු විය හැකි අනපේක්ෂිත තත්ත්වයන් ද හමුවේ 2012 වසරේ ආර්ථික වර්ධනය හා පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය කෙරෙහි පීඩාකාරී බලපෑම් ඇති විය හැකි වුවද, ඉන් පසු සියයට 8 ක් ඉක්මවූ ආර්ථික වර්ධන වේගයක් අත්පත් කර ගත හැකි වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සාර්ව ආර්ථික මූලධර්මයන් සවිමත් කිරීමට මෙන්ම, ව්‍යුහාත්මක අවහිරතා ඉවත් කිරීම සඳහා ද ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන අතර, එමගින් බාහිර හා අභ්‍යන්තර වශයෙන් ඇති විය හැකි හානිකර වර්ධනයන්ගෙන් ආර්ථිකය ආරක්ෂා කර ගනිමින්, අඩු උද්ධමන පරිසරයක් තුළ ඉහළ ආර්ථික වර්ධන වේගයක් අත් කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති